Latvija
AMERIKA

Nr. 66 SESTDIEN, 1961. GADA 19. AUGUSTĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: JĀNIS GRĪNBLATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijā — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTIS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKSVENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL. POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, AUGUST 16, 1961.

Dr. iur. T. Sanders.

KAUNA TRAIPS

Krievu emigrantu prese ar skumjām un sašutumu pret Sabiedrotiem atceras savu cīnītāju izdošanu boļševikiem priekš 15 gadiem. Tiek pieminēti ģenerālis Vlasovs, kurš atradās vāciešu formētās krievu atbrīvošanas armijas priekšgalā, līdz ar citiem virsniekiem un karavīriem. Lielākā daļa vlasoviešu krita güstā Čechijā, kur sākumā iesoloja amerikāņi, bet drīzi vien atkāpās, lai ielaistu sarkano armiju. To bija izdarījis ģenerālis Eizenhauers uz padomju lūgumu, lai „atbrīvošanas" gods pienāktos viņiem — boļševikiem. Ģenerāli Vlasovu un vēl septiņus citus ģenerāļus amerikāņi izdeva sarkanarmiešiem jau tūlīt pēc vāciešu kapitulācijas, un tos Maskavā, pēc īsas tiesāšanas, 1945. g. augustā, pakāra. Tai pašā laikā angļi Austrijā izdeva kādus 3.000 kazakus, kuri bija cīnījušies vācu pusē. Daudzi no tiem bijuši cara laika emigranti un to pēcnācēji, kas bija pieņēmuši jau citu valstu pavalstniecību, vairumā Dienvidslavijas. Šinī grupā bijis arī pazīstamais kazaku ģenerālis un rakstnieks Krasnovs, tolaik jau 80 g. vecs vīrs. Līdz ar viņu izdeva tā dēlu, pulkvedi, un mazdēlu — jaunu virsnieku. Veco Krasnovu boļševiki pakāra, dēls — pulkvedis, miris bada nāvē spaidu darbu nometnē, bet mazdēlam, pēc soda izciešanas, laimīgi izdevies izkļūt no Padomju Savienības. Tagad, brīvā pasaulē būdams, viņš izdevis grāmatu, kurā apraksta savus piedzīvojumus, Padomjā redzēto un dzirdēto.

Pats labi atceros, kā sabiedroto karavīri güstīja tos krievus, kuri negribēja atgriezties dzimtenē. Mežos, kur nelaimīgie bija paslēpušies, rīkoja cilvēku medības. Lielāko daļu notvēra un spaidu kārtā izdeva krieviem. Dažkārt risinājās traģiski skati; daudzi izdarīja pašnāvības mēģinājumus un sevi sakropļoja. Aculiecinieki stāstīja par gadījumu, kur bēgošiem sekots pat baznīcā, un tie tur güstīti dievkalpojuma laikā. Šķiet tātad baznīca vairs nebija patvērums, kā kādreiz senos laikos, kad svētumu respektēja un vajāšana apstājās svētnīcas durvju priekšā.

Šos spaidu kārtā izdotos pieminot, jāatceras līdzīgi notikumi neitrālajā Zviedrijā, kur pēc kapitulācijas bija meklējuši patvērumu kā vācu kareivji, tā mūsu pašu leģionāri. Padomju Savienība pieprasīja viņu izdošanu un zviedru sociālistu valdība, neskatoties uz spēcīgiem savas tautas dažādo slāņu protestiem, un pretēji starptautiskām paražām un tiesībām, šai nelikumīgai prasībai piekrita. Protesti izvērtās atklātā sašutumā.

Internēto vācu karavīru nometnes komandants kapteinis Carl Gustav Carlson iesniedza karalim atlūgumos. Viņš rakstīja: „Es vēlētos mazākais nomazgāt savu sirdsapziņu no šīs bestiālisķās apiešanās ar neapbruņotiem internētiem. Un kas pie šīs asinspirts arī būtu vainīgs, nav šaubu, ka šeit pastrādāts briesmīgs noziegums."

Baltiešu leģionāri, ar bada streiku un pašnāvības mēģinājumiem, savu izdošanu aizkavēja līdz 1946. gada 25 janvārim. Leitnants Vabulis izdara pašnāvību ostmalā, tieši pie izdošanas boļševikiem, un mirst ceļā uz slimnīcu. Arī uz kuģa risinās drāmatiski brīži: nelaimīgie skaļi protestē, kliedz, daži mēģina lēkt ūdenī. Kad visi boļševikiem nodoti un dokumenti pārbaudīti, krievu kuģa kapteinis aicina zviedrus kajītē uz iedzeršanu. Padomju militārais atašejs paceļ glāzi uz zviedru valdību, un ar to pašu zviedri atbild boļševikiem. Tā beidzās šī traģēdija, kāda nekad vēl neitrālā valstī nebija notikusi.

Starptautiskās tiesības un paražas paredz, ka karam beidzoties, güstekņi jālaiž mājās. Sevišķi svarīgas ir divas konvencijas: 1907. g. Hāgas un 1929. g. Ženēvas. Ja šīs konvencijas saista karotājus, tad saprotams, ka tāds pats pienākums gulstās uz neitrālām valstīm. Tādēļ vāciešu izdošana Padomju Savienībai bija nelikumīga rīcība no Zviedrijas puses. Vācieši bija jāatlaiž uz Vāciju.

Stāvoklis ar baltiešiem bija citāds. Tie bija uzskatāmi kā politiski pārbēgušie, jo viņi bija cīnījušies pret Padomju Savienību, kuŗa Baltijas valstis bija aneksējusi. Viņus analoģiski varam salīdzināt ar pilsoņu karā pārbēgušiem. Sevišķi Zviedrija, kuŗa Baltijas valstu inkorporāciju bija atzinusi, nedrīkstēja baltiešus izdot, jo viņai bija jāsaprot, ka notiks izrēķināšanās ar tiem, kā dumpiniekiem. Līdzīgs stāvoklis būtu, ja, piem., Francija Spāni-

„IR LABI PIE ŪDENS"
— domā Mārīte Medenis (Rolptonā), vadīdama skolas brīvdienas Kanadas skaistajā dabā.

„Runā bargi, bet dod, ko prasa"

PAREDZ, KA BERLĪNES DĒĻ KARA NEBŪS, BET KRIEVI DABŪS VISU, KO VĒLAS.

SAGAIDĀMS IZLĪGUMS UN JAUNA RIETUMU PIEKĀPŠANĀS

„Ievēlot prezidentu, tauta viena cilvēka rokās nodod vislielāko varu pasaulē, varu vadīt un mobilizēt, varu sūtīt cilvēkus nogalināt vai tapt nogalinātiem, varu iznīcināt un celt, un visu atbildību par to, lai tas tiktu darīts, ja vajadzīgs." — Tā T. A. White's rakstūro prezidenta vēlēšanas Savienotās Valstīs, nesen izdotajā grāmatā „The Making of President 1960", kas vienpusīga, bet saistoši uzrakstīta. Autora simpatijas pieder Kenedijam. Par prezidenta varu teiktais tomēr nav pārspīlējums, un arī vēsture vairākkārt pierādījusi neiedomājami lielo prezidenta varu, sevišķi valsts ārpolitikas veidošanā, kas bija nenozīmīga republikas sākumos, bet modernos laikos kļuvusi par vissvarīgāko un izšķirošo faktoru. Vara „sūtīt cilvēkus nogalināt vai tapt nogalinātiem" arī attiecas tikai uz šo sektoru. Kāŗa un miera tematam atkal dominējot, der palūkoties, kā darbojas šis sektos, kas mūsu izpratnē ir ārlietu ministrija, bet ko šeit sauc par Secretary of State un kas patiesībā ir tikai galvenais padomdevējs prezidentam ārlietās. Galīgais lēmums vienmēr ir paša prezidenta.

Valsts sekretāriāts tagad ir lielākā ministrija valstī un tās vadītājs skaitās pirmais prezidenta ministrs. Jau pirms Kenedija ievēlēšanas, visvairāk rakstīja un runāja par to, ko prezidents izraudzīs par savu pirmo padomnieku ārlietās. Kandidātu bija daudz, kaut minēja tikai demokratu tā saucamos liberāļus. Kaut ar rezervi, Kenediju uzskatīja par šī novirziena piekritēju, un pirmajam ministram vajadzēja nākt no šīm aprindām. Rasks nebija daudzo agro kandidātu starpā, un kad Kenedijs izraudzīja tieši šo maz pazīto Rokfellera fonda vadītāju par savu pirmo padomnieku, bija vilšanās liberāļos, bet pārējie atvieglоti uzelpoja.

Rasku uzskatīja par nosvērtu vidus līnijas politiķi, kuŗš eksperimentos neielaidīsies un kuŗš nepiekrita uzskatam, ka sociālisms nenovēršami izplešas, kādēļ labāk komūnistiem laiku pa laikam kaut ko iedot, nevis vienmēr noraidīt un eventuāli izraisīt bruņotu konfliktu. Šodien var šaubīties, cik pareizs bijis šis vērtējums. Katrā ziņā, kaut iecelts par sekretāru, Rasks ārlietu ministrijā jau atrada priekšā kā savu galveno paligu Česteru Bovles, M. Williamsu — viceministru Āfrikas lietās un A. Stīvensonu — pārstāvi Apvienotās nācijās, kuŗiem drīzi pievienojās A. Harrimens kā prezidenta cejojošais sūtnis un Mekklojs — padomnieks atbruņošanās jautājumos. Visi ar augstu stāžu demokratu partijā. Vismaz bataljons ārlietu speciālistu vēl bija Baltajā namā, kuŗu teikšana par leģionu Valsts departamentā bija lielāka, jo tie visu laiku atradās Kenedija tuvumā un skaitījās prezidenta draugi (prof. Šlēzingers, Bandijs u. c.).

Skaidrs, ka pirmā daudzo pavāru vira piedega tik pamatīgi, ka smaka vēl nav izgaisusi un neizgaisīs līdz nākošām vēlēšanām. Vispirms ar stiprām runām „atbrīvoja" Laosu. Kubu mēģināja atbrīvot īstenībā, un zināms, kā tas beidzās. Bovles nekrāmējās ar administrātīvām lietām, bet pārkārtoja kontinentus, vispirms piesakot Ķīnas uzņemšanu AN un pēc tam ievadot ārējās Mongolijas atzīšanu. Tās visas bija demokratu liberāļu spārna sen iecerētas lietas, ko tagad centās realizēt. Kubas katastrofa plānus sajauca, radot pat pāniku. Lūkojoties apkārt pēc nopietnākām galvām, radās vēl viens padomnieks — Trumena bijušais ārlietu sekretārs Dins Ačesons, kuŗš, privātā sarunā, stāvokli raksturoja sekojoši: „Es redzu departamentā pilnīgu sajukumu, kur valda miksts karalis, ielenkts no viduslaiku galma dižciltīgajiem, no kuŗiem Ņujorkas hercogs (A. Stīvensons) un Mičigenas barons M. Williams) ir iespaidīgākie".

Berlīnes jautājumu apspriežot, dominēja citi vīri un citas idejas. Tad arī izlemts par pastiprinātu bruņošanos, iesaukšanām un nepiekāpšanos komūnistu prasībām. Ačesona iespaids bijis izšķirošais. Raskam no šī brīža vajadzēja arī kļūt par īsto un vienīgo saimnieku savā ministrijā, Č. Bovles atbrīvojot no amata un izsūtot kaut kur uz ārzemēm. Ziņas par to sasniedza pat atklātību, nākot tieši no Baltā nama. Kenedija pēdējai runai vajadzēja ievadīt stingrās nostājas laikmetu, kuŗā vairs nebūtu „nonsensu". Uz Parīzes ārlietu ministru konferenci Rasks aizbrauca kā stingrais virs, kuŗam tur varētu it kā pat būt grūtības pārliecināt Eiropas sabiedrotos par stingru nostāju pret komūnistiem.

Tagad viss tas aizgājis reizē ar vasaras karstumu. Vispirms — Bovles neatkāpās. Nespēju būt par administrātoru viņš bija spīdoši pierādījis, bija arī apvainojis prezidentu pēc Kubas skandāla, slēgtā kongresa komisijas sēdē pasakot: „Es viņam teicu to nedarīt, bet viņš neklausīja, un redz, kas iznāca!" Pēdējā mirnūtē pirms atlaišanas par Bovles bija krasi iestājušies tie paši liberāļi, un kad vēl pienāca no Florences Stīvensona telegramma, Česters nevis demisionēja, bet, 35 padomnieku pavadīts, lepni aizlidoja pasaules ceļojumā, ko apzīmē par inspekciju amerikāņu sūtniecībās. Pats Stīvensons, atgriežoties no Eiropas un apmeklējot Kenediju vasaras mītnē, jau tad pateica, ka Chruščeva nota skaidri parāda, ka komūnisti kaŗu negrib, un satur izlīguma elementus. Daudz vērības Ņujorkas hercoga vārdiem tad nepiegrieza. Piņēma, ka Stīvensona iespaids zudis kopš tās pašas Kubas laikiem, kad uz viņa pieprasījumu Kenedijs atsauca gaisa spēku atbalstu invāzijai, un tā sagrāva visu plānu. Bet kad Rasks Parīzē runāja un rīkojās pilnīgi pretēji tam, ko sagaidīja, viss skatāms citā gaismā. Pēc daudzu domām patiesībā nekādas stingrās līnijas Sav. Valstīs nekad nav bijis un nebūs pašreizējās administrācijas laikā. Runas un raksti par to izgudroti tikai sabiedriskās domas nomierināšanai, būtībā jau tad zinot, ka Berlīnes krize beigsies ar izlīgumu un Rietumu piekāpšanos, pa starpām stingri protestējot! Hansons Boldvins, „The New York Times" kaŗa lietu speciālists, jau tagad saskata apzinātu vilcināšanos tikko solītās pastiprinātās bruņošanās un iesaukšanas lietās. Turpinoties kā ievadīta, tā nekādu reālu spēku neradītu ne tuvākā, ne tālākā nākotnē. Margareta Higgins, savukārt, zina pat par „Chruščeva palīdzības klubu" Ārlietu ministrijā.

„New York Daily Star" karikatūra.

Attiecībā uz Berlīni, Rietumiem pašlaik 3 dažādi virzieni. Amerikāņi it kā prasa intensīvu bruņošanos un tajā pašā laikā vēlas ierosināt sarunas ar komūnistiem, nepasakot, par ko īsti gatavi runāt. Franči, atzīstot sarunas par nenovēršamām, nepieļaus tās ierosināt un noteikti pastāv, ka iepriekš jāzina, par ko runās un cik tālu piekāpsies. Mazo NATO valstu viedokli deklarējis beļģu Spāks, un pēc viņa domām, mierīgums ar Austrumvāciju nav novēršams, tāpat tās atzīšana. Pievedceļu garantēšana panākama diplomātiskās sarunās. Briti ar prieku piekrīt Spākam. Viedokļu saskaņošanu sagaida Rietumu galvenais konferencē Bermūdās.

Daudz kas var mainīties tuvākajās nedēļās un izšķirošā, protams, būs Sav. Valstu nostāja. Pašlaik tā tāda, kā vēlas patentētie liberāļi, bet tā kā neviens no tiem vēl nav izvirzījies ne par pulkvedi House — Vilsona politikas veidotāju, ne par Rūzvelta melno ēnu — Hariju Hopkinsu, ir vēl cerības arī uz stingro līniju. Un atzīstot, ka vēstures likumi nemainās līdzi laikiem, ar šāda padomnieka rašanos rēķināmies. Līdz tam laikam — vieni ieteic brīvpilsētu Berlīni, citi jau priecājas par bēgļu straumes apturēšanu, jo ar to krizes pamati likvidēti, un sagaida mieru un jaunus komūnistu solījumus. Prezidentam Daily News ieteic izlasīt grāmatu „Profiles in Courage", paša sarakstītu, kad viņš vēl nebija augstā amatā.

Šanahana kundze no Losandželosas, turpretim, vēstulē Times žurnalam visu pasaka divos teikumos: „Tas pats vecais stāsts: runā bargi, bet dod, ko prasa. Lai Dievs mums stāv klāt!"

Vašingtonā, 1961. g. augustā.

J. Slikšāns.

KOMŪNISTI DRAUD AR BERLĪNES BLOKĀDI

Rietumvācijas saimnieciskā spiediena gadījumā Austrumvācija solās noslēgt pievadceļus uz Rietumberlīni.

Bonnā. Rietumvācijas kanclers Ādenauers paziņojis, ka šī gada 18. augustā uz speciālu sēdi sanāks vācu apakšnams, lai lemtu par soļiem, kādi spērami pret Austrumvācijas patvarīgo un nelikumīgo rīcību Berlīnē. Ziņojumā kanclers atkārtoja jau agrāk sacīto un proti, ka Rietumvācijas atbilde Berlīnes robežas noslēgšanai būs tirdzniecības pārtraukšana ar Austrumvāciju. (Pašreiz nekas neliecina, ka Ādenaueram būtu cerības pierunāt pārējos Rietumu sabiedrotos pārtraukt visus tirdzniecikos darījums ar padomju bloka valstīm. Rietumi, vienkārši, ir nolēmuši nogaidīt).

Rietumvācijas tirdzniecības pārtraukumam ar Austrumvāciju var būt ļoti nopietnas sekas. Vispirms no Vašingtonas saņemtā informācija liecina, ka amerikāņi noteikti prebosies Bonnas mēģinājumiem radīt vienpusīgu saimniecisku spiedienu pret Austrumvāciju, kas pašreiz, tā kā tāda, pievadceļus uz Rietumberlīni atstās brīvus tikai tad, ja tas būs arī tās interesēs. Atgādinot Bonnai, ka Rietumberlīnes apgādē plūst caur 110 jūdžu platu Austrumvācijas territorijas joslu, komūnisti uzsvēruši, ka tiklīdz Rietumvācija pārtrauc tirdzniecību ar Austrumvāciju, pievadceļi caur Austrumvācijas territoriju tiks slēgti un Rietumvācija būs izsaukusi jaunu Berlīnes blokādi. No tā, protams, Rietumi gribētu izvairīties. Jo lai gan Rietumvācija ir spējīga šādu blokādi radīt, tās apiešana vai salaušana gultos uz Sav. Valstu, Anglijas un Francijas pleciem un kabatām. Un mēģinot sadu eventuālu blokādi salauzt, var izrādīties nepieciešams lietot militāru varu, tad notiktu tas, ko acumirklī negrib nedz Rietumi, nedz Padomju Savienība — sāktos kaŗš.

Nepilnu nedēļu ilgā Austrumberlīnes robežas slēgšanas politika komūnistiem pamazām sāk atmaksāties. Ja agrāk robežu pārgāja turpat ap divi tūkstoši bēgļu dienā, tad tagad šis skaitlis noslīdējis uz piecdesmit. Un kamēr bēgļi mēģina atrast arvien jaunus ceļus robežas pāriešanai, komūnisti ar tikpat lielu uzcītību mēģina šos ceļus slēgt. Piemēram, austrumvāciešī tagad aizgājuši jau tik tālu, ka uzsākta dzelzceļu žogu vilkšana arī plašajā Berlīnes kanāļu sistēmā, lidz ar to apturot drošsirdīgos peldētājus, kas agrāk šādā ceļā sasniedza brīvību Rietumberlīnē.

BALTIJAS DELEGĀTI „MIERA NEDĒĻĀ"

Uz gadskārtējo Baltijas jūras miera nedēļu Rostokā, Austrumvācijā, šogad bija norīkota arī delegācija no Baltijas republikām. Delegācijā bija pārstāvji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Ļeņingradas un Kaļiņingradas (Karalauču) apgabaliem. Delegācijas vadītājs bija Lietuvas kompartijas pirmais sekretārs A. Sņečkus. Jāatzīme, ka delegācija nedevās vis tieši uz Rostoku, bet apkārtceļā caur Maskavu.

PADOMJU ZINĀTNIEKS LŪDZ PATVĒRUMU KANADĀ

PROFESORS NEVĒLAS ATGRIEZTIES „LAIMĪGAJĀ DARBA ĻAUŽU DZIMTENĒ".

Otavā notiek visas pasaules ķīmiķu zinātniskais kongress, kuŗā piedalās arī Padomju Savienības delegācija. Viens no tās dalībniekiem — profesors Michails Antonovičs Kločko — trešdien ieradās Kanadas policijas pārvaldē un lūdza neliegt tam patvēruma tiesības, jo nevēloties atgriezties Padomju Savienībā. Viņa lūgums ievērots.

Prof. M. A. Kločko savā laikā apbalvots ar Ļeņina ordeni, kā arī saņēmis Staļina prēmiju. Viņš ir atraitnis un Pad. Savienībā tam nav piederīgo. Azila tiesības krievu zinātniekam piešķira Kanadas valdība ar īpašu lēmumu. Viņam neliegs arī policijas aizsardzību, ja tādu lūgs. Saprotamu iemeslu dēļ, profesora patreizējo dzīves vietu neviens neizpauž. Paredzams, ka padomju sūtniecība nāks ar attiecīgiem protestiem un pieprasījumiem.

AEN ASAMBLEJAS SĒDE EIROPĀ

Sakarā ar starptautiskā stāvokļa paasināšanos Apspiesto Eiropas nāciju asamblejā apsver jautājumu par sēdes sasaukšanu šoruden Eiropā. Kā sanāksmes vietu min Strasburgu, Briseli, Parizi vai Romu.

---

dzot atņēma pavisam. Bet mēbeles drīkstam izvākt — māte aizbrauca kārtoties.

poliklīnikā. Kad Ivars ieradās, viņa tikko bija pārnākusi no darba.

ņus gludināja un sprogāja matus, — varam jau tepat jauki pasēdēt.

— darīšanas.

— Man nu jāiet, — viņa balsī bija neslēpts rūgtums,

(Turpinājums sekos)

Latvija AMERIKĀ

Nr. 66. SESTDIEN, 1961. GADA 19. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibiskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

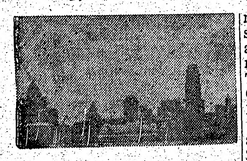

TORONTO

● Dziesmu svētku laikā svētdien, 3. septembrī, pl. 9 rītā, DV namā notiks DV Kanadas valdes paplašināta sēde, kurā aicināti arī visi DV nodaļu pr-ki, kā arī sagaida ierodamies ASV DV vadošos darbiniekus ar pr-ku A. Vanagu. Sēde galvenokārt domāta abu zemju DV darbības kardinālo jautājumu apspriešanai.

● Toronto latviešu jaunatnes darba kopa aicina jauniešus ņemt aktīvu dalību kopas pilnsapulcē otrdien, 22. augustā, plkst. 19,30 vak., Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave.

Pārvēlēs kopas amatpersonas. Balstiesības baudīs biedri, kas būs nokārtojuši savus maksājumus, kā arī jaunie biedri, kas pilnsapulces laikā iestāsies darba kopā. Sapulces sasaucēji ierosina kopas biedriem pārdomām vairākus jautājumus: Darba kopas vārda maiņa, Toronto latviešu nama jautājums, Toronto latviešu telefona grāmatas sastādīšana, palīdzības darbs, sarīkojumi un izbraukumi, un kopas mītnes izveidošana. Kopā 39 pīntiesīgi biedri, un no tiem 15 darbojas arī jaunatnes apgādā „Ceļinieks", 6 dejo tautas deju kopā „Diždancis", 8 dzied „Dainas" korī, 6 — Viestura vīru korī un 4 — draudzes korī. Bez tam kopas locekļi darbojas arī skautu un gaidu, un vecākās paaudzes organizācijās. Kopas kasē pašreiz $202,46.- Kopa ņem arī aktīvu dalību dziesmu svētkos, palīdzot dažādu darbu veikšanā. Kopu vada stud. Voldemārs Gulēns.

● Latviešu biedrības ārkārtēja pilnsapulce trešdien, 23. augustā, pl. 7,30 vak., Sv. Andreja baznīcas telpās. Kvoruma neierašanās gadījumā sapulce būs tiesīga pl. 8 vak., pie katra biedru skaita. Apspriedīs latviešu nama jautājumu.

● Sestdien, 19. augustā, Sidrabenē uz paplašināta un uzlabota laukuma basketbola spēlē sacentīsies Toronto latviešu sporta kluba un latv. YMCA's komandas. Vīriešu volejbolā par labāko spēlētāju godu cīnīsies latv. YMCA's, Toronto sporta kluba un Hamiltonas Spartas komandas, un volejbola spēlē sacentīsies arī abu pēdējo klubu sieviešu komandas. Būs arī tenisa spēles demonstrējumi. Sacensību sākums pl. 3 p.p. Vakarā notiks sporta balle.

Svētdien, 20. augustā, pl. 9,30 rītā dievkalpojums Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Sekos sporta svētki un Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes.

● DV nodaļas šaušanas sacīkstes sestdien, 19. augustā, plkst. 1 p.p., Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā, Bērzainē.

● Sakarā ar Sarkanarmijas kora viesošanos Toronto un koncertu 25. augusta vakarā, Maple Leaf Gardens auditorijā, Savstarpējās sadarbības līga rīko demonstrāciju ar plakātiem pie koncerta vietas. Pulcēšanās 45 min. pirms koncerta sākuma, plkst. 7,30. Demonstrācijas nepieciešamību prasa pašreizējie apstākļi Berlīnē.

● Latviešu saimniecisko pasākumu turētāji, kā arī visi dziesmu svētku labvēļi tiek laipni aicināti atbalstīt rīcības komiteju dziesmu svētku balvu līdzekļu sagādē. Tos lūdz nodot A. Grantiņai, 146 Geoffrey St., Toronto 3, tel. LE 1-7086.

● Latviešu Nacionālās jaunatnes apvienības kongress šogad notiks 23.—24. septembrim Toronto. Vasarēs piedalīties delegāti no visiem jaunatnes pulciņiem Kanadā. Kongresa darba gaita risināsies 24. septembrī, Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave. 23. septembra vakarā būs kongresa balle, Leaside Memorial Gardens zālē. Spēlēs J. Grīķa orķestris. Balli organizē Toronto latv. jaunatnes pulciņš Lāpa.

● Kanadas emigrācijas un pavalstniecības departaments savā cirkulārā ziņo, ka š. g. pusgadā (6 mēn.) Kanadā ieceļojuši 46 latvieši, turpretim pag. gadā tai pašā laikā latviešu tautības iecelotāju skaits sasniedz 76. Igauņu iecelotāju šogad ir 31 (pag. g. 72), lietuviešu 48 (pag. g. 29). Pag. gada pirmajā pusgadā lielāko iecelotāju skaitu uzrāda itālji (11.902), kuŗu skaits tai pašā laikā šogad samazinājies uz 7.475. Tai pašā laikā pag. gadā iecelojuši 6460 vācieši, bet šogad 3727. Holandieši 1330, bet pag. gadā 4203. No ASV šogad iecelojuši 4684, bet pag. g. 4624. Britu emigrantu skaits pag. gada pirmajā pusgadā bijis turpat otrreiz tik liels kā šogad 6923 (12438). Mazākais emigrantu skaits pag.gada pirmajā pusgadā bijis no Ēģiptes (5), bet šogad 1; Islandes (6), šogad 2. Kopīgais emigrantu skaits šogad pirmajā pusgadā sasniedz 36.782, pret 58.041 iecelotājiem tai pašā laikā pag. gadā. Emigrantu lielākais vairums atradis mājvietu Ontario provincē (19.587), kam seko Kvebeka (8.277) u.t.t. Kā pārskati rāda, ziemas mēnešos emigrācija bijusi jūtami atslābusi, bet lielāku pieaugumu uzrāda tikai otrā ceturksnī.

LASĪTĀJIEM

Sakarā ar techniskiem traucējumiem spiestuvē, „Latvija Amerikā" iepriekšējā numura iznākšana nokavējās, par ko lasītājiem atvainojamies.

„Latvija Amerikā" apgāds.

Austru Aldonu Kvēps ar Paul Wayne Kirkup salaulāja māc. A. Lūsis 5. augustā Sv. Trīsvienības baznīcā, Toronto.

Foto A. Jānītis.

MANITOBAS PĪĻU MEDNIEKIEM LABAS IZREDZES

Manitobas Zvejniecības ministrija ziņo, ka pīļu medības šogad būs reti labas, jo atjauts šaut arī dažas līdz šim aizliegtās pīļu šķirnes.

Lai gan pīļu mazuļu un pieaugušo pīļu skaits pašlaik ir mazākais, kāds jebkad Manitobas provincē bijis, jo sausuma dēļ perētājas pārcēlušās tālāk uz ziemeļiem, tomēr putnu ceļošanas speciālisti izsakās, ka ceļojot uz dienvidiem, pīles ņemšot virzienu pāri Manitobai, kur ātrāk iestājas vēss rudens.

Sevišķi daudz perētāju pīļu šogad bijis Saskačevanas un Ontario ziemeļu tundrā, kur izšķīlušos pīlēnu skaitu varot rēķināt kā dubultu.

Pīļu ceļošanā vienmēr varot noteikti pateikt, uz kuŗu pusi tās došoties, jo pīles jau augusta sākumā izsūtot t. s. vietraudžus. Tie parasti esot vecāko gada gājumu tēviņi, kuŗi izraugot labākās apmešanās vietas.

Numurējot pīļu tēviņus vasarā un ziemā, vienmēr varot noteikt pīļu bioloģisko kustību, kuŗa šogad Manitobas mednieķiem ļoti labvēlīga.

Jāpiezīmē, ka Manitobas mednieku skaits rudenī vienmēr trīskāršojas, jo iebrauc viesi no Sav. Valstīm, kā arī Ontario provinces. Šogad sevišķi paredz amerikāņu ieplūšanu, kam par iemeslu min devalvēto dolaru.

Lielie svētki sagatavoti

ZIŅOJUMI UN PRIEKŠLIKUMI RĪCĪBAS KOMITEJAS PAPLAŠINĀTĀ SĒDĒ

Dziesmu svētku rīcības komitejas un tehnisko komisiju pārstāvji 15. augusta vakarā bija pulcējušies DV namā savai pēdējai kopīgai sanāksmei, kuŗā piedalījās ap 40 dalībnieku.

Rīcības komitejas darbinieki aicināti ņemt aktīvu dalību svētku gājienā un uzposties tautas tērpos. Šis būs lielākais latviešu gājiena demonstrējums, kāds jebkad noticis Kanadā. Rīcības komit. prāva v. A. Jankovskis norādīja, ka svētku programmā uzņemts mazāk dziesmu kā parasts, lai programma nebūtu pārāk noslogota un nenogurdinātu izpildītājus. Pirmai programmas daļai sekos tautas tērpu, koŗu un koristu apbalvošana, un koncertu paredzēts beigt pl. 7,30—7,45.

B. Senkēviča deva tuvāku ieskatu par rakstnieku cēlienu. Ir ziņas, ka svētkos literāti ieradīsies pat no tālām vietām, kā Dz. Freimanis no Edmontonas, Zeberiņu pāris no ASV, J. Veselis no Kalamazū u. c.

Apvienoto dāmu komit. darbiniecu vad. S. Asmus informēja, ka koristi saņems brokastis un pusdienas Maple Leaf Garden'ā, bet dejotājus cienās ar brokastīm un pusdienām svētdien, Varsity arēnā. Svētdienas vakarā (pl. 8,30) igauņu namā tiek rīkotas vakariņas svētku darbiniekiem. H. Mangale ziņoja, ka svētku žetonu gatavošanā radušies sarežģījumi. Līdzšinējie paraugi nav bijuši pieņemami meta autoram māksl. Ed. Mednim, bet ir cerības, ka viss laikā nokārtosies.

R. Noritis, runājot par filatēlijas izstādi, norādīja, ka pieaudzis izstādes dalībnieku skaits. Izdotas arī dziesmu svētku vietas skatu kartes, kuŗas svētku dalībnieki varēs iegādāties piemiņai. Izstādes laikā darbosies arī pasta kantoris un filatēlijas tirdziņš, bet svētdien notiks filatēlistu sanāksme.

Tautas tērpu godalgošanas komisija darbosies 5 locekļu sastāvā; darbu uzsāks svētdien, pl. 3,30 p.p. koŗu pulcēšanās vietā.

V. Vilsone pastāstīja par daiļamatniecības izstādi, kuŗu atklās sestdien, 2. septembrī, pl. 9,30 rītā Sv. Andreja bazn. telpās. Izstādē ar 230 darbiem piedalās 32 daiļamatnieki no ASV, Kanadas un no Vācijas (1).

Žūrijas komisijā darbojas H. Mercs, A. Dzērvīte, A. Gugāns, E. Krūmiņš un Z. Juršēvskis. Izstādes plānu gatavojis arch. J. Kravis. Līdztekus izstādei darbosies arī daiļamatniecības tirdziņš, par kuŗu informēja Z. Lapiņš. Tirdziņam savu līdzdalību pieteikuši 36 daiļamatnieki ar vairāk kā 1000 darbiem. Mākslas darbu izstādei savus darbus pieteikuši 38 mākslinieki no dažādām zemēm. Paredzēts izstādīt ap 60 darbus.

Tautas deju lieluzvedums notiks svētdien, Varsity arēnā, piedaloties 15 tautas deju kopām ar apm. 200 dejotājiem. Mūzikas pavadījumus sniegs latv. ragu orķestris E. Slaucītāja vadībā, bet klavieŗu mūzikas pavadījumus sniegs V. Švenne, un akordeona mūzikas — V. Šūmanis, I. Akmene un I. Ragelsone.

Dziesmu svētkos piedalīties aicinātas arī prominentākās kanadiešu sabiedrības personas, un, kā to norādīja M. Gruzīte, bez svētku atklājēja aizsardzības ministra D. Harkness, svētkos savu līdzdalību vēl solījuši federālā parlam. loc. A. Maloney, provinces parlamenta loc. A. Grossmans, pilsētas galva N. Filips, Mac Lean izdevējs Blain Frasers, Edite Haidere u. c.

DV Toronto nod. pārstāvis A. Ancāns norādīja, ka svētku balles Palace Pier visi priekšdarbi veikti. Sanāksmes dalībnieki noraidīja priekšlikumu par loteriju rīkošanu svētku ballēs. Par svētku atvadu sarīkojumu informēja A. Rāviņš. Paredzētas futbola sacensības starp Toronto DV un ASV un vietējām sastādītām komandām. Notiks arī jautras sacensības un deju uzvedumi, kuŗiem savu līdzdalību jau pieteicis Diždancis Z. Miezīša vadībā. Atvadu sarīkojums notiks pirmdien Sidrabenē.

Sestdien notiks volejbola un basketbola sacensības Jarvis Collegiate institūtā, un tās atklās ALA's sporta vadītājs A. Zāģeris.

Naktsmītņu jautājumā informēja R. Tenis, norādot, ka svētku dalībnieku rīcībā būs Westminster, Forda un Park Plaza viesnīcas, kā arī latviešu sabiedriskās mājas un Toronto universitātes mītne. Jau pieteikušies vairāk kā 100 pārnakšņotāji.

A. Jankovskis iepazīstināja ar konsula V. Tomsona rakstu, sakarā ar dziesmu svētkiem novēlēto kokli no Austrālijas, kuŗu dāvina Dr. Alma Starks - Draška ar vīru St. Drašku, kā sveicienu Kanadas latviešiem. Dāvātāji pašreiz apceļo Eiropu un cer ierasties arī dziesmu svētkos. Kokli gatavojis kaŗa inv. O. Kampe, Austrālijā, kur Kanberā nodibinājies pat orķestris 9 vīru sastāvā, ar viņa darinātām koklēm. Nolemj kokli pasniegt Dziesmu varai, viņu kopīgā vakarā dziesmu svētku laikā. Pārrunāja Tilta izdevēja Hugo Skrastiņa piedāvājumu svētkus uzņemt skaņu filmā, no tās kopiju piedāvājot dziesmu svētku b-bai. H. Skrastiņš informē, ka iecerējis ar filmu iepazīstināt amerikāņu organizācijas. Pēc gaŗākām pārrunām viņa piedāvājumu pieņem. Piešķir no Kultūras fonda ziedotiem līdzekļiem $25,- mūzīgi celojošā vairoga gatavošanai, ko uzņēmās daiļamatn. H. Lapiņš. Vairogu dāvinās katros dziesmu svētkos visjaunakam koŗa dalībniekam. Piešķir $100,- vēl citu balvu iegādei, par kuŗām rūpēsies īpaša komisija.

Dziesmu svētkiem vēl pieteicies Ņujorkas DV vīru koris (31 dziedātājs, koŗa pr-ks A. Līdacis) ar dirig. Br. Skulti. Līdz ar to kopīgo dziedātāju skaits sasniedz 1417.

Svētku sanāksmes dalībniekus uzņēma arī televīzijā, un īpaša uzmanība tika pievērsta sanāksmes dalībniecēm — tautu meitām, kā arī pazīstamajam gleznotājam D. Miezājam, liekas, viņa mākslinieciskā profila dēļ...

Sanāksmes dalībniekus varēja redzēt televīzijā 16. augusta pēcpusdienas raidījumā.

„Mežsarga meitiņa" I. Miltiņa priecājās par skaistiem ziediem, ko saņēma no kluba pēc pirmās peldes jaunatklātā peldbaseinā. Foto A. Jānītis

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā,
Sv. Andreja baznīcas telpās,
Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus pulku veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

PĀRDODAMS
Rucavas tautas tērps
AR TRIM SAKTĀM —
$ 150-.
Zvanīt HO 6-6224, Toronto.

KAS BIJA RIELA DUMPIS?

NOZĪMĪGS FRAGMENTS KANADAS VĒSTURĒ

(Canadian Scene) — Batoche, kas atrodas 35 jūdzes dienvidaustrumos no Prinča Alberta pilsētas, Saskačevanā, ir vieta, kur notika Riela dumpja izšķirošā kauja, kuŗā pirms 76 gadiem metisi (pa daļai franči, pa daļai indiāņi), kas apdzīvoja zemi, kuŗa toreiz bija daļa no Kanadas Ziemeļrietumu teritorijas, izcīnīja savu zaudēto cīņu ar Kanadas miličiem, kas bija rekrutēti Austrumkanadā, lai apspiestu dumpi, ko vadīja Louis Riels.

Kanada nopirka no Hudsona līča sabiedrības visu šo plašo teritoriju ziemeļos un rietumos no Lielajiem ezeriem līdz pat Klinšu kalniem, kas gandrīz 200 gadus bija bijis sabiedrības zvērādu tirdzniecības centrs. No šādā veidā iegūtām zemēm valdība 1870. gadā atgrieza Manitobas provinci un pievienoja to kā piekto konfederācijai.

Darbība, kas saistījās ar šī apgabala (Manitoba) uzmērīšanu, pārliecināja indiāņus un jaukļus, ka tiem ieplūstošie kolonisti atņems zemi. Louija Riela vadībā šie jaukteņi ieņēma Garry fortu (tagadējo Vinipegu) un noorganizēja pagaidu valdību. Tie atteicās atļaut vicegubernātoram spert soli šinī provincē. Sekoja vardarbība, un kolonistu Tomasu Skotu, kas atteicās atzīt Riela pagaidu valdību, nonāvēja visai cietsirdīgā veidā. Federālā valdība tad nosūtīja kareivjus ģenerāļa Volseja vadībā, pēc kam Riels aizbēga uz Savienotām Valstīm. Šī sacelšanās 1870. gadā pazīstama kā pirmais Riela dumpis.

Riels bija kāds franču kanadiešu advokāts un visai sarežģīts raksturs, bijis par tematu vairākām biografijām, kas mēģinājušas izskaidrot un dažreiz attaisnot viņa rīcību. Pašā sākumā tas, bez šaubām, vadījās no sirsnīgās pārliecības, ka notiek netaisnība, kas skar rietumu territoriju jaukļu tiesības, bet viņš arī spēlēja uz šo jaužu baiļēm un nezināšanu, lai pamudinātu tos uz sacelšanos, bet neizlietāja likuma procesu, lai aizstāvētu to tiesības.

1885. gadā Kanadas Klusā okeana dzelzceļu būve radīja jaunu kolonistu pieplūdumu rietumu territorijās — šoreiz zemēs gar Saskačevanas upi. Atkal indiāņi un metisi redzēja, ka ienīstie baltie atņems tiem medību laukus. Riels atgriezās no Savienotām Valstīm, lai vaditu otru sacelšanos. Metisi uzbruka kādai jātnieku policijas vienībai pie Saskačevanas Duck ezera un nonāvēja četrpadsmit virus. Tie noslepkavoja divus priesterus un dažus kalonistus pie Froga ezera. Metīsu vadonis, kuŗš klausīja Rielam, bija Gabriels Dumonts.

Valdība steidzīgi nosūtīja kareivjus uz sacelšanās vietu un Batoche kauja izbeidza dumpi. Tomēr pavisam divi simti Kanadas kareivju zaudēja dzīvības. Rielu un dažus citus dumpja vadoņus sagūstīja, bet Gabriels Dumonts aizbēga uz Savienotām Valstīm. Rielu apvainoja valsts nodevībā, atzina par vainīgu, notiesājot uz nāvi un pakaŗot Reginā.

Dumonts vēlāk atgriezās Kanadā un mierīgi nomira Saskačevanā, 1906. gadā. Tagad mazajā Batoche pilsētā, Saskačevanā, agrākās kaujas vietā ir kapsēta. Te uz kraujas, dažu simtu jardu attālumā no baznīcas un mācītāja mājas, atdusas kaujā krituši. Metīsu cerības uz savu valsti mira šai Riela dumpja pēdējā kaujā, kas notika 7885. gadā.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

30. septembrī — Bostonas teātŗa viesizrāde.
7. oktobrī — DV Toronto nod. gada svētki.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbekera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
27. janv. 1962. g. — Vīru koŗa „Viesturs" koncerts.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen, N.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2263.

TIESIBNIEKA 50 GADI

Š. g. 22. augustā uz 50 mūža gadiem atskatās mag. iur. Juris Soste. Viņš dzimis Vidzemē, Ārašu draudzē, Cēsu pagastā, lauksaimnieku ģimenē, un tā jau bērnībā mantojis latvju zemnieku sīksto dabu un darba milestību.

Skolas gadus Soste pavada Cēsīs, un pēc Bērzaines ģimnazijas beigšanas iestājas Latvijas universitātes juridiskā fakultātē un pievienojās Fr. Lettica saimei.

Pēc universitātes beigšanas Soste strādā Rīgas apgabaltiesā par tiesu amata kandidātu, bet krievu un vācu okupācijas laikā saimnieko savās lauku mājās, Ādažu pagastā. Tuvojoties otrreizējai krievu okupācijai, J. Soste ar ģimeni dodas bēgļu gaitās uz Vāciju, no kurienes 1948. g. iemodas Kanadā — Norandā, kā raktuvju strādnieks, bet pēc tam pārceļas uz Toronto, kur strādā par grāmatvedi.

J. Sosti viņa darba biedri no raktuvēm atcerās un cieni kā krietnu un sirsnīgu vīru. Tāpat daudz atzinības viņam pienākas no Toronto Austrumu ev. - lut. draudzes, kuŗas priekšnieka vietnieks viņš ir kopš draudzes dibināšanas. Bet ar sevišķu pateicību viņa darbu novērtē dāmu komiteja, jo visos tās sarīkojumos Soste ir bijis neatsveŗams palīgs un darītājs.

Novēlot J. Sostem vēl gaŗus un raženus mūža gadus, gribētos vēlēties, lai jo vairāk starp latviešiem būtu tādi cilvēki, kuŗi nemeklē tikai pašlabumu un godu, bet klusi veic darbus arī sabiedrības labā.

O. D.

LILAN FASHION
Modiste - Šuvēja
speciālizējusies formāliem un kāzu tērpiem.
LE 7-1590.
47 REGAL RD., TORONTO 4.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces).
ANGLIJAS RAŽOJUMI
PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM.
DAVID'S ECONOMY CENTRE,
231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Smith Falls, Ont., iedzīvotājs Davids Lovlors iebraucis Otavā, apgērbis melnu tērpu ar cietu, baltu apkakli, kādu valkā kalpotāju garīdznieki, un sācis iepirkties, parakstot čekus, kā „Rev. Father Anger". Uzticības nav trūcis, un „veikals" kādu laiku gājis labi, kamēr kāds nesegto čeku saņēmējs uzzīmējis vainīgo un nodevis to policijai.

Toronto pilsētas tēvi uztraukušies par huligānisma pieņemšanos jaunatnē. Pēdējā pusgadā konstatēti par 35% vairāk pusaudžu noziegšanās gadījumi, nekā iepriekšējā gadā, tanī pat laikā spridī. Policija nobažījusies, ka arī Toronto var sākt ievīsties Ņujorkas jauniešu huligānisms, kamdēļ spers stingrākos soļus šādas parādības apkaŗošanai.

Sākot ar š. g. 15. augustu, ikviens licenzēts autovadītājs Ontario provincē var apdrošināt savu auto pret nelaimes gadījumiem. Līdz šim apdrošināšanas sabiedrības liedza savus pakalpojumus neuzmanīgiem braucējiem, kuŗiem gadījušās atkārtotas klizmas. Turpmāk apdrošinājumus pieņems no visiem, tikai klizmās cietušiem būs jāmaksā augstākas prēmijas.

Informētās aprindās dzirdams, ka līdzšinējais Ontario ministru prezidents Frosts pēc aiziešanas šoruden no ieņemamā posteņa, minēts kā drošākais kandidāts Kanadas sūtņa amatam Vašingtonā.

Delhi, Ont., policists Arthur McCart gribēja praktiskā eksperimentā pierādīt, ka automašīnā zem ūdens, pievadot gaisu, pasažieri var uzturēties ilgāku laiku. Kādu vecu automašīnu, līdz ar pētnieciski noskaņoto policistu nogremdēja 15 pēdas dziļā dīķī. Taču mašīna iegrima dūņās, ūdens spiediens ielauza grīdu un policists tikai ar ūdenslīdēju palīdzību izglābās no drošas nāves.

Neskatoties uz karsto pusdienas sauli, vīri centīgi vingrinās māla baložu šaušanā Bērzainē. No kreisās otrs — šaušanas nozares vadītājs A. Āboliņš. Foto A. Jānītis.

Antonijas Vaivod Ņujork

Patikami bija dzirdēt jauno šarms, ko viņa vslabāk nāja franču valodā izpi dziedātāju Antoninu Vaivodi populārajās Bizē ārijās (kontralts) Ņujorkā. Koncertu ras Karmena: Habanerā bija rīkojusi Katoļu apvienība, viņa veica ar vieglumu noslēdzot savu IV kongresu, sest- čigānietes temperament dien, 12. augustā, Sv. Alfonsa grūtā „Tra la - la" ārijā baznīcas zālē. vām) sasniegdama ar kat

Vaivode apveltīta ar sonoru, tu lielākus kāpinājumus. plašu, skaista tembra balsi, un Ju izjūtu un dziedošu ka tās apjoms (vairāk kā 3 oktā- V. sniedza melodisko P vas) lauj vienlīdzīgi labi veikt kā ārija no Čaikovska opera kontraltā, tā mecosoprāna un arī dāma (krievu valodā) u soprāna dziesmas, un grūtā Ro- pārdzivojumu bagātu t sini ārija no operas La Cenerentola pierādīja, ka arī zemās un augstās koloratūru pasāžas nesagādā viņai grūtības. Labu kantilēnu V. pierādīja divās Hendeļa operu ārijās: Lascia ch'io pianga un Ombra mai fu. Ar sirsnīgu izjūtu tika izpildītas populārās E. Dārziņa (Vēl tu rozes plūc un Kā zagšus) un J. Mediņa (Pieskaņa un Glāsts) dziesmas, no kuŗām visvairāk valdzināja — Glāsts. Programmas II daļa ar operu ārijām apliecināja, ka V. vieta ir uz operas skatuves, un lai liktenis lemj viņai šo vietu dzīvē sasniegt! Vaivodei piemīt visas skatuvei nepieciešamās īpašības: plaša, dzidri skanoša balss visos reģistros, stalts stāvs ar izteiksmīgu seju, liels temperaments, dziļa izjūta, precīzs ritms, skaidra dikcija visās valodās un iedzimts skatuviskais

HOLANDIEŠI IEGŪST MĀKSLAS BALVAS KANADĀ

(C. S.) — Divi Kanadas holandieši ieguva balvas lēdijas Dunn starptautiskajā amatieŗu izstādē, kas pašlaik notiek Biverbruka mākslas galerijā Fridriktonā, Ņubransvikas provincē.

Fiona De Vletter no Lively, Ontario par „Lapām un naktsturenīšiem" ieguva augstāko atzinību un Grand Prix $1.000,- apmērā, sacensībā ar 205 visāda veida audekliem, kamēr Jan G. Wyers no Windhorst, Sask., ar „Māja Holandē" ieņēma ceturto vietu un ieguva $200,- godalgu.

Fiona De Vletter piedzimusi 1927. gadā, Javā, Royal Dutsh Shell sabiedrības kalnu inženiera ģimenē. Tā apmeklējusi skolas Holandē no 1945. līdz 1957. gadam. Tā apprecējusi kādu Holandes ģeologu, un 1955. gadā laulātais pāris vispirms pārcēlās uz Kubu, pēc tam uz Kanadu. Viņas virs nodarbināts Kanadas internacionālajā niķeļa sabiedrībā. Mākslā Fiona De Vletter dod priekšroku iedomām un fantazijai.

Jan G. Wyers dzimis 1890. g., Holandē. Kanadā ieradies 1916. gadā. Viņš mākslu apguvis pašmācības ceļā, mācīdamies pie kāda vācu internētā, izpildot sarga pienākumus kādā Ontario kaŗa gūstekņu nometnē.

VĀCU

A

DV Rietumvācijas sain sterā salidojums ievēroj balsojies vietējā vācu pr jos Minsteras laikraksto cēti septiņi plaši, objektīv un divi uzņēmumi. DV vācijas valde izkārtojus preses konferences — pirms un otru pēc sali Arī pašos sarīkojumos juši reportieŗi. DV centr des sekretārs A. Bērziņš tē, ka, laikam, neviens su sarīkojums pēdējā l cijā nav piedzivojis tik li licitāti.

Pirms salidojuma preses konferencē, kuŗā jies arī DV priekšnieks Janums, DV Rietumvāc des loceklis P. Valters par latviešu tautas vēs DV organizācijas izvei mērķiem un darbību, k formējis par pašu sali Šos tematus izsmeļoši u zi apskata Münsterischer zeiger — ar virsrakstu Vanagi satiekas. Laikra gaŗākā aprakstā izseko ma norisei, bet atsevišķ stāsta par solistu koncspaidiem. Selt atzinīgi v titi latviešu mūzikas vispār un tās izpausmē Cildināts mākslinieku Piekalniša un Astrides brandes - Damkēvicas sniegums. Izskan vēlē nākotnē līdzīgs koncerts istā koncertzālē, kas val teresētu arī pašas Minst zikas mīļotājus.

Münsteriesches Tagebl mā rakstā izseko DV or jas izvē'došanās ceļam reizējair darbībai, skaņo līdzību grūtdieņiem un brīvbiļetas atbalstīš avīzes nākamā numurā atreferēts pats salidojun citu, pieminot plkv. V. vārdus: „Mums nav v mēs paļaujamies uz D taisniba uzvarēs.

20. turpinājums

— Ak, nevaicā! Ko tas tev dos, ja zināsi, ka arī man šai laikā naktis tapušas par dienu, — ne lai ietu no meža uz mežu, bet tāpēc, ka... tapēc, ka man vairs nav miega! Ivar — vai tu zini, kā tas ir, ja cilvēks nevar gulēt?! Ja plaksti iekaisk, acis sāp, galva top karsta un sveša, domas kļūst smagas un neveiklas, kā nodziti zirgi? Ja ik stundas tev jādreb — vai tikai tevi atkal nesauks — turp? Ja četrus mēnešus tev nepārtraukti vismaz divi reizes nedēļā un dažreiz arī biežāk jādzird vieni un tie paši jautājumi, un ja tu pēc nedēļas atbildē vienu vārdu pasaki citādi, tad tevi tincina vēl vienu stundu īpaši, kāpēc tu šoreiz esi teicis „un", bet viņā reizē „bet"? Ja tev vismaz reizi nedēļā kaut kas jāpastāsta par kādu no taviem draugiem, un pie tam tāds, lai tu tiem nekaitētu, bet neiegāztu arī pats sevi? Ja tev jāizliekās — jāizliekās — jāizliekās!? Vai tu to zini? — Nē, tu to nezini! Un tāpēc tu tik viegli toreiz pasviedi — es tevi nicinu!

— Ranta!

— Jā, Ivar. Tu nekad neesi palicis nomodā tikai tāpēc, lai sagaidītu noteiktu nakts stundu, un tad ietu... Ietu ar domu — varbūt šī ir pēdējā reize... Varbūt šoreiz mani paturēs pavisam... Varbūt neizdosies izmeklēties... Tu nekad neesi pats sevi nicinājis, sevi nīdis, sevi... tu esi vienmēr drīkstējis nicināt citus!

— Ranta! Vai tu to nekad neaizmirsīsi?

— Ne tik drīz, Ivar. Un tomēr es priecājos, ka atnāci.

— Tu viena pati mājās?

— Jā. Māte aizbrauca uz Mežmaļiem. Tos mums beidzot atņēma pavisam. Bet mēbeles drīkstam izvākt — māte aizbrauca kārtoties.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā,
Sv. Andreja baznīcas telpās,
Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās
no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave.,
Toronto, Ont.

IELA DUMPIS?

NTS KANADAS VĒSTURĒ

voja divus priesterus un dažus kalonistus pie Froga ezera. Metīsu vadonis, kurš klausija Rielam, bija Gabriels Dumonts.

Valdība steidzīgi nosūtīja karaspēkus uz sacelšanās vietu un Batoche kauja izbeidza dumpi. Tomēr pavisam divi simti Kanadas kareivju zaudēja dzīvības. Rielu un dažus citus dumpja vadoņus sagūstīja, bet Gabriels Dumonts aizbēga uz Savienotām Valstīm. Rielu apvainoja valsts nodevībā, atzina par vainīgu, notiesājot uz nāvi un pakarot Reginā.

Dumonts vēlāk atgriezās Kanadā un mierīgi nomira Saskačevanā, 1906. gadā. Tagad mazajā Batoche pilsētā, Saskačevanā, agrākās kaujas vietā ir kapsēta. Te uz kraujas, dažu simtu jardu attālumā no baznīcas un mācītāja mājas, atdusas kaujā kritušie. Metīsu cerības uz savu valsti mira šai Riela dumpja pēdējā kaujā, kas notika 7885. gadā.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

30. septembrī — Bostonas teātra viesizrāde.
7. oktobrī — DV Toronto nod. gada svētki.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbekera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
27. janv. 1962. g. — Vīru kora „Viesturs" koncerts.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen, N.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREALĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2263.

Antonijas Vaivodes koncerts Ņujorkā

Patīkami bija dzirdēt jauno dziedātāju Antoninu Vaivodi (kontralts) Ņujorkā. Koncertu bija rīkojusi Katoļu apvienība, noslēdzot savu IV kongresu, sestdien, 12. augustā, Sv. Alfonsa baznīcas zālē.

Vaivode apveltīta ar sonoru, plašu, skaista tembra balsi, un tās apjoms (vairāk kā 3 oktāvas) ļauj vienlīdzīgi labi veikt kā kontralta, tā mecosoprāna un arī soprāna dziesmas, un grūtā Rosini ārija no operas La Cenerentola pierādīja, ka arī zemās un augstās koloratūru pasāžas nesagādā viņai grūtības. Labu kantilēnu V. pierādīja divās Hendeļa operu ārijās: Lascia ch'io pianga un Ombra mai fu. Ar sirsnīgu izjūtu tika izpildītas populārās E. Dārziņa (Vēl tu rozes plūc un Kā zagšus) un J. Mediņa (Pieskaņa un Glāsts) dziesmas, no kurām visvairāk valdzināja — Glāsts. Programmas II daļa ar operu ārijām apliecināja, ka V. vieta ir uz operas skatuves, un lai liktenis lemj viņai šo vietu dzīvē sasniegt! Vaivodei piemīt visas skatuvei nepieciešamās īpašības: plaša, dzidri skanoša balss visos reģistros, stalts stāvs ar izteiksmīgu seju, liels temperaments, dziļa izjūta, precīzs ritms, skaidra dikcija visās valodās un iedzimts skatuvisks šarms, ko viņa vislabāk apliecināja franču valodā izpildītajās populārajās Bizē ārijās no operas Karmena: Habanerā, kuŗu viņa veica ar vieglumu un īstu čigānietes temperamentu, un grūtā „Tra la - la" ārijā (piedevām) sasniegdama ar katru pantu lielākus kāpinājumus. Ar dziļu izjūtu un dziedošu kantilēnu V. sniedza melodisko Paulinas āriju no Čaikovska operas Pīka dāma (krievu valodā) un mīlas pārdzīvojumu bagātu tēlojumu Saint Sansa ārijā no operas Samsons un Dalila (franču valodā). Traģiskas mātes ciešanas pauda Meierbera ārija no operas „Pravietis" un dziļu dramātismu un izlīdzināšu kantilēnu grūtajā Don Carlos ārijā.

Klausītāju pilno zāli apdāvinātā dziedātāja valdzināja ar katru dziesmu un āriju vairāk, beigās kā pateicību saņemot vētrainus aplausus un skaistas rozes. Laba, mūzikāla un precīza līdzgaitniece pie klavierēm bija brīvmāksliniece Austra Gaiķēns.

Alīse Dzirkale - Cenne.

LIDIJA LIDEKA

NAKTS MENUETS

Viz mēness dzintarbāls
Kā vāzē apelsīna šķēle,
Un mākoņgrēdai cauri
Stīgas zaļā zeltā vij. —
Uz ūdens menuetu spēlē nakts.
Kādai vakardienai...

Aiz mirkļa mirkli
Zūdošs vilnis pagājībā nes. —
Mirdz ūdens spoguļos
Vēl vakardienas saules
Krelles — dzirksteles.

Caur nakti apelsīna šķēle —
Mēness vīd.
Kur greizie rati bija
Mākoņkaravāna slīd. —

VĀCU PRESE PAR DAUGAVAS VANAGU SALIDOJUMU

ATZINĪGI VĀRDI UN STĀVOKĻA IZPRATNE

DV Rietumvācijas saimes Minsterā salidojums ievērojami atbalsojies vietējā vācu presē. Trijos Minsteras laikrakstos publicēti septiņi plaši, objektīvi raksti un divi uzņēmumi. DV Rietumvācijas valde izkārtojusi divas preses konferences — vienu pirms un otru pēc salidojuma. Arī pašos sarīkojumos klāt bijuši reportieri. DV centrālās valdes sekretārs A. Bērziņš novērtē, ka, laikam, neviens cits mūsu sarīkojums pēdējā laikā Vācijā nav piedzīvojis tik lielu publicitāti.

Pirms salidojuma notikušā preses konferencē, kuŗā piedalījies arī DV priekšnieks plkv. V. Janums, DV Rietumvācijas valdes loceklis P. Valters runājis par latviešu tautas vēsturi un DV organizācijas izveidošanos, mērķiem un darbību, kā arī informējis par pašu salidojumu. Šos tematus izsmeļoši un pareizi apskata Münsterischer Stadtanzeiger — ar virsrakstu Daugavas Vanagi satiekas. Laikraksts citā garākā aprakstā izseko salidojuma norisei, bet atsevišķā rakstā stāsta par solistu koncerta iespaidiem. Šeit atzinīgi vārdi veltīti latviešu mūzikas kultūrai vispār un tās izpausmēm Rīgā. Cildināts mākslinieku Borisa Piekalniša un Astrides Hildebrandes - Damkēvicas dziesmu sniegums. Izskan vēlējums, lai nākotnē līdzīgs koncerts notiktu īstā koncertzālē, kas vairāk ieinteresētu arī pašas Minsteres mūzikas mīļotājus.

Münsterisches Tageblatt pirmā rakstā izseko DV organizācijas izveidošanās ceļam un pašreizējair darbībai, skaņot arī palīdzību grūtdieņiem un Latvijas brīvības lietas atbalstīšanu. Šis avīzes nākamā numurā kodoliģi atreferēts pats salidojums, starp citu, pieminot plkv. V. Januma vārdus: „Mums nav varas, bet mēs paļaujamies uz Dievu, ka taisnība uzvarēs.

„Šim salidojumam ir pasaulei jārāda, ka latvieši patur savas tiesības uz padomju okupēto dzimteni", raksta Münsterische Zeitung. Šai pašā rakstā apskatīts DV aprūpes darbs, kam līdzās uzsvērta nacionālās apziņas un brīvības gribas uzturēšanas nozīme un vajadzība pasaulei nerimtīgi atgādināt tiesības uz savu dzimteni. Žurnālists norāda, ka šāds uzdevums jau netiešī izskan pašā Daugavas Vanagu dziesmā. Tanī pašā laikrakstā skatām Münsteres latviešu ģimnazijas tautas deju kopu Circenītis. Raksturigajam uzņēmumam pievienoti izpratoši vārdi latvju tautas liktenim, trimdai, un dažas rindas par DV salidojumu.

Münsterische Zeitung — rakstā Ciņu neuzdod — atzīmē DV salidojuma svinīgo jundu, kurā izpaudusies griba uzturēt nacionālo apziņu un paļāvību, ka dzimtene reiz būs briva. Jundā klāt bijuši arī vācu zemes valdības pārstāvji, konsuli Bekers un Dr. Libšers. Tālāk skartas Jāņa Rankas referātā izskanējušās domas, ka latvieši nebeigs cīnīties par brīvību,

Vācu tautā atrodam izpratni mūsu liktenim, ko modinājuši kaŗa notikumi un to sekas. Šodienas simpatijas, līdzās draudzīgiem vārdiem, vietumis izpaužas arī praktiskā veidā, kas veicina mūsu pasākumus un centienus. Tomēr it sevišķi patikami lasīt sveštautas preses rakstus, kuŗos mūsu problēmas skatītas gaismā, kādā tās redzam savām acīm.

HOLANDIEŠI IEGŪST MĀKSLAS BALVAS KANADĀ

(C. S.) — Divi Kanadas holandieši ieguva balvas lēdijas Dunn starptautiskajā amatieŗu izstādē, kas pašlaik notiek Biverbruka mākslas galerijā Fridriktonā, Ņubransvikas provincē.

Fiona De Vletter no Lively, Ontario par „Lapām un naktsturenīšiem" ieguva augstāko atzinību un Grand Prix $1.000,- apmērā, sacensībā ar 205 visāda veida audekliem, kamēr Jan G. Wyers no Windhorst, Sask., ar „Māja Holandē" ieņēma ceturto vietu un ieguva $200,- godalgu.

Fiona De Vletter piedzimusi 1927. gadā, Javā, Royal Dutsh Shell sabiedrības kalnu inženiera ģimenē. Tā apmeklējusi skolas Holandē no 1945. līdz 1957. gadam. Tā apprecējusi kādu Holandes ģeologu, un 1955. gadā laulātais pāris vispirms pārcēlās uz Kubu, pēc tam uz Kanadu. Viņas vīrs nodarbināts Kanadas internacionālajā nikeļa sabiedrībā. Mākslā Fiona De Vletter dod priekšroku iedomām un fantazijai.

Jan G. Wyers dzimis 1890. g., Holandē. Kanadā ieradies 1916. gadā. Viņš mākslu apguvis pašmācības ceļā, mācīdamies pie kāda vācu internētā, izpildot sarga pienākumus kādā Ontario kaŗa gūstekņu nometnē.

GUNĀRA STUMBRA GLEZNU IZSTĀDE MINEAPOLĒ

Pirms diviem gadiem jaunais latviešu gleznotājs Gunārs Stumbris nāca atklātībā ar savu pirmo darba skati. Tā iemantoja dzīvu atsaucību skatītājos un tika novērtēta pozitīvi. Patreiz — no 8. līdz 15. augustam — Mineapoles latviešu draudzes namā sarīkota Stumbra otrā darbu skate.

Gunārs Stumbris savus pirmos soļus tēlojošās mākslas laukā iesācis jau dzimtenē, kur mācījies pie Jēkaba Strazdiņa un Leo Svempa. Trimdā, Vācijā, kādu laiku viņš pastrādājis pie gleznotāja Fr. Milta. Iebraucis ASV, Stumbris vēl pabeidz studijas Mineapoles mākslas institūtā. Tagad Stumbrim jau krietna techniskā varēšana. Kompozīcija viņa darbiem mērķtiecīga, labi izkārtota un līdzsvarota. Krāsu toņi gan izlīdzināti, gan krasi pretstatīti. Darbos pārsvarā konstruktīvais reālisms.

Skatoties G. Stumbŗa gleznu klāstā, grūti rast kādu noteiktu salīdzinājumu ar mūsu krāsu meistariem pagātnē. Mūsu trimdas latviešu jaunā gleznotāju saimei vēl nav tādas izkoptas tradicijas, kā kādreizējiem mūkslinieciem vai zaļvārniešiem. Pāris darbos pavidēja radnieciģas saites ar mūsu dzimteni. No izstādītiem 18 darbiem pārsvarā pilsētas ainavas. Bija arī pāris tikamas klusās dabas. „Sarkanais pliknis' un „Zaļais pliknis", gan krietnā glezniecīskā izpildījumā, taču nekādu „pārsteiguma momentu" skatītājiem nesagādāja, jo līdzīgas lietas jau redzētas arī agrāk. Kā jau ikvienam jaunam mākslinieķem, arī Gunāram Stumbrim vēl jātiek pāri tā saucamam „rūgšanas procesam". Rāma, pat liriska noskaņu gamma, šķiet, viņa stiprākā daļa. Pāris izstādītie darbi jau pārdoti izstādes pirmajās dienās.

Paldies mākslinieķam par jauko sniegumu, kas gan iegadījies neizdevīgā atvaļinājumu laikā.

E. T.

KRITIZĒ ZINĀTNES LĪMENI ASV UNIVERSITĀTĒS

BĪSTAS, KA VARĒTU APSĪKT JAUNO ZINĀTNIEKU VEIDOŠANĀS

Lai uzlabotu universitāšu zinātnisko līmeni, ASV izglītības iestādes cenšas pacelt profesoru algas un piešķirt līdzekļus pētījumiem.

Lielās firmas, kas nodarbina zinātniekus pētīšanas darbam, arī ziedo lielākas summas šim nolūkam. Universitāšu profesori un lielo firmu zinātnieki, redzēdami, ka līdzekļi ienāk pētniecības darbam, visu uzmanību sāk pievērst tam, atstājot novārtā auditoriju lekcijas.

Vorens Vēvers, Sloan Foundation viceprezidents „The Wall Street Journal" izsakās, ka amerikāņu zinātnieki lēnām pārvēršoties eunukos, kas neesot spējīgi radīt pēcnācējus — zinātniekus.

Daži profesori gan protestē un saka, ka lekciju lasīšanā radusies gan apātija, bet tam par iemeslu esot amerikāņu vidusskolu zemais līmenis. Kāds Kalifornijas universitātes profesors to formulē šādi: „Saprotams, ka katra zinātnieka mērķis ir pētniecība, un ja nu viņiem radusies izdevība parādīt spējas, tad tā ir ļoti cilvēciska lieta, un tas var nākt nākotnes zinātnes attīstībai tikai par labu. Lekcijās profesors savas spējas nevar parādīt, bet var tikai pasvītrot savu paidagoģisko mākslu. Kā lai jūtas profesors, ja viņš skaidri zina, ka tikai 10% no studentiem vispār staprot, ko viņš stāsta. Mūsu vidusskolu līmenis ir tiešī kritisks."

Pēdējos gados izglītības iestādēm piešķirtās summas ir milzīgas. Ja vēl 1940. g. amerikāņu universitātes pētīšanas darbam saņēma tikai 15 miljonu dolaru, tad uz š. g. 30. jūniju jau bija izdots 879 miljoni dolaru. Speciāli atomenerģijas pasniegšanas veicināšanai izdod 60 milj. dolaru gadā.

Lai gan pēdējā laikā universitāšu profesoru algas uzlabotas, tomēr privāto firmu zinātnieki joprojām ir labāk atalgoti.

Labs speciālists ASV tagad katrā laikā varot saņemt dienā no 100 — 500 dolaru, ko universitātes nekad nevarot vēl solīt.

Daži politiķi pārmet, ka amerikāņu zinātnieki vairāk izplūstot plašumā, bet aizmirstot zinātnes pamatu dziļumu.

Daudzas firmas savus zinātniekus sūtot papildināties uz Vāciju, kur vēl šodien valdot zinātniskais dziļums un koncentrācija.

KO LASĪSIM ZINŠU CETURTĀ NUMURĀ?

Ar ceturto numuru žurnāls Zintis noslēdz pastāvēšanas pirmo gadu. Tā sākums bijis grūts diezgan, pagrūts vēl joprojām, spiestuvē nobeidzot ceturtā numura salikšanu. Pretēji citiem žurnāliem, materiālais stāvoklis nav grūtumu cēlonis. Problēmas rodas, meklējot piemērotu, augstvērtīgu saturu, jo, kā jau, gaitu sākot, sacīts, Zintīs jāatspoguļojas latvju kultūrai. Tāpēc redakcija pielieto vislielākās pūles, lai žurnālā parādītos latviešu labākie sniegumi. Tagad Zintis abonē vsas galvenās augstskolas ASV, bibliotēkas; nostiprinājies arī pastāvīgo abonentu skaits, bet, diemžēl, latviešu intelektuāļi, rakstnieki, mākslinieki un citi kultūras darbinieki nav pilnībā izmantojuši iespējas „iziet tautās" ar Zinšu starpniecību. Redakcija cer, ka ieejot otrā darbības gadā, klāt nāks jauni autori, zinātnieki, mākslinieki, lai tā bagātinātu to latvju kultūras pūru, ko mēs pasniedzam cittautiešu ieskatam. Mums būtu tas jādara, jo sveštautieši, kā raksta Ojārs Celle, Ziemeļkalifornijas „Apskatā", ja arī viņi gribētu iepazīties ar latviešu kultūru, to nespēj, vienkārša iemesla dēļ — viņi neprot latviešu valodu. Tas jādara ar angļu valodas palīdzību, — tāpēc jau jaunie latvieši gadu atpakaļ uzsāka izdot Zintis.

Ceturtā numurā būs šādi darbi (literārā daļā): Knuta Lesiņa stāsts „Mikelis' Prridge", Ruth Speirs tulkojumā; Ilzes Šķipsnas stāsts „Quiet Encounters". Dzejas devuši Olafs Stumbrs, Pēteris Aigars, Valdis Krāslavietis, Andrejs Pablo Mierkalns, Ieva Primane u. c.

Zinātnes daļā: prof. Leonida Slaucitāja zinātniskais raksts par Antarktīdu; baltu filoloģes Valerijas Baltiņas apcere par latvju kultūras mantojumu — folkloru (dainām un tautas tērpiem ar dainu tulkojumiem).

Mākslas daļā: apcere par jaunās paaudzes gleznotāju Vito Šimani ar viņa darbu reprodukcijām. Interviju ar komponistu Tālivaldi Ķeniņu solijis docents Arnolds Šturms. Ruta Liepnieks intervējusi Jaunatnes svētku ričības komitejas priekšsēdi A. Klētnieku sakarā ar otriem jaunatnes svētkiem, kas notiks Čikagā 1962. gadā.

Trijkrāsainu vāku darinājis mākslī. V. Simanis: Latvijas monētas — pieclatnieka atveids ar Latvijas krāsām.

Zintis var pasūtināt un manuskriptus sūtīt tieši izdevējam: Alfrēda Kalnāja apgādā, 719 West Willow St., Chicago 14, Illinois. Atsevišķa burtnīca maksā 75 ¢; gada abonements (4 n-ri) tikai $2,-. Krājumā vairs tikai daži trešā numura eksemplāri.

Hugo Atoms

PAR MĀKSLU

△ Mākslas vēsturnieks Jānis Krastiņš saistīts par mācības spēku Ņujorkas valsts universitātes tirdzniecības flotes kolledžā, Ņujorkā.

△ Gleznotājs Juris Soikāns no Vācijas paredzējis rudenī viesoties vairākās Zviedrijas pilsētās, kur rīkos savu darbu skates un priekšlasījumus.

△ Dziedone Elza Sedliņa no Upsalas, Zviedrijā, paredzējusi šoruden doties koncertu turnejā uz Kanadu un ASV.

△ Filmu skaņu meistars Vilmārs Zile ASV līdz šim bija nodarbināts Alexander filmu sabiedrībā Kolorado Springā, bet tagad pārcēlies darbā uz Našvili, Tenesijā, kur pārzinās skaņu aparātūras un skaņu uzņemšanu metodistu televizijas, radio un filmu nozarē.

LATVIEŠU GLEZNOTĀJA DĀVANA „ROTAI"

Gleznotājs H. Baumanis kopā ar citiem talciniekiem pag. nedēļas nogalē atveda līdz 3 savas gleznas invalīdu Katskilas celtās mītnes „Rota" izdaiļošanai, bet būvnieks J. Risteris — plākšņu kravu mītnes apšūšanai. Abi ir veterāni — cinījušies Latviešu leģionā.

No Kanadas „Rotā" kā viesis ieradās Toronto pazīstamās „Real Estate" firmas nodibinātājs un notārs O. Perro ar ģimeni, atvedot līdz grāmatas „Rotas" bibliotēkai un ziedojumu. Perro ir Latviešu leģiona virsnieks, apbalvots ar Dzelzs krustu. Viņš ir arī Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes loceklis.

GRĀMATU APSKATS

KANADAS SOCIĀLISMS „SOCIAL PURPOSE FOR CANADA",
rediģējis Michael Oliver,
University of Toronto Press izd.
Cena — $4.95. 472 lpp.

Tas ir ilgi gatavotais Kanadas kreiso profesoru un žurnālistu, kas sevi politiski uzskata esam „pa kreisi no centra", kollektīvs darbs, kas veltīts sociālisma simts gadu laikā nosirmojušo ideju iedzīvināšanas propagandai, sakarā ar „jaunās partijas" dibināšanu, lai gan autori to negrib atzīt, apgalvojot, ka šī kollektīvā ideoloģisko rakstu krājuma parādīšanās isi pirms „jaunās partijas" dibināšanas sapulces sanākšanas esot tikai sagadīšanās... Grāmatas redaktors tomēr atzīst, ka „jaunā partija" esot CCF (agrākās Kanadas sociālistiskās partijas) mantiniece.

No sociālistisko principu viedokļa grāmatā apskatītas kā morālās, tā arī sociālās problēmas, veltījot īpašu ievērību arī ekonomiskiem jautājumiem un Kanadas iekšējai un ārējai politikai. Grāmatas redaktors savā rakstā grāmatas beigu daļā iestājas par „demokratiski sociālistisku politiku" Kanadā. Vai ir īstais laiks pasniegt tos pašus vēžus — tikai citā kulitē — laikmetā, kad Eiropā sociālisma idejas norīet, ir jautājums, uz kuŗu jāatbild pašiem grāmatas lasītājiem.

20. turpinājums

— Ak, nevaicā! Ko tas tev dos, ja zināsi, ka arī man šai laikā naktis tapušas par dienu, — ne lai ietu no meža uz mežu, bet tāpēc, ka... tapēc, ka man vairs nav miega! Ivar — vai tu zini, kā tas ir, ja cilvēks nevar gulēt?! Ja plaksti iekaist, acis sāp, galva top karsta un sveša, domas kļūst smagas un neveiklas, kā nodziti zirgi? Ja ik stundas tev jādreb — vai tikai tevi atkal nesauks — turp? Ja četrus mēnešus tev nepārtraukti vismaz divi reizes nedēļā un dažreiz arī biežāk jādzird vieni un tie paši jautājumi, un ja tu pēc nedēļas atbildē vienu vārdu pasaki citādi, tad tevi tincina vēl vienu stundu īpaši, kāpēc tu šoreiz es teicis „un", bet viņā reizē „bet"? Ja tev vismaz reizi nedēļā kaut kas jāpastāsta par kādu no taviem draugiem, un pie tam tāds, lai tu tiem nekaitētu, bet neiegāztu arī pats sevi? Ja tev jāizliekās — jāizliekās — jāizliekās!? Vai tu to zini? — Nē, tu to nezini! Un tāpēc tu tik viegli toreiz pasviedi — es tevi nicinu!

— Ranta!

— Jā, Ivar. Tu nekad neesi palicis nomodā tikai tāpēc, lai sagaiditu noteiktu nakts stundu, un tad ietu... Ietu ar domu — varbūt šī ir pēdējā reize... Varbūt šoreiz mani paturēs pavisam... Varbūt neizdosies izmeklēties... Tu nekad neesi pats sevi nicinājis, sevi nīdis, sevi... tu esi vienmēr drikstējis nicināt citus!

— Ranta! Vai tu to nekad neaizmirsīsi?

— Ne tik drīz, Ivar. Un tomēr es priecājos, ka atnāci.

— Tu viena pati mājās?

— Jā. Māte aizbrauca uz Mežmaļiem. Tos mums beidzot atņēma pavisam. Bet mēbeles drīkstam izvākt — māte aizbrauca kārtoties.

— Un tēvs?

— Kā visu laiku — slimnīcā. Reizēm viņš tur dabū atvaļinājumu, tad pārgul kādu nakti mājās. Vesels viņš tur iegāja, bistos, ka slims beidzot pārnāks. Ja iznāks! Draugs Koļa jau vairākas reizes apvaicājās, vai tēvam nekļūstot labāk — gribot aprunāties.

— Tā... — Ivars piecēlās un piegāja logam, — tā... Tad viņš strauji pagriezās atpakaļ.

— Un kāpēc tu te vēl niksti? Kāpēc nepazūdi?

— Es?

— Jā, tu.

— Es nevaru.

— Kāpēc?

— Kas notiks ar māti? Vai tu domā, ka tēvu vēl kaut stundu atstās slimnīcā, ja es kādreiz noteiktā laikā neieradīšos?

— Bet jūs taču visi varat pazust!

— Tev viegli runāt! Tu esi jauns, stiprs, grūtībām pieradis. Bet māte? Un tēvs? Es, varbūt, vēl. Bet viņi. Un tad — cik ilgi? Ja būtu paredzams kāds gals!

— Un kādu galu jūs tā domājat sagaidīt?

— Reiz taču viņi iztrakosies! Reiz taču viņiem pietiks asiņu. Un tiem, kas tad sāks nākt no mežiem ārā, viss tas, ko tagad pārdzīvojam mēs, būs vēl jāizcieš.

— Tiem asiņu nekad nepietiks. Jūŗu nevar nedz aizbērt, nedz izsmelt. Es jūsu vietā sen būtu —

Viņš nospieda izsmēķēto papirosu delnā, saburzīja čauliti un izsvieda pa logu.

— Tā ir, — viņš citā balsī turpināja, — es tā darītu. Sevišķi, kamēr vēl vasara. Nāks rudens — gan tad atkal redzētu. Mūžu uz priekšu neizdomāsi.

Viņi bridi klusēja. Tad Ranta piepēši atcerējās.

— Ivar! Piedod! Neesmu tev pat glāzi tējas piesolījusi!

— Derētu gan, — viņš atbildēja, — bet tad tā, pa kungu modei — pie balta galda, glītās tasītēs — jā?

Pēc vakariņām Ivars atvadījās:

— Jāapciemo Lauciņi. Kārlis sūta vēstules.

— Atpakaļ vairs nenāksi? Naktsmāju nevajadzēs?

— Ja tu atļauj? Tikai — ko ļaudis teiks?

— Ļaudis! — Ranta iesmējās ,— kas to šodien vairs prasa?

*

Lauciņu Anna jau kopš mēnešiem strādāja par kopēju poliklinikā. Kad Ivars ieradās, viņa tikko bija pārnākusi no darba.

— Ivar! Tu jau izskaties pēc lielceļu laupītāja! Vai Kārlis tāds pats?

— Kas par iedomu?! Kārlis staigā baltā apkaklītē un viksētos zābakos.

Un Ivars sāka stāstīt par savu un Annas brāļa dzīvi mežā, par kopējiem sirojumiem, par briesmām un jautrību, par cerībām un šaubu brīžiem.

— Cik ilgi vēl? — Anna beidzot nopūtās, — visi cerēja, ka līdz ar pavasari nāks pārmaiņas, bet nu jau vienpadsmitais jūnijs — un kas sagaidīts? Nekas.

— Vismaz vasara — un mežā vasarā patikamāk nekā ziemā.

— Tas arī vienīgais.

Tad viņi pārrunāja dažus saimnieciskus jautājumus. Ivars Annai bija atstājis dažus dolārus un angļu mārciņas — ietaupījumu no jūrnieka laikiem — lai tā valūtu melnajā biržā pārvērstu rubļos.

— Tik daudz? — viņš brīnījās, červoncu sainīti saņemot, — kurss cēlies?

— Tev iebildumi? — Anna smaidīja.

— Nē . . . bet zini, Anna, ko tas nozīmē, ja červoncs krīt un žīdiņš grib no tā tikt vaļā? Tas nozīmē, ka viņš paredz, ka šai naudai te drīz vairs nebūs vērtības! Un šiem ļaudīm ir labi deguni.

— Veltas cerības, draugs! Tā mēs te arī sevi mierinām un priecinām, bet nieki vien ir!

Viņa piecēlās.

— Nenāksi līdz? Man norunāts aiziet pie Gaidas.

— Varētu. Tikai — mani ieraugot viņa pārbīsies, tāpat kā tu un Ranta.

Beidzot Ivars tomēr ļāva sevi pierunāt. Pārģērbies Kārļa drānās, spodrās kurpēs, mirdzoši baltu apkakliti, viņš, nevērojot kuplo bārdu, izskatījās pēc īsta lielpilsētas dendija.

— Lepni! — Anna uzslavēja, — varam iet kaut vai uz Alhambru!

— Un iesim arī! Vēl tikai jāpiezvana Rantai, — tad — lai put manta, ja nenāk klāt!

No Alhambras tomēr nekas neiznāca. Gaida, Ivaru redzot, gan ļoti priecājās, bet viņa sabiedrība tai tomēr šķita pārāk īpatna, lai kopā rādītos ļaudīs.

— Neērti? — Ivars aizkarts apjautājās, redzot, ka Gaida vilcinājās atbildēt, — saprotu, varu tevi kompromitēt.

— Kāpēc tūlīt tā? — Gaida spoguļa priekšā pārmaiņus gludināja un sprogāja matus, — varam jau tepat jauki pasēdēt.

— Nu jā, — Ivars norūca, — ir jau labi.

Viņš sāka šķirstīt kādu žurnālu un ar vienu ausi klausījās meitenu valodās. Kas tās gan bija par rūpēm, kas spieda nabaga Gaidas sirdi!

— Man bija gabaliņš zilu mežģiņu, — viņa stāstīja Annai, — domāju, izmāks blūzīte, bet tagad šuvēja saka, ka nepietiekot. Kur lai ņemu tādu pašu? Un uz Jāņiem man blūzīte noteikti vajadzīga! Esmu pavisam izmisusi!

— Nabadzīte! — Ivars iemeta starpā, — ko nu?

— Ko tu zini par tādām lietām! — Gaida saīga.

— Daudz jau nē, — Ivars smaidīja, — tikai — vai tās nav tās pašas mežģines, ko tev reiz no Briseles atvedu?

— Neatceros, — Gaida, neērti juzdamās, sagrozījās krēslā, bet tad aptvēra, — tomēr, jā. Tās pašas gan. Ivariņ, mīļais, vai tev nav vēl kāds gabaliņš? Toreiz tev bija diezgan daudz, — visu taču nebūsi aizdāvinājis? Apskatīties gan mājās — jā?

— Un kas man par to tiks? Iet uz Rīgas dzīvokli, man nozīmē riskēt ar brīvību.

No krēsla, kur tā līdz šim bija sēdējusi, Gaida veikli pārsēdās blakus Ivaram uz vāļas un, satvērusi viņu zem rokas, pieglauda galvu tā plecam un lūdzoši paskatījās acīs.

— Tas pats, kas toreiz, kad atvedi visu gabalu! — viņa diedelēja. — Jā, Ivar?

Ivars saudzīgi atsvabināja roku.

— Tikai?

Gaida izlikās nesaprotam.

— Ko tad vēl?

— Mazliet vairāk jau nu vajadzētu. Apdomā — bez tā gabaliņa tev blūzīte neiznāks.

— Bet ko tad vēl? — Gaida bija tuvu šausmām. — Viņa aši paskatījās Annā — nebijusi tā te, varētu vismaz atklāti parunāt, ja vien viņš negribēja pārāk daudz, tad jau varēja vienoties.

Ivars tēviškīgi noglāstīja tās galvu.

— Nevari izdomāt? Toreiz bija turpat stacijā buča uz vaiga. Šoreiz vajadzētu vismaz —, viņš vilcinājās, — nu, teiksim, divas!

— Ivar! Mīļais, labais!

— Lēnām, lēnām! — Ivars to atturēja, kad tā sniedza tam lūpas preti, — ne tik strauji. Divas — bet ne uz vaiga, un ne te, kur Anna skatās!

— Kur tad? — Gaida ātri un iztapīgi noprasīja.

Ivars piecēlās.

— Man nu jāiet, — viņa balsī bija neslēpts rūgtums, — darīšanas.

(Turpinājums sekos)

KĀRLIS PĒTERSONS

Pie Memingenas latviešiem

Vērojumi un iespaidi lielākā latviešu nometnē Vācijā.

Gar abām ielas malām stalto, ēnaino koku ceļš drīz tūristu noved pie mērķa. Uz kādas trīsstāvu mājas gala liels zīmējums krāsās, kas rāda cilvēkus bēgļu posmā, celtniecības darbā un kristīgas ģimenes vidū. Turpat uzraksts vēstī, ka 1952. gadā baltu tautu bēgļi šeit atraduši apmešanās vietu. Esam pie ieejas Memingenas baltu nometnē.

No ceļa ar lieliem kokiem pa kreisi ved ielas ar Rīgas, Jelgavas, Liepājas un Ventspils nosaukumiem, tā latviešu nometnes daļa. No lielās ielas pa labi nosaukumi ar Lietuvas un Igaunijas pilsētu vārdiem, te izvietojušies lietuvieši un igauņi. Viss „zīdlungs", kā baltieši sauc savu nometni, celts bēgļu vajadzībām 10 gadus atpakaļ, kam tagad kaimiņos saceltās tādas pašas trīsstāvu mājas pašu vāciešu un izvietoto austrumvāciešu bēgļu vajadzībām. Katrs dzīvoklis sastāv no divām istabām un virtuves, kuŗus apdzīvo lielāko tiesu viena ģimene. Dzīvokļi apkurināmi ar malkas krāsnīm, tamdēļ par kurināmo jārūpējās pašiem iemītniekiem. Šo problēmu praktiskai atrisināšanai vai katrā pagrabā ir mazi ratiņi, ar kuŗiem brauc pēc zariem uz tuvējo mežu, lai papildinātu iepirktos malkas krājumus aukstajai ziemai. Namu bloki ir patālu viens no otra, kur starpā zaļi mauriņi. Nometne oficiāli saucas Baltenlager, kam pāri par 600 iemītnieku, no kuŗiem vairāk kā puse latviešu, bet otru daļu sastāda lietuvieši un igauņi. Visu trīs baltu tautu attiecības ilgajos kopdzīves gados izveidojušās labas un saskanīgas. Pēdējos gados, pateicoties lēnai izceļošanai, kad bērni aizved savus slimīgos vecākus uz aizjūŗas zemēm, vai arī uz mūža mājām blakus nometnei esošā kapsētā, kopīgais iemītnieku skaits lēni krītas. Kā visās Vācijas nometnēs, arī Memingenā vairums iemītnieku ir veci, slimi ļaudis un kaŗa invalīdi. Smagie invalīdi, tādi, kam augsts darba nespējas atzinums, saņem lietošanā, turpat aiz nometnes, ģimenes dārziņus, no kuŗiem pāri pļavām, pamalē redzamas sniegotās Alpu galotnes. Interesanti ir pavērot šo invalīdu dārzkopību. Dažā darziņā gatavojas zemenes un dārzāji, tinas zirņi un zied dažādas puķes, bet citā, turpat blakus, apsaimniekojamo teritoriju aizņem gurķi, pupas vai kartupeļi. Rudens pusē sēņu mīļotāji jo rosīgi darbojas ar ražas ievākšanu apkārtējos mežos.

Visu trīs baltu tautu kultūras un sabiedriskās dzīves vajadzībām kalpo vācu sinodes celtais sabiedriskais nams, kur augšējā stāvā ir gaiša baznīca, bet apakšā trīs dažāda lieluma telpas sanāksmēm un sarīkojumiem un bibliotēka. Latviešu sabiedriskā dzīve, kā visur, izpaužas organizāciju darbā. Lielākā ir Invalīdu

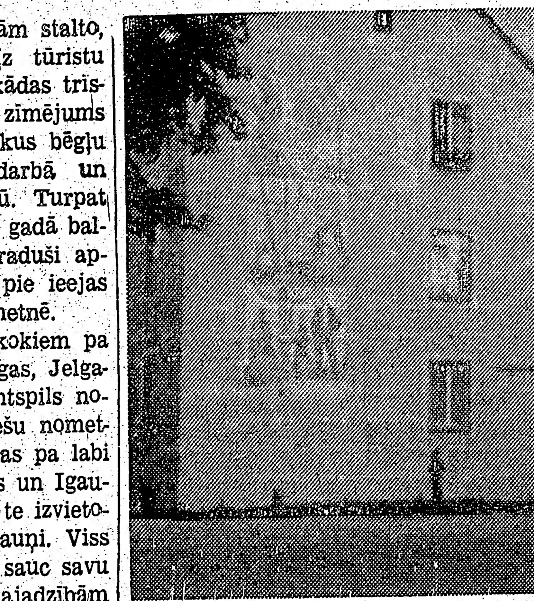

Pie ieejas Memingenas nometnē.

apvienība, ko jau daudzus gadus vada enerģiskais L. Gūtbergs. Rosīgi darbojas arī Daugavas vanagu nodaļa priekšnieka K. Ozoliņa vadībā. Kultūras laukā jo darbīgs ir koris ar 30 dziedātājiem, ko vada R. Alunāns, kas brauc uz mēģinājumiem no 35 km. attālās Kemptenes. Teātŗa trupa aizvadītо 10 gadu laikā uzvedusi 25 lugas Prinkalnes, Ābeles un Blaumaņa vadībā. Teātris neapmierina tikai pašu vajadzības vien, bet ar izradēm viesojas apkārtējās latviešu kolonijās Bavārijā, kā Berchtesgadenē, Ulmā, Minchenē. 23. jūlijā teātŗa trupa Minchenē uzveda Blaumaņa Zagļus, bet koris tautas tērpos dziedāja Minchenes televīzijā. Garīgo dzīvi aprūpē mācītājs Brencis, kas brauc no Minchenes uz dievkalpojumiem apmēram divas reizes mēnesī. Saimnieciskā laukā ar labām sekmēm pārstāvēti ir gados jaunākie, kā V. Spurdziņš, kam nometnē ir divi pārtikas veikali, un J. Lielbārdis, kam divas smagās mašīnas, brauc transporta darbos. Kad apjautājos viņiem, vai nav iecerējuši, kur izceļot, saņemu atbildi, ka tad, kad gribējuši braukt, netikuši, tagad esot labi iedzīvojušies vācu zemē.

Memingenas nometnē 380 latvieši, kas par savu pārstāvi izraudzījuši A. Vilipsonu. No kopskaita 70 ir bērni un 10 jaunieši, tātad turpat ¼ jaunās audzes. Darbojas latviešu pamatskola, kas labi apmeklēta. Pastāv arī gaidu grupa, no kuŗām divas gaidas jau studē. Lietuviešu kopīgā baltu nometnē ir drusku pāri 200, igauņu ap 50.

Vecie ļaudis ir drūmi cilvēki, kas savas problēmas vai fiziskās kaites sevī nesuši gadu desmitiem un viņus var viegli pazīt, sastopot uz ielas pilsētā, kas ved no tirgus, kur divas reizes nedēļā katrs cenšās iepirkt ko svaigāku un lētāku. Pa retam kluso, it kā bez sprieguma un jautrā prieka, nometnes atmosfairu iztraucē vecie kaŗa biedri, kas, kopā sanākuši, pēc veco kanaku stila atceras kādu atzīmējamu notikumu un kavējās skaļos atmiņu stāstos līdz rīta gaismai. Pēc tam atkal ir nedēļām klusums, kur ikdienā valda pelēcigais nometnes ritums.

Tagad ciemiņi no aizjūŗas zemēm nometnē nav neparasta parādība. Pēdējās vasarās netrūkst apmeklētāju no Sav. Valstīm un Kanadas, kas ziemas mēnešos savus radus atceras ar paciņu sūtījumiem.

Vecie memingenieši, kas Memingenā mīt jau no pirmām pēckaŗa dienām, bieži kavējas atmiņās pie lielās Fligerhorst nometnes, kur savā laikā dzīvoja ap 1500 latviešu, un strauji sprēgāja dīpī laika dzīve ar savām, mums visiem atmiņā esošām, izdarībām gan saimnieciskā, gan sabiedriskā laukā. Tur krāšņi dārziņos ziedēja skaistās ilgu un sapņu puķes, kas mūs vienmēr veda atpakaļ uz dzimteni. Tagad Fligerhorsts kalpo atkal savām īstām vajadzībām. Tur stacionēti jaunie Vācijas gaisa spēki, kas jo bieži ar savām turbo mašīnām rībina gaisu virs nometnes un vecās viduslaiku pilsētas.

Memingena atrodas Bavārijas dienvid - rietumu malā Švābijas novadā, 120 km. no Minchenes un 80 km. no Augsburgas. Simtiem gadu vecās mājās ar stāviem sarkanu dakstiņu jumtiem vēl dzīvo ļaudis. Gribas sacīt, ka Memingena ir kā dzīvs viduslaiku mūzejs. Pilsētai cauri tek mazs strautiņš, kuŗā pēc nostāstiem švābi ar tīkliem un ķeselēm gribējuši naktī noķert spožo mēness ripu.

Tur 300 un 400 gadus vecās viesnīcas „Zum Schwan", „Goldenen Löwen", Schwarzen Ochs", „Waldhorn", kur kādreiz dzīvoja latvieši. Sēžu „Waldhorn" krodziņā - kneipē un dzeŗu Memingenas Engelbräu alu un kavējos gadus 14 atpakaļ redzētās ainās, kur latvieši šeit pat stāvēja rindā, lai saņemtu siltās pusdienas, vai produktus pašu gatavošanai, vai cigaretes. Kuŗos kontinentu stūŗos tagad mīt bijušie valdhornieši? Gaisu pilda knēdeļu un skābu kāpostu smarža. Vecie švābi pie lieliem koku galdiem māla kausos dzeŗ pilsētas alu un sprież par saimniecisko dzīvi un priekšā stāvošām parlamenta vēlēšanām.

Arī latviešu nometnes iemītnieki interesējas par pasaules problēmām un bailīgi vēro Berlīnes notikumu attīstību, minēdami, ja nu sāk kapot, un mēs tik tuvu. Šīs problēmas vienlīdz tuvas latviešiem - memingiešiem, kanadiešiem, amerikāņiem un austrāliešiem. Mums droši jāraugās rītdienā ar ticību un paļāvību, jo caur rītdienu ved ceļš atkal atpakaļ uz mūsu īstām mājām — Latviju.

VECĀ MĀŅTICĪBA SĀK IZBEIGTIES

Agronoms Fr. Grava stāsta jauno dienu atmiņas (7)

Māņticība senāk bija visai izplatīta, sevišķi uz laukiem. Ticēja visādiem spokiem, nezvēriem, miroņu gariem u.t.t. Mēs, bērni, bijām tā iebaidīti, ka tumsā nedrīkstējām vairs no istabas ārā iziet.

Un ko tik visu lielie nezināja stāstīt: viens dievojās, ka esot redzējis tādu savādu briesmīgu ķēmu, cits atkal citādāku, vēl briesmīgāku, kas pat lielu cilvēku norijot kā kādu mušu. Arī upēs un ezeros esot redzēti visādi briesmoņi, kas cilvēku ieraujot dzelmē, sevišķi pusdienas laikā. Mums, mazajiem, mati vai stāvus cēlās no bailēm. Un tad vēl visādi vadātāji, kas ceļa gājējam naktī liekot bezgalīgi maldīties. Mājās esot arī burvji un raganas, kas zemniekiem noburot ražu, bet sievām virus un meitām brūtganus vai otrādi. Naktīs kāds nelabs lietuvēns mokot nevien zirgus, bet bieži arī cilvēkus. Arī miroņus daudzi teicās redzējuši, un vēl tepat mājās, pa pagalmu staigājot.

Un ja nu patiesi gadījās mājās kādam nomirt, tad no bailēm trīcējām un drebējām. Pat gaišā dienas laikā nedrīkstējām vairs brīvi staigāt, un lielu līkumu metām apkārt tai vietai, kur mironis guļ vai bija gulējis. Bet tumsā — tad bailēm nebija robežu. Pat lielie ļaudis bieži bailījās.

Ārkārtīgas bailes visiem bija no zibens. Lielie ļaudis zināja stāstīt, ka uz zibens pusi nedrīkstot ne vien ar pirkstu rādīt, bet nedrīkstot uz zibeni pat dusmoties. Kāds leitis esot ēdis pļavā launagu, kad piepeši esot uznācis bargs pērkona negaiss. Leitis kļuvis dusmīgs, ka pērkons tam izjaucis ne vien ēšanu, bet arī pļaušanu. Dusmās tas pacēlis roku un, ak vai! draudējis zibenim: „Ziben, ziben, es tev parādīšu!" Tūdaļ zibens esot iespēris viņam rokā un tas bijis uz vietas beigts.

Bet nu mans nelaimīgais bērnības draugs Fernāts, kuŗš neilgi atpakaļ, lēcot no kūtsaugšas sadūrās, gribēja pārbaudīt, vai tas tiesa, un kāda pērkona negaisa laikā, kad tas bija pie manis ciemos, viņš pēkšņi pacēla veselo roku un draudēja zibenim: „Ziben, ziben, es tev parādīšu!" Šausmās es sastingu, jo domāju ka tūliņ zibens nospers ir manu draugu, ir mani pašu. Bet F. tikai smejās un saka: „Redzi, ka zibens nespeŗ vis, un tie visi ir māņi, ko ļaudis stāsta par to leiti. Nu tu, Prici, pats redzi."

Tomēr vēl arvien man bija bail no zibens, jo es vēl labi atminējos to dienu, kad kopā ar vecākiem bijām kādā teātŗa izrādē, Priekules pagastā. Tur attēloja arī zibeņus un pērkona grāvienus. Bet kamēr pērkonu taisīja mākslīgi, ārā izdzirdām arī dabīgus perkona grāvienus, kas bija tik stipri, ka publika ļoti izbijās un bēga prom uz visām pusēm. Ļaudis sacīja, ka nu Dievs sodot par to, ka cilvēki bija uzdrošinājušies paši taisīt zibeņus, ar to apsmejot pašu Dievu. Teātŗa izrādi nācās pārtraukt, jo ļaudis baidījās, ka tiešām netiek nosperti. Tomēr nekas nenotika.

Bet vajadzēja paiet tikai nedaudz gadiem, un cilvēks jau izpētīja, kas īsti ir zibens un sāka to pat kalpināt savā labā.

Ar laiku arī no citiem māņiem pamazām tikām vaļā, un no katra krūma vai staba nebija jābaidās. Bet dažreiz tomēr vēl sagrāba bailes, un tikai gadi panāca to, ka nebija vairs ne spoku, ne apkārtstaigājošu miroņu, ne arī citu kādu ķēmu.

Arī raganām un burvjiem vairs neticēja, tāpat pūšļotājiem, bet ļaudis sāka griezties pie ārstiem, kuŗi gan, diemžēl, bija tikai 2 vai 3 uz visu apriņķi!

Māņu izskaušanā ļoti palīdzīgas bija grāmatas un laikraksti, kuŗus ļaudis sāka lasīt savā brīvā laikā. Atminos, ar kādu interesi lasījām avīzē par angļu-būru kaŗu Afrikā. Mēs visi kā viens stāvējām mazās būru tautas pusē un briemīgi nosodījām lielo, bagāto Angliju, kuŗa nekaunas godīgai, strādīgai tautai atņemt viņu tēvu - tēvu zemi ar tās dabas bagātībām, lai paši vēl vairāk saraustu sev mantu. Tā, nemaz to nemanot, ļaudis pamazām sāka jau kaut ko domāt arī par lielo politiku un to, kas notiek pasaulē, sevišķi, kā lielās tautas nomāc un apspiež mazās. Un tas notiek ne vien ar būriem, bet arī ar latviešu un citām tautām.

Tā garīgā dzīve, pateicoties skolām, sarīkojumiem, grāmatām un laikrakstiem, arī uz laukiem sāka pamazām mosties, sevišķi pēc 1905. gada, kad tauta sāka vairāk interesēties ne vien par materiālām, bet arī par garīgām lietām, sevišķi politiku.

TEMPLIS STONEHENGĀ UN SENIE DRUIDI

Pētījumi par saules kulta pielūdzējiem

Dienvidus Anglijā, Salisberijas līdzenumā, tuvu pie Velsas robežām atrodas vieta, kuŗas akmeņi veidoto mīklu zinātnieki cenšas atrisināt vēl šodien. Tā ir Stonehenga ar visvecākām tempļa drupām Eiropā. No šīs senās svētnīcas līdz mūsu dienām saglabājušies masīvi akmens pīlāri, no kuŗiem vairāki ap 20 pēdu augsti. Tie sakārtoti milzīgā aplī, vienādā attālumā viens no otra un savienoti ik pa diviem ar horizontālām smagām akmens plāksnēm. Aplis ieslēdz citus vēl augstākus akmens kolosus, kas aptveŗ upurāltāri pašā vidū. Platās spraugas starp pīlāriem vada skatu uz noteiktu vietu ziemeļos, kur vasaras saulgriežu laikā uzlec saule. Šis apstāklis mudināja pētniekus pieņemt, ka Stonehengā bijusi saules pielūdzēju kulta vieta, jo saules ceļš ved noteiktā virzienā pa kolonnu ejām pāri altārim svētnīcas vidū. Tomēr neviena gudra galva vēl nav uzminējusi, kāda šim apstāklim būtu bijusi nozīme senajā reliģijā, un kādam mērķim īsti kalpojusi Stonehengas akmens svētnīca. Vai tā būtu druidu celta?

Druidisms ilgi pirms Kristus dzimšanas bija izplatīts Velsā, Īrijā un arī ziemeļu Francijā Līdzīgi indiāņu zāļu vīriem druidu priesteŗiem bija liela noteikšana pār ciltīm. Tie bija vēstures un likumu zinātāji. Druidi tiesāja un skoloja ļaudis. Dzīvodami svētozolu birzīs, un turēdamies atstatu no pārējiem tautas locekļiem, tie glabāja vecās teikas, dziesmas un zināšanas, kas, diemžēl, gājušas bojā un iznīkušas līdz ar priesteŗiem, jo nav saglabāti nekādi druidu raksti. Jaunākie pētījumi tomēr apgāž šo uzskatu, ka Stonehengas akmens drupas piederētu druidiem. Domā, ka templi cēluši ibērieši, kādus 1600 g. pr. Kr., kas bija visagrākie Britānijas iedzīvotāji. Ap 600. g. pirms Kristus dz. viņus iekaŗoja ķelti, kuŗus savukārt 55. g. pr. Kr. pārvarēja romāņi, kas druidismu apspieda un ar laiku iznīcināja. Druidu nežēlīgās paražas (piem. cilvēku upuŗi — nelaimīgos sadedzināja dzīvus, lai remdētu dievu dusmas, u. tml.) pat cietsirdīgajiem romiešu leģionāriem iedveša pretīgumu. Tomēr 19 g. s. nodibinājās mistiska, brīvmūrniekiem līdzīga, savienība, druidu ordenis, kuŗa piekritēji vēl tagad, neskatoties uz zinātnieku apšaubījumiem, ik gadus vasaras saulgriežu laikā sanāk Stonehengā, lai nodotos senajam kultam.

Neapstrīdami, templim kaut kāds sakars ar sauli ir bijis, vai nu to būtu cēluši druidi, ibērieši, vai pat vēl senāki Anglijas iedzīvotāji. Tomēr paliek jautājums, kādēļ akmens pīlāri saslieti tā, ka saule savā apgaitā pa debesu velvi tikai vienu dienu gadā — vasaras saulgriežos — saviem stariem skaŗ altāri apļa vidū? Vai tiešām tur piekopuši vasaras saulgriežu kultu? Vai drīzāk nevarētu būt, ka pielūdza mirstošo sauli ziemas saulgriežu īsākajā dienā? Jo nevienā senā reliģijā gan priesteŗi nemēdza ieiet svētnīcā ar muguru pret pielūdzamo dievību (šinī gadījumā sauli). Tāpat pieņēmums, ka pielūdza mirstošo sauli, varbūt, varētu izskaidrot faktu, ka Stonehengas apkārtne ar savām vairāk kā 300 aizvēsturiskām kapa kopām, atgādina vairāk kapsētu nekā uzvarētājas gaismas mājokli. Lai nu kā — to, ka t. s. „druidu" svētnīcai Stonehengā nav nekāda sakara ar druidismu, zinātnieki uzskata par pierādītu un neaušaubāmu.

VAI TIKAI PĀRMIJNIEKS VAINĪGS?

Cariskā Krievijā dzelzceļu katastrofās un klizmās pie birokratiskās iekārtas pa laikam bija neiespējami atrast vainīgo un, ja arī, kāpelējot pa jūklīgām hierarchijas trepēm, to atrada, tad vainīgais bieži izrādījās neviens cits, kā sliežu pārbīdītājs . . . Kopš tiem laikiem krievu tautā arī populārs izteiciens: „pārmijnieks vainīgs" (strieločnik vinovat)!

Arī tad gadījās, ka dzelzceļa sastāvā deg vagonu bukses, vagoniem atrodoties kustībā un ceļā. Vagonus ar degošām buksēm parasti atdalīja no vilciena sastāva un novietoja uz rezerves sliedēm izlabošanai un eļļošanai.

Piedzīvojuši dzelzceļu izmantotāji, ieinteresēti preču savlaicīgā piegādē, arī tad nodarbojās ar iepriekšēju „eļļošanu". „Eļļoja", protams, ne bukses, bet dzelzceļa priekšniecību. Bet tas bija krietni sen, katrā ziņā pirms sociālisma un komūnisma uzbūves laika Pad. Krievijā.

Tagad, ieejot komūnisma sadzīves fazē, mērauklas ir citas. Tagad deg ne tikai vagonu bukses, bet paši vagoni, un ne ceļā, bet lādēšanas vietās. Un deg ne tikai atsevišķi vagoni, bet veseli vagonu sastāvi. Pa vairākiem desmitiem reizē.

Tagad it bieži ar vagonu degšanām „oficiāli" nosedz un noraksta rūpnīcu neizražotos preču daudzumus, brāķi pārvērš par labu preci un pielieto citas ugunsnelaimē iespējamās machinācijas.

Tomskas dzelzceļa Novokuzņeckas vagonu saimniecības nodaļas priekšnieks M. Zaborovskis „Izvestijā" raksta:

„Kuzņeckas metallurģiskā kombinātā p.g. uzstādīta jauna dzelzsrūdas kausēšanas krāsns. Būvētāji, nezināmu iemeslu dēļ, nebija izbūvējuši noliktavas gataviem ražojumiem. Kombināts nolēmis izlīdzēties ar saražoto, vēl sakarsušo, materiālu novietošanu tieši vagonos. No sadales mašīnas, vairāk kā 2 metru augstuma sakaitētie dzelzs veidojumi tiek ievadīti atklātos vagonos. Vagoni sāk gruzdēt un degt. Protams, vagoniem sadegt neļauj. Uz tiem vērš spēcīgas ūdens strūklas. Bet vagoni apdegt paspēj it krietni. Karsta tvaika mākoņi apņem vagonu, karstais ūdens iesūcas jūtīgā autotormozu mechanismā, tormozu cilindros, gumijas aprocēs un caurulēs."

„Katrā diennakts periodā no piecdesmit līdz astoņdesmit tādu vagonu kombināts nogādā Novo Kuzņeckas šķirošanas stacijā. Apdegušie un apgandētie vagoni ceļo pa zemes maģistrālēm, līdz viņus kaut kur atdala izlabošanai. Šai lietā dzelzceļu Novo Kuzņeckas nodaļā glabājās krietni uzbriedusi mape-ātršuvējs. Viņā sakopotas trauksmju telegrammas no daudzām zemes dzelzceļu stacijām. Telegrammas vēstī gan par no vilcienu sastāviem atdalītiem vagoniem ar dzelzs nolējumiem, gan par izdauzītām vagonu grīdām, gan arī par dzelzs nolietņu gabaliem, kas krituši uz dzelzceļa stigas un draudējuši izsaukt vilcienu katastrofu."

„Dzelzceļu stigas nosētas ne tikai dzelzs nolietņiem, bet arī ar labības graudiem, mākslīgiem mēsliem, cementu un citiem materiāliem. Bojātos vagonus atdala no vilciena gan lielās, gan mazās stacijās un sānceļos. Trūkst celamkrānu, un smago dzelzs nolietņu izkraušana no vagoniem ir neatrisināma problēma. Tā uz ilgāku laiku stacijās paralizē vilcienu pieņemšanas un atlaišanas ceļu, un tur novietotie vagoni, izslēgti no apgrozības, stāv dīkā."

Metallurģiskā kombināta prks, biedrs Ļubimovs, labi pārzina stāvokli, bet apmierinās ar to, ka par bojāto kustības sastāvu samaksāts sods. Sodus, miljonu rubļu apmēros, maksā ar valsts līdzekļiem.

Pēdējo divu gadu laikā tikai vienā Kuzņeckas kombinātā sabojāti 2044 vagoni, kuŗu bojājumi samaksāti ar valsts naudu. Apdegušie un sagandētie vagoni ir valsts īpašums. Soda naudas, kas nosedz vagonu bojājumus, arī valsts — kāda gan bēda. Ja trūkst vagonu — mazāk darba — vēl labāk. Deg vagoni, — lai deg — tie valsts. Bet cieš vainīgā pārmijnieka lomā iedzītā tauta.

Fas.

M. KRONE

ZVILŅA VAINA

Melizande šodien bija īdzīga. Pārnākusi no Apgabaltiesas kancelejas, kur viņa strādāja, nevīžīgi nosvieda cepuri un mēteli uz zvilņa.

Ak, šis iedomīgais Tenis Arājs Melizandi bija izvedis no pacietības! Kā gan viņš varēja atteikt braukt uz jūŗas svētkiem, tā domāja.

Nosviežot klausuli, Melizande vēl bija paspējusi Tenim pateikt:

„Nu, tad braukšu viena, jautrības man netrūks, ir vēl citi bez tevis!"

Melizandei vaigi dega no dusmām. Ko nu viņa teiks draudzenēm, kuŗas arī brauca uz jūŗas svētkiem, un tām bija stāstījusi, ka jūŗas svētkos būšot ar savu nākamo? Melizande gribēja parādīt draudzenēm, ka jaunais tieslietu kandidāts Tenis Arājs ir viņas.

Tenis bija jūrmalnieks, slaidi noaudzis, izveicīgs un veikls kavalieris, bet nevarētu teikt, ka būtu liels dāmu draugs. Tāpēc Melizandei viņš patika. Vakaros, pēc darba Tenis brauca mājās uz Asariem. Ar Melizandi Tenis bija iepazinies studiju laikā, jo abi studēja tieslietu zinības.

Melizande bija pievilcīga meita, blondiem matiem un zilām acīm. Ģērbās ar gaumi un viņas skats bija apburošs. Bet daudzas viņas izdarības Tenim nepatika.

Pēc studiju pārtraukšanas Melizande strādāja Rīgas apgabaltiesas kancelejā, un tā bieži iznāca tikties ar Teni. Pa reizei, abi izbrauca uz Siguldu, apmeklēja vienu otru teātŗa vai operas izrādi. Bet Tenim nebija nekādu nopietnu nolūku, jo viņa dzīvei Melizande nebija piemērota.

Meitene saknupa zvilņa stūrī un izplūda asarās. Ko viss tas nozīmē, viņa domāja, kāpēc Tenis atteica?

Nē, viņa arī pusdienas negatavos mājās. Laika bija maz, un arī patikas nebija. Vēl jānopērk jauna cepure, un tā nebija nieka lieta. Ne jau pirmā veikalā var dabūt to, kas patīk.

Mazliet nomierinājusies, Melizande piecēlās, sakārtoja matus, uzlika cepuri, uzģērba mēteli, un spoguļa priekšā uzvilka sārtākas lūpiņas. Tad izgāja, durvis aiz sevis aizcirzdama.

Bija jau izlemts, — Tenis pārmācams. Viņa vēl vakarā piezvanīs kādam pazīstamam, vecam skolas biedrim, un palūgs, lai atnāk uz jūŗas svētkiem. Viens skolas biedrs, virsnieks, pavadīja atvaļinājumu Majoros savu vecāku mājā.

Ejot lejā pa kāpnēm, Melizande domāja: „Nez kuŗa diena jau bija, kad Tenim nebija laika, ne ar viņu satikties, nedz arī runāt pa telefonu?"

Bija nolijis, putekļi noskaloti un gaiss koku lapu un ziedu smaržas pilns. Ļaudis pastaigājās, it kā lieliem malkiem ieelpotu svaigo gaisu.

Melizande devās cauri Vērmanes dārzam uz Piena restorānu. Kā jau pusdienas laikā, restorānā ļaužu bija daudz, un uz brīvām vietām bija jāgaida.

Melizandei tomēr laimējās. Vieta atbrīvojās pie loga, ar skatu uz Elizabetes ielu. Viņai gan nepatika sabiedrība, kas sēdēja pie galda un skaļi sarunājās, kamēr gaidīja pasūtināto ēdienu.

Pēc sarunas spriežot, kungs privātā ar dāmu bija iebraucēji no Ogres, bet otrs, virsnieka formā, no Jelgavas.

Sarunas vijās ap rītdienas jūŗas svētkiem, un tika pieminēts arī Teņa vārds. Melizandi pārņēma dusmas. Nervozi viņa grozīja nazi un dakšiņu, pie sevis domādama: „Ak, tad šitie nu ir tie izredzētie, ar kuŗiem Tenis nodomājis būt kopā!" Viņa paslepus pameta skatu uz jauno dāmu. Nekā sevišķa. Pelēkais kostīms ar zilo blūzīti gan tai labi piestāvēja, bet jūŗas svētkos viņa taču neies ar to!"

Melizande prātoja, kas gan varētu būt šī jaunā dāma no Ogres? Bet vai nebija vienalga? Viņai taču bija līdzi savs kungs.

Visi trīs ātri paēda un aizgāja. Melizande palika viena. Apkalpotāja atnesa teļa šniceli ar kartupeļu biezeni, salātiem un dzērveņu ķīseli ar putu krējumu.

Pie galda apsēdās divas vecākas dāmas, kas nemitīgi čaloja, viena otru pārspēdamas. Melizande steidzās ar ēšanu. Viss, viss viņu šodien uztrauca.

Nokārtojusi rēķinu, Melizande atriem soļiem devas ārā uz Brīvības ielu. Viņa iegriezās pirmā cepuŗu veikalā. Ak, šausmas, tās nebija cepures, bet salikti krāsaini lenšu pinumi, kas izskatījās kā tirgus groziņi.

„Vai jums salmu cepuŗu nav?" Melizande jautāja.

Pārdevēja izbrīnā noteica:

„Lūdzu, jaunkundz, visas tās cepures pie spoguļa uz galda ir jaunākie modeļi no ārzemju salma." —

Nē, tās nepatika, jo izskatījās pēc Vecāķu bekām. Nākošā veikalā Melizande nemaz neiegāja, tikai paskatījās logā.

Trešā veikalā viņa pielaikoja jau devīto cepuri un katrai atrada savu vainu. Pārdevēja kļuva neiecietīga un teica:

„Lūdzu, pienākat, jaunkundz, jaunnedēļ, tad būs lielāka izvēle."

Bet Melizandei nebija laika vairāk staigāt, ne arī jaunnedēļu gaidīt un viņa pārdevējai atbildēja:

„Cepure man vajadzīga šodien, ceru ko izmeklēt."

Cepurniece atnesa vēl trīs cepures, no kuŗām tad beidzot izdevās vienu izvēlēties — melna salma, lielām, platām malām un sārtu ābeļziedu.

Jauno cepuri rokā nesdama, Melizande bija arī aizmirsusi lielo sašutumu.

★

Noliekot klausuli, Tenis domāja:

„Lai nu viņa dusmojas, esmu jau vairākas reizes teicis, ka mūsu ceļi nevar iet kopīgi." Sākumā gan meitene bija patikusi.

Melizande necieta nekā, kam sakars ar zemi. Vairākas reizes Tenis bija aicinājis braukt līdzi pie vecākiem uz Asariem, kur viņiem bija māja un liels zemeņu lauks. Bet Melizande bija tikai atbildējusi:

„Dzīvo vien ar savu zemeņu lauku, es mīlu citādi pakavēt laiku un citur."

Tenis nervozi pārstaigāja istabu, bet neapzinājās Melizandei nodarījis pārestību. Visu savu bērnību un arī jaunekļa gadus Tenis bija pavadījis jūrmalā vecāku mājā. Dubultos beidzis ģimnaziju un savu brīvo laiku vasarā ņēmies pa zemeņu lauku.

Jā, cik patīkami bija pēc dienas darba un Rīgas putekļainām ielām būt atkal jūŗas tuvumā, bet jūŗas svētki Tenim neinteresēja lielās burzmas un trokšņa dēļ.

Tenis mīlēja jūŗu un visu, kas ar to saistījās. Vakaros labprāt aizgāja uz simfonisko koncertu Mellužos, bet reizēm arī nostaigāja līdz Dzintariem. Pēc koncerta, ja satika kādu paziņu, mājās nākot, iegriezās uz britiņu pasēdēt Lunas kafejnīcā.

Sestdienas vakarā Tenis atbrauca Asaros mazliet vēlāk, jo aizkāvējies Rīgā. Bijis šis tas pērkams un nokārtojams. Stacijā pretim bija atnākusi Aina — jauna skolotāja, ar brāli Teodoru Puķīti no Ogres un leitnants Pēteris Urbis — Teņa brālēns. Apsveicinājušies, visi devās uz mājām.

Vakariņas bija jau uzklātas verandā un Teņa māte smaidīdama aicināja pie galda.

(Nobeigums 6. lpp.)

JAUNIEŠU IESVĒTĪŠANA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzē. Attēlā 1. rindā no k
Alksnis, Inta Zirnis un Dagnija Kviesis. 2. rindā
pe un Ansis K

KĀRTĪBAS M

Ļoti gaŗi titulētā — Latvijas komūnistiskās partijas centrālās komitejas sabiedriski politiskā un literāri mākslinieciskā illustrētā žurnālā „Padomju Latvijas sieviete", gadījās izlasīt šādu „nopietnu joku":

Kaimiņiene, iedama pēc ūdens, piedauza ar nēšiem pie loga:

„Ei, tev ciemiņš nāk!"

Pielecu no gultas, iesāktais romāns nokrīt zemē.

„Kas par ciemiņu?"

Steidzos pie loga, jāpaskatās. Rūtis, drauķi, pavisam nokvēpušas, neko nevar saredzēt. Ar piedurkni noraušu kvēpus, un kļūst redzams ceļš, kas ved šurp. Nācējs jau ir pie šķūņa, tūliņ būs klāt. Es viņu pazīstu. Vakar ballē dancojām, naktī līdz mājām pavadīja, solījās kādreiz apciemot. Un jau šodien! Laikam grib redzēt, kāda es dienas gaismā izskatos.

Steigšus pametu skatienu spo-

guli. Mati mazliet
braucu tiem ar ķe
velkliem vilcienie
lūpu krāsu. Izskat
kai piedurkne, sas
jiem, un kleitai v
rais posts! Paķeru
svārkus un steigš
kleitas. Vismaz ne

Izlīdzinu gultas
roju, ka spilvena
sam pelēks, sagulē
venu vienādi un
kuŗa puse tīrāka.
kā būtu gaišāka,
kā pēdas, tādēļ at

Galdautam vidū
tā uzsēdinu māla
nokaltušas, bet ku
sakersi?

Ap vakardienas
kiem riņķo mušas
pannu iegrūžu c
durtiņas neatsprā
tēju ar malkas pa

Kur tik daudz t

VISĀ PASAU

■ Jau notikuši pirmie dievkalpojumi Oklendas (Jaunzēlandē) ev. - lut. draudzes jaunceltajā baznīcā, kas būvēta pēc latviešu architekta Alberta Bērziņa meta.

Kad Oklendā pēc kaŗa ieradās pirmie bēgļi no Eiropas, tad luterāņu dievkalpojumi notika YWCA's telpās, un pēc tam kādā presbiterāņu baznīcā. 1954. gadā draudze nopirka apbūves zemi Oklendas priekšpilsētā Mt. Velingtonā un vienā gadā uzcēla ēku, kur mītinājās draudzes mācītājs un notika dievkalpojumi. Tajos piedalījās tuvumā dzīvojošie draudzes locekļi, bet plašākiem dievkalpojumiem, svētdienas skolai un citām vajadzībām draudze iegādājās un piemēroja dzīvojamo ēku Oklendas centra tuvumā. Draudzei pieaugot, šīs provizoriskās telpas kļuva par šaurām, un pag. gadā draudze sāka celt pirmo luterāņu baznīcu Oklendā.

■ Melburnas latviešu pašpalīdzības fonda pilnsapulcē nolēma turpmāk nāves gadījumos izmaksāt 90:0:0, bet dalībniekiem, kas bijuši fondā ilgāk nekā 5 gadus — 100:0:0. Noteica arī jaunas iemaksu likmes nāves gadījumos. Šīs iemaksas visumā ir zemākas par līdzšinējām. Slimnīcu pabalstu grupā iemaksas paliks iepriekšējās — 10:0 gadā. Dalībniekiem, kas fondā iestāsies pēc š. g. 1. oktobŗa un tad būs vecāki par 50 gadiem, vajadzēs maksāt augstākas likmes. Aizvadītajā darbības gadā bijis 1 nāves

gadījums un izm
bet slimnīcu pa
Fonda līdzekļus,
nolēma noguldīt
viešu kredītkoope
jā valdes locekļu
J. Svalbi, ievēlot
jauna. Pilnsapulc
Ern. Maršaus un
Silkalns, no fond
piedalījās ap 25.

■ Sidnejā sākusī
kopīgā gadskārt
vākšanas akcija.
priekšējā gadā,
jas nod. valdes
Masulāns. Ziedo
darbā pieaicināti
norādītiem rajoni
dzīvotajās vietās,

■ Pertas Sv.
draudzē kristīts
Ivanovs. Miruši
Oberts, 47 g. v. M
58 g. v. Antons Z

■ Brisbenas ev.
draudze savu g
sarīkojumu, kas
vus ienākumus
bam, šogad izziņ
bri. Draudzes va
stāvs ir šāds:
Kalniņš, A. Ka
miņš un Z. Rijk
dē vēl nav sadalī
misijā V. Gertn
un P. Zosārs.

■ Erna Lēmane
dziņu Melburnas
šu draudzes dān
gada teātŗa izrād
iestudē.

VALUTE
Zeltkalis A. ĶIVL
Gatavo un labo visu, kam sak
19 Pretoria Ave., Toro
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATAL

SWISS CANADIAN MEAT & SA
VEIKALS,
1622 un 1148 Bloor St., W., Tor
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājum
gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos, delika
liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Ru

LATVIEŠU PUĶU V
CALL
727 Danforth Ave., T
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES
SAKĀRTOJUMI
DIJUMAM. ZAĻU
PISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZST
PIEGĀD

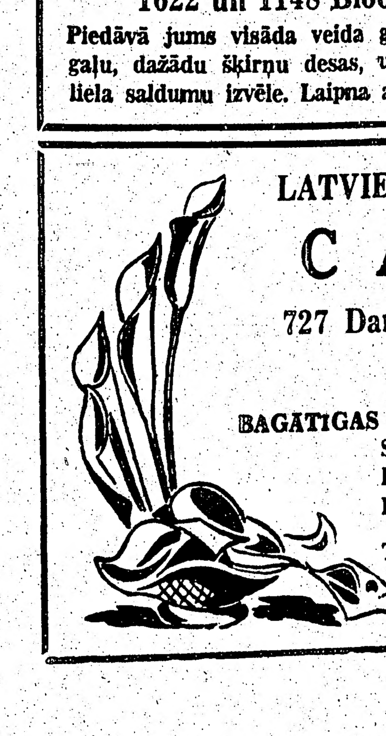

IZBEIGTIES

...nu atmiņas (7)

Sausmās es sastingu, jo domāju ka tūliņ zibens nospers ir manu draugu, ir mani pašu. Bet F. tikai smejās un saka: „Redzi, ka zibens nesper vis, un tie visi ir māņi, ko laudis stāsta par to leiti. Nu tu, Prici, pats redzi."

Tomēr vēl arvien man bija bail no zibens, jo es vēl labi atminējos to dienu, kad kopā ar vecākiem bijām kādā teātra izrādē, Priekules pagastā. Tur attēloja arī zibeņus un pērkona grāvienus. Bet kamēr pērkonu taisīja mākslīgi, ārā izdzirdām arī dabīgus perkona grāvienus, kas bija tik stipri, ka publika ļoti izbijās un bēga prom uz visām pusēm. Laudis sacīja, ka nu Dievs sodot par to, ka cilvēki bija uzdrošinājušies paši taisīt zibeņus, ar to apsmejot pašu Dievu. Teātra izrādi nācās pārtraukt, jo laudis baidījās, ka tiešām netiek nosperti. Tomēr nekas nenotika.

Bet vajadzēja paiet tikai nedaudz gadiem, un cilvēks jau izpētīja, kas īsti ir zibens un sāka to pat kalpināt savā labā.

Ar laiku arī no citiem māņiem pamazām tikām vaļā, un no katra krūma vai staba nebija jābaidās. Bet dažreiz tomēr vēl sagrāba bailes, un tikai gadi panāca to, ka nebija vairs ne spoku, ne apkārtstaigājošu mironu, ne arī citu kādu ķēmu.

Arī raganām un burvjiem vairs neticēja, tāpat pūšļotājiem, bet laudis sāka griezties pie ārstiem, kuri gan, diemžēl, bija tikai 2 vai 3 uz visu apriņķi!

Māņu izskaušanā ļoti palīdzīgas bija grāmatas un laikraksti, kuŗus laudis sāka lasīt savā brīvā laikā. Atminos, ar kādu interesi lasījām avīzē par anglu-būru karu Afrikā. Mēs visi kā viens stāvējām mazās būru tautas pusē un briemigi nosodījām lielo, bagāto Angliju, kuŗa nekaunas godīgai, strādīgai tautai atņemt viņu tēvu - tēvu zemi ar tās dabas bagātībām, lai paši vēl vairāk saraustu sev mantu. Tā, nemaz to nemanot, laudis pamazām sāka jau kaut ko domāt arī par lielo politiku un to, kas notiek pasaulē, sevišķi, kā lielās tautas nomāc un apspiež mazās. Un tas notiek ne vien ar būriem, bet arī ar latviešu un citām tautām.

Tā garīgā dzīve, pateicoties skolām, sarīkojumiem, grāmatām un laikrakstiem, arī uz laukiem sāka pamazām mosties, sevišķi pēc 1905. gada, kad tauta sāka vairāk interesēties ne vien par materiālām, bet arī par garīgām lietām, sevišķi politiku.

JAUNIEŠU IESVĒTĪŠANA PERTĀ, AUSTRĀLIJĀ.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzē. Attēlā 1. rindā no kreisās — Aija Šteins, Daina Kankars, Aira Alksnis, Inta Zirnis un Dagnija Kviesis. 2. rindā — Pēteris Geste, draudzes mācītājs L. Kampe un Ansis Kaminskis.

KĀRTĪBAS MĪĻOTĀJA

Ļoti gari titulētā — Latvijas komūnistiskās partijas centrālās komitejas sabiedriski politiskā un literāri mākslinieciskā illustrētā žurnālā „Padomju Latvijas sieviete", gadījās izlasīt šādu „nopietnu joku":

Kaimiņiene, iedama pēc ūdens, piedauza ar nēšiem pie loga:

„Ei, tev cieminš nāk!"

Pielecu no gultas, iesāktais romāns nokrīt zemē.

„Kas par cieminu?"

Steidzos pie loga, jāpaskatās. Rūtis, draņķi, pavisam nokvēpušas, neko nevar saredzēt. Ar piedurkni noraušu kvēpus, un kļūst redzams ceļš, kas ved šurp. Nācējs jau ir pie šķūņa, tūliņ būs klāt. Es viņu pazīstu. Vakar ballē dancojām, naktī līdz mājām pavadīja, solījās kādreiz apciemot. Un jau šodien! Laikam grib redzēt, kāda es dienas gaismā izskatos.

Steigšus pametu skatienu spogulī. Mati mazliet izjukuši, pārbraucu tiem ar ķemmi, ar pāris veikliem vilcieniem atjaunoju lūpu krāsu. Izskatos tīri labi. Tīrai piedurkne, sasodītā, ar sodrēsiem, un kleitai vile atirusi. Tirais posts! Pakeru no vadža rita svārkus un steigšus uzrauju uz kleitas. Vismaz neredzēs.

Izlidzinu gultas segu un ievēroju, ka spilvena pārvalks pavisam pelēks, sagulēts. Grozu spilvenu vienādi un otrādi, skatos, kuŗa puse tīrāka. Otra puse tā kā būtu gaišāka, bet stūrī smiņķa pēdas, tādēļ atstāju tāpat.

Galdautam vidū caurums, uz tā uzsēdinu māla vāzi, pukes gan nokaltušas, bet kur vairs jaunas saķersi?

Ap vakardienas brokasta traukiem riņķo mušas. Tos kopā ar pannu iegrūzu cepeškrāsnī. Lai durtiņas neatsprāgtu vaļā, atstutēju ar malkas pagali.

Kur tik daudz to skaidu un paputekļu uz grīdas? Un kartupeļu mizas arī! Švīks! Švāks! — slota nošnāc pa grīdu un mizas, reizē ar romānu, aizlido pagultē.

Tā, tas ir padarīts. Lai nu vēl kāds saka, ka es nemīlu kārtību.

Ārā aiz durvīm kaut kas skrabinās. Tas ir viņš!

No prieka sirds krūtīs gandrīz vai stājas! Steidzos atvērt durvis . . .

. . . Pie durvim mēslu kaudzē kārpās vistas, meklēdamas barību. Gailis, iztraucēts, palec sāņus un dusmīgi rājas: Kā tad tu tā! Kā tad tu tā! . . .

Viņš ir pagājis garām.

☆

Droši vien te pazobota kāda partijas dižvīra vai kolchoza priekšnieka „zelta atvase", jo kam gan citam tik izlaidīgā slinkumā iespējams pavadīt laiku sapņos par savu boy friend'u.

Sn.

SATRAUKUMS BRAZILIJAS LATVIEŠOS

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA VĒSTULE NO BRAZILIJAS

Sakarā ar pēdējo dienu notikumiem, Brazilijas draudzību ar krieviem un J. Gagarina karalisko uzņemšanu, daži turīgie latvieši, kam labi nostādīti uzņēmumi, sākuši prātot par pārcelšanos no Brazilijas uz Austrāliju, lai nepiedzīvotu Kubas likteni.

Gagarinam valdība rīkoja jūsmīgu sagaidīšanu. S. Paulo Gagarinam parādīja lielāku godu nekā kādam ārvalsts prezidentam. Viesnīca, kuŗā viņš apmetās, bija policijas ielenkta, lai aturētu apsveicējus. Pat sievietes tiecās Gagarinu nosķūpstīt, un dažai tas arī izdevās. Tāpat gandrīz noplēsa viņa drēbes, lai iegūtu kaut ko no šī pasaules telpas lidotāja.

Vēstulē kuŗa saņemta no kāda Austrālijas latvieša, savukārt, lasāms, ka tas meklē apmešanos Brazilijā, jo Austrāliju arvien vairāk apdraudot dzeltenā rase. Rakstītājs domā, ka Brazilija esot vistālāk no sarkanām briesmām un arī no dzeltenās rases. Brazilijā, ar visu satraukumu un nākotnes nedrošību, vēl cirkulē šādi anekdoti par ASV pēdējiem trīs prezidentiem: Rūzvelts esot priecājies, ka valsts prezidents varot nomirt a latā, Trumens pierādījis, ka kaŗs pilsonis var būt par valsts prezidentu, bet Eizenhauers pierādījis, ka ASV varot arī iztikt bez prezidenta. Pēc krievu sasniegumiem pasaules telpā, šeit n latviešiem neviens vairs nedomā par pārcelšanos uz Sav. Valstīm. Braziliešietic ASV tehnikai.

☆

Sao Paulo latv. baptistu draudze svētdien, 6. augustā, savā darbības stundā ievēlēja māc. Andreju Arāju par savas draudzes ganu. Slimības dēļ aizejošais māc. Hugo Alnis kalpoja draudzē nepārtraukti deviņus gadus, gan skubinādams, gan rādams, gan pamācidams. Viņš bija ists gans draudzei un ists savas tautas dēļ, kas skuma par katru apvainojumu un pārestību, kas nodarīta mūsu tautai.

Jaunievēlētais māc. A. Arājs dzimis 1920. g. 5. martā, Latvijā, Turlavas pag. Kuldīgas apriņķi. Kā bēglis nokļuvis Vācijā, pēc kam ar pirmajiem darba vīriem pārcēlies uz Angliju. Iebraucot Kanadā, iestājies Toronto Mc Master teoloģijas fakultātē, kuŗu beidzis 1958. g, kā pirmais, un turpat arī ordinēts par mācītāju. Viņš pārcēlās uz Braziliju un tika ievēlēts par Vārpas latviešu kolonijas baptistu mācītāju. Viņa laikā draudze uzplaukusi un arī apvienota ar kādu Vārpā esošu atmodas draudzi, kuŗa savā laikā atšķirusies no centra draudzes. Tāpat māc. A. Arāja gādībā Vārpas kolonija tikusi pie modernas celtnes, kuŗā atrodas plaša bibliotēka, jaunatnes zāle sanāksmēm, māsu biedrībai mitne ar modernu virtuvi un pieliekamiem. Speciālas telpas arī citiem sabiedriskiem sarīkojumiem. Māc. A. Arājs ir iecienīts visā latv. baptistu sabiedrībā, jo jau otru gadu no vietas ievēlēts par Brazilijas Latviešu baptistu draudžu apvienības prezidentu.

lk.

AMERIKĀŅU KAPITĀLS ĀRZEMJU PĀRTIKAS RŪPNIECĪBĀ

„The Wall Street Journal" ziņo, ka pēdējā laikā amerikāņu kapitāls sāk iespiesties dažādu valstu pārtikas rūpniecībā. Savā laikā, kad pirmie žīdu iecelotāji sāka plūst uz jauno kontinentu, cionisti deva tiem padomus: lai iegūtu iespējami lielāku noteikšanu. kādā no valstīm jeb pilsētām, tad žīdu iecelotājiem jāapmetās galvenās ielas rajonā un jāpārņem pirmo nepieciešamības preču ražošana, proti: pārtikas un apģērba rūpniecība.

Tagad šo veco patiesību sāk piemērot Kenedija administrācija, spiežot pārtikas ražotājas rūpniecības firmas iegūt varu brīvajā pasaulē. Lai gan daudzi šo firmu prezidenti un galvenie akcionāri ir tie paši žīdiņi, kas 40—50 gadus atpakaļ apmetās Main Street rajonā un centās iegūt tur veikalu, tikai tagad tie iet stiprākas valsts uzdevumā.

Ja kādreizējās galvenās ielas (Main Street) Sav. Valstīs un Kanadā bija slavenas ar tās bārdainiem veikalu turētājiem, tāpat siļķu un ķiploku smaku, tad šodien milzīgas kompānijas iziet pasaulē, lai pārņemtu saimniecisko varu brīvajā pasaulē un iebāztu kabatā peļņu, kas citādi paliktu katras valsts nacionālos ienākumos.

General Food Corporation pēdējos četros mēnešos atvērusi Austrālijā un Eirpā daudzus uzņēmumus miljoniem dolaru vērtībā.

Campbell Soup Co. pagājušā gadā atpirkusi 5,6 miljonu dolaru vērtībā uzņēmumus Vācijā, Dānijā un Itālijā.

Corn Products Co. nākošā gadā atvērs uzņēmumus Japānā, Brazilijā un Čilē 15 milj. dolaru vērtībā. J. Heinz Co. atvēr uzņēmumus Filipīnās, Ceilonā un Burmā.

Campbell Soup Co., kas pagājušā gadā atvēra fabrikas Anglijā, ieņēmusi gadā 7,5 milj. dolaru tīras peļņas. Corn Products Co. atvērusi 45 uzņēmumus Meksikā, Venecuēlā, kas gatavo riekstu sviestu un majonēzes, un iegguvusi 250 miljonu tirgu Ķīnā, Japānā un Indijā.

Bordens piensaimniecības uzņēmums nopircis pagājušā gadā 100 pienotavas dažādās pasaules malās.

Pilsbury un National Buiscuit Co. pārņem uzņēmumus Kongo, Gānā un citās Vidusafrikas zemēs.

Vislielāko apgrozījuma pieaugumu guvusi Foremost Dairies Inc., kas no 1 miljona dolaru gadā Amerikā pacēlies uz 437.706. 200 dolariem ārzemēs.

Lasot šo pārskatu, liekas, ka financisti ar tām pašām metodēm, ar kuŗām tie ieguva varu Ziemelamerikas kontinentā, tagad grib pārņemt visu brīvo pasauli.

Protams, agrāk viņi to panāca sīvā cīņā, ar taupību, bezkaunību un sūru darbu. Tagad šī lieta veicas vieglāk, jāaizsūta tikai agents ar čeku grāmatiņu kabatā, un tas ir viss.

LASĪTĀJU vēstules

SKAIDRIBAS LABĀ

„L.A." 2. augusta numura rakstā „Kanadā dibinās trešā partija" teikts, ka Jaunās partijas dibināšanas kongresā reprezentēta arī kooperatoru savieniba. Bez arodbiedrībām un Jaunās partijas klubiem kongresā pārstāvētā trešā lielākā grupa bja nevis kooperatoru savieniba, bet gan Co-operative Commonwealth Federation, vai latviski — Kooperatīvā kopvalsts apvieniba. Hazen Argue līdz šim bija šis — CCF — partijas deputātu grupas līderis federālajā parlamentā.

Centrālā organizācija Kanadas kooperatīviem savukārt ir Kanadas kooperatīvu savienība (Co - operative Union of Canada), un tās prezidents ir R. S. Staples. Kanadas kooperatīvu savieniba ir saimniecisk - idejiska organizācija, kas savā darbā seko vienam no kooperatīvu pamatprincipiem — politiskai neitrālitātei.

Al. Sprūdžs, Otavā.

KUR PALICIS OZOLIŅŠ?

Šāds jautājums savā laikā Latvijā bija ļoti populārs, un atbilde bija viena un nemaldīga — aizgājis pēc paciņas „Rīgas" papirosu. Jau labu laiku mūsu laikrakstā neparādās ziņas no populārā zvejnieku notikumu aprakstītāja Pelēkā, un tā nu vienam neorganizētam medniekam un makšķerniekam jādzīvo galīgā gara tumsībā. Nezina nekā, kas un kur notiek, kas nošauts vai nomedīts, vai izmakšķerēts, kur un uz ko šogad ķerās, cik „Rīgā" nogurstot zivju, cik laivu motori nogrimuši ezerā, vai var jau bukus šaut un citus, u.t.t.

Kur palicis Pelēkais? Atbildes nav. Varbūt, kāda liela zivs ierāvusi ezerā ar visu rakstāmmašīnu?

J. L., Hamiltonā, Ont.

VĒL PAR TESTAMENTIEM

Mūsu laikraksta slejās jau pirms 5 gadiem ievietoju garākus rakstus par mantošanas tiesībām, kā arī par pēdējās gribas rīkojumu - testamentu izgatavošanu ASV u.t.t. Par šo jautājumu atsevišķā grāmatā, ko izdeva Dagavas vanagi, raksta arī kolēģa K. Vanags, tāpat silti ieteicot apgādāties ar testamentiem. Lai paldies mūsu laikraksta š. g. Nr. 64. rakstiņa „Testamenta nepieciešamība" autoram, kas gan ne juridiskā, bet tīri praktiskā plāksnē ieteic nekavēties šo lietu nokārtot.

Mag. iur. E. Lapiņš

VISĀ PASAULĒ

Jau notikuši pirmie dievkalpojumi Oklendas (Jaunzēlandē) ev. - lut. draudzes jaunceltajā baznīcā, kas būvēta pēc latviešu architekta Alberta Bērziņa meta.

Kad Oklendā pēc kara ieradās pirmie bēgļi no Eiropas, tad luterāņu dievkalpojumi notika YWCA's telpās, un pēc tam kādā presbiterāņu baznīcā. 1954. gadā draudze nopirka apbūves zemi Oklendas priekšpilsētā Mt. Velingtonā un vienā gadā uzcēla ēku, kur mitināja draudzes mācītājs un notika dievkalpojumi. Tajos piedalījās tuvumā dzīvojošie draudzes locekļi, bet plašākiem dievkalpojumiem, svētdienas skolai un citām vajadzībām draudze iegādājās un piemēroja dzīvojamo ēku Oklendas centra tuvumā. Draudzei pieaugot, šīs provizoriskās telpas kļuva par šaurām, un pag. gadā draudze sāka celt pirmo luterāņu baznīcu Oklendā.

Melburnas latviešu pašpalīdzības fonda pilnsapulcē nolēma turpmāk nāves gadījumos izmaksāt 90:0:0, bet dalībniekiem, kas bijuši fondā ilgāk nekā 5 gadus — 100:0:0. Noteica arī jaunas iemaksu likmes nāves gadījumos. Šīs iemaksas visumā ir zemākas par līdzšinējām. Slimnīcu pabalstu grupā iemaksas paliks iepriekšējās — 10:0 gadā. Dalībniekiem, kas fondā iestāsies pēc š. g. 1. oktobra un tad būs vecāki par 50 gadiem, vajadzēs maksāt augstākas likmes. Aizvadītajā darbības gadā bijis 1 nāves gadījums un izmaksāts 75:0:0, bet slimnīcu pabalstos 21:0:0. Fonda līdzekļus, kas ir 595:0:0, nolēma noguldīt Melburnas latviešu kreditkooperatīvā. Pārvēlēja valdes locekļus A. Produ un J. Švalbi, ievēlot tos atkal no jauna. Pilnsapulcē, ko vadīja Ern. Maršaus un protokolēja T. Silkalns, no fonda 230 biedriem piedalījās ap 25.

Sidnejā sākusies LAA un DV kopīgā gadskārtējā ziedojumu vākšanas akcija. To, tāpat kā iepriekšējā gadā, vada DV Sidnejas nod. valdes priekšsēdis J. Masulāns. Ziedojumu vākšanas darbā pieaicināti 90 talcinieki ar norādītiem rajoniem latviešu apdzīvotajās vietās.

Pertas Sv. Paula ev. - lut. draudzē kristīts Filips Harijs Ivanovs. Miruši 89 g. v. Alida Oberts, 47 g. v. Marta Auniņa un 58 g. v. Antons Zeltiņš.

Brisbenas ev. - lut. latviešu draudze savu gadskārtējo lielo sarīkojumu, kas parasti dod prāvus ienākumus draudzes darbam, šogad izziņojusi 2. septembrī. Draudzes valdes jaunais sastāvs ir šāds: I. Brieze, J. C. Kalniņš, A. Kamols, Dž. Krūmiņš un Z. Rijkuris. Amati valdē vēl nav sadaliti. Revizijas komisijā V. Gertners, R. Māliņš un P. Zosārs.

Erna Lēmane sarakstījusi ludziņu Melburnas ev. - lut. latviešu draudzes dāmu komitejas 35 gada teātra izrādei. Ludziņu jau iestudē.

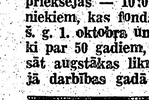

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS

Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.

19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.

HO 3-1008.

PIEPRASIET KATALOGU.

SWISS CANADIAN MEAT & SAUSAGE VEIKALS,

1622 un 1148 Bloor St., W., Toronto.

Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos, delikateses. Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Runājam vāciski.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

C A L L A

727 Danforth Ave., Toronto.

HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJAS.

Biskaps J. Rancāns spredikō Sv. Alfonsa baznīcā, Ņujorkā.

Pa labi — dievlūdzēji pārpildītajā baznīcā.

ATSAUCATIES — JŪS MEKLĒ

Amerikas Latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Eduards Voldemārs, Kārļa d., Alberts, dzim. 1889. g., veclatvietis; Jēkabs, Jēkaba d., Bekmanis, dzim. 1917. g., dzīvojis Brooklinā, meklē dēls dzimtenē; Kazimirs, Artūra d., Bērzkalns, dzim. 1926. g., meklē māte; Aleksandra, Kārļa m., Birzulis, dzim. Jürgens, dzim. 1897. g.; Tobias, Jāņa d., Grinbergs, dzim. 1926. g., meklē māte, Latvijā; Ludmilla Kalniņš, it kā dzīvojusi Ņujorkā; Jānis, Jāzepa d., Kravalis, dzim. 1926. g., meklē māsa Latvijā; Gunārs, Viktora d., Krims, dzim. 1928. g., meklē māsa Latvijā; Emils Arnolds Millers, dzim. 1924. g., meklē māte Latvijā; Jānis, Friča d., Reppe, dzim. 1925. g., meklē māte; Anna Skuja, dzim. Hennig, dzim. 1894. g., ar meitu Ilzi Baltais un 2 mazbērniem, dzīvojusi Klivlendā, Ohio, meklē brālis Ernst Hennig; Johans Arnolds Steinhards (mātes dzimtais uzvārds: Silgalv), dzimis 1912. g., Jelgavā; Ilmārs, Jāņa d., Vācieties, dzim. 1924. g., meklē tēvs dzimtenē; Aleksandrs, Kārļa d., Ziemelis, dzim. 1906. g.; Artūrs un Marta Zilberti, 1925. g. izceļojuši no Latvijas, meklē viņu meita Zigrida Masītis, Kanadā; Elmārs, Kārļa d., Zirnis, dzim. 1910. g., un viņa sieva Milda Zirnis.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 917 15th Street, N. W., Edmonds Building, Washington 5, D.C., USA. (Telef. DIstrict 7-8064). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja vēstuli vai adresi tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai, un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

Savienotas VALSTIS

NJUJORKA

Mācītājs R. Zariņš sestdien, 12. augustā, salaulāja inž. Māri Stūrānu no Beišoras ar Selgu Silenieku no Džamaikas. M. Stūrāns beidzis Sirakūzu universitātes elektrotechnikas fakultāti. Viņš ir studentu korporācijas Lettonia locekļis. Jaunais pāris pārceļas dzīvot uz Siraküzām.

Mācītājs R. Zariņš 13. augustā nokristīja Dianu Solveigu Rudzītis Danberijā, Konektikutā. Vecāki Lotars un Dace Rudzīši; pirmais bērns.

Iesvētes mācība Ņujorkas draudzē sāksies 9. septembrī. Pieteikšanās pie mācītājiem.

Sakarā ar Toronto dziesmu svētkiem, skautu un gaidu tautisko deju kopa Trejdeksnis ar 21. augustu mēģinājumus notur katru vakaru Z. Gaujenieces vadībā.

Ņujorkas latviešu biedrības priekšnieks A. Homičs atrodas 3 nedēļu atvaļinājumā, līdz 4. septembrim.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kapu svētki 20. augustā, plkst. 11, Vudlonas kapos draudzes nodalījumā. Piedalīsies viesis māc. J. Meisters, no Milvokiem, un teiks sprediki. Iesvētīs arī kapu piemiņas plāksnes tautiešiem, kas aizvadītā gada posmā gulditi zemes klēpī. Lietainā laikā kapu svētku dievkalpojums notiks draudzes baznīcā.

Izbraukums uz Fallesburgas parku pie Loveles 27. aug., kur plkst. 12 būs arī dievkalpojums brīvā dabā.

Vienības draudzes kapu svētki notika Vudlona kapsētā 13. augustā. Svētrunu teica draudzes māc. J. Lazda. Iesvētīja kapa piemiņas plāksni mirušai draudzes locekļei Elfridai Zirnītei.

Skrundas skautu un gaidu žurnāla redakcijas sastāvā notikušas pārmaiņas, un līdzšinējās redaktrises lielgaidas Dainas Pličas vietā izraudzīta Ilze Riekstiņa, bet par māksliniecisko daļas vadītāju — roveris Valdis Puriņš un literārās daļas vadītāju — roveris Vilnis Strazdiņš.

Radio raidījumu organizētāju grupa š. g. 19. augustā rīko zaļumu svētkus agr. V. Pogas saimniecībā, turpat, kur Jāņu svētku sarīkojums. Sākums pl. 7 vakarā.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes organizēto bērnu vasaras nometni atklāja 7. augustā pie Vilku ezera, Moskigenas apkaimē. Tajā piedalās ap 60 bērnu no Grand Rapidiem, Lansingas, Kalamazū u. c. pilsētām, un to vada cand. theol. V. Fricsone. 13. augustā nometnē risinājās bērnu pēcpusdiena, kuŗā savu māku rādīja vingrotāji ar karodziniem, jaunie baletnieki, bet pārējie varēja rādīt savu veiksmi dažādās atjautības sacensībās. Pat vismazākie šinī dienā juta svētku pacilātību, un par savu darbošanos un mākām saņēma saldumus un citāda veida atzinību. Priekšnesumus labi bija sagatavojuši skolot. A. Libante, piepalīdzot grupu vadītājiem jauniešiem. Bērnu pēcpusdienu ievadīja māc. Kr. Hermaņa un cand. theol. V. Fricsones vadīts svētbrīdis. Kuplais cieminu un bērnu vecāku pulks ar interesi dzīvoja līdz bērnu nodarbībām, varēja peldēties, makšķerēt un iebaudīt arī dāmu komitejas gatavotās garšīgās pusdienas.

NOSLĒDZIES KRAUCU MĀMUĻAS MŪŽS

Dienu pēc savas dzimšanas dienas 7. augustā, Kolorādo Springā, 92 gadu vecumā mūžīgā mierā aizmiga Vilhelmīne Krauca. 10. augustā, piedaloties lielākam pavadītāju pulkam, aizgājēju no Piemiņas kapellas izvadīja uz Evergrīna kapsētu. Bēru ceremoniju izpildīja māc. V. Enge. Kapu noklāja latv. biedrības, draudzes un pavadītāju ziediem.

Vilhelmīna Krauca, dzim. Briede, dzimusi Rīgā, 1869. g. 6. aug. Viens Kraucu sencis, Alūksnes barona dzimtcilvēks, ap 1855. gadu par 6 dālderiem izpircies par brīvpilsoni un pārnācis uz Rīgu. Ar šo brīvpilsoni Vilhelmīna noslēdz mūža derību, kas svētīta 5 dēliem. Bet viru viņa zaudē traģiskā nāvē 1904. gadā, kad dēli vēl mazi. Tomēr ar ticību dzīvei un čaklu darbu viņa nodrošina visiem 5 zēniem pietiekamu izglītību, lai tie spētu izlauzties dzīvē uz augšu. Emils un Georgs ka virsnieki krīt 1. pasaules karā, 3 dēli aizvadīja savu balto māmuļu smilšu kalnā: vecākais dēls Jānis, brāļa filmu uzņēmuma saimniecības vadītājs, Ernests, Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks, virsleitnants, un vēlāk preses nodaļas referents, un jaunākais dēls Eduards, pazīstamais neatkarīgās Latvijas laika filmoperātors.

Vilhelminas Kraucas gandrīz gadsimtu garais mūžs ir bagāts ieguvumiem un zaudējumiem. 1. pasaules kara laikā Kraucu ģimeni evakuē uz Maskavu, no kurienes Krauci atgriežas Latvijā bez līdzekļiem. Ar čaklu darbu viņi iegūst jūrmalā, Bulļu ciemā, zemi, kur uzcel vasarnīcu. Otrreizējā šķiršanās no dzimtenes Vilhelminai Kraucai ir pārāk smaga: plecus spiež liela gadu nasta, bet sirdi — iekoptā īpašuma atstāšanas sāpes; tās vēl cējā pavairo ziņa, ka vācu karaspēks atkāpjoties māju nodedzinājis. Traģiskākais pārdzīvojums dzīvē ir bijis uz degošā kuģa Bremerhavenā, ko ceļā uz Dancigu fosforbumbām apmētā krievu lidmašīnas. Dīvainā kārtā starp nedaudzajiem no degošā kuģa izglābjas Kraucu māmuļa ar dēliem. Pēc laukstrādnieces darba posma badā un salā Trīringenā piecus gadus aizvada Hochfeldas nometnē, Augsburgā, no kurienes 1950. gadā, nonākusi ASV, dēļu iepirktajā mājīņā Kolorādo Springā aizvada dēlu un vedeklas gādībā miera un bezrūpības pilnus gadus līdz aiziešanai mūžībā.

E. Z.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzē svētdien, 20. augustā, pl. 11.15, dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, kristības; pl. 11, draudzes lauku īpašumā, māc. O. Gulbis.

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 20. augustā, pl. 10 rītā dievkalpojums. Māc. A.Rautenšilds. Pl. 3 p.p. (nevis pl. 12, kā bija agrāk ziņots) Kapu svētki Oakridge kapsētā, Ciānas draudzes nodalījumā. Māc. Eduards Putniņš no Milvoku latviešu ev. - lut. draudzes un A. Rautenšilds. Dziesmu lapiņas.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē, 2450 **Griffin Ave., L. A. 31,** iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu 27. aug., plkst. 11-os rītā, māc. E. Caune un viesis, māc. E. Lamberts, no Tresno. Piedalās mākslinieki: St. Jansone, A. Kurmiņš un V. Barvika.

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hoga[illegible]th Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

D[illegible]NFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu, dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $17.000,-, iemaksa $2.500,-, atlikums uz jaunām 10 gadu obligācijām.

DANFORTH - JACKMAN: Atsevišķa, divstāvīga 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, ķieģeļu garāža. Kopīgā cena $18.500,-, iemaksa $2.800,-, atlikums uz jaunām 10 gadu obligācijām.

WOODBINE - GERRARD: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure. Kopīgā cena $13.000,-, iemaksa $1.500,-. Īpašums brīvs no parādiem.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

VALENTINE HERMANE

ĒNU ROBEŽĀS

STĀSTS

II

Līdz šim nebija ienācis prātā, ka mājās to gaidīja māte un Silvija, pie kam, tieši šovakar viņa bija apsolījusies būt mājās agrāk par citām reizēm, bet — arī tas nebija tik svarīgi.

Ausmas ātrais skrējiens izbeidzās pie Ieleju dārza. Silvija vēl nebija devusies pie miera un sagaidīja ar pārmetumu:

„Nu? —"

„Vai mani kāds meklēja? Zvanīja?"

„Meklēja? Kas tad un kamdēļ?" — Silvija centās noslēpt savu neapmierinātību. Viņa pazina Ausmu labāk kā jebkurš, zināja, ka pirmā un pēdējā vietā meitenei bija darbs un pienākums, bet tomēr, — no vienas puses, nevarētu Ausmai parmest pārmērīgo piekeršanos darbam, bet no otras, iebildumu šādai pārmērībai bija daudz, jo sevišķi tamdēļ, ka viss cits, ieskaitot viņu draudzību, bija atstāts novārtā. Ja Silvija gaidīja kādu paskaidrojumu, tad, to nesagaidot, arī nebrīnījās par Ausmas pretjautājumu:

„Dzirdēji zinnesi?" Gribot negribot bija jāpasmaida. Tāda Ausma bija, un tāda laikam arī paliks. Nupat tikai bija pārnākusi mājās, bet viņas domas, viņas dvēsele un sirds, patiesībā nekad nebija mājās. Vai uz šo meiteni varēja dusmoties? Silvijas balsī atkal ievijās maigums, nomierinoši toņi:

„Ak, tas?! Bet meitēn, mīļo, vai tad tas kas sevišķs? Ne jau katrreiz tas nozīmē..." Viņai negribējās pat minēt to, ko tas gandriz vienmēr nozīmēja. Ausma to zināja daudz labāk, varbūt, arī tieši tamdēļ nekad nepazina miera. Protams, nemieru un gaidpilno sasprindzinājumu neizrādīja Ausmas sejas izteiksme, tā arvien likās vienlīdz mierīga, taču dvēseles noskaņu nodeva viņas balss.

„Un tiešām mani neviens nav meklējis?" vēl neticīgi, bet jau mierīgāk atkārtojās Ausmas jautājums. Silvija pēkšņas iedomas ierosmē ķircinoši iesmējās:

„Vai tik tu negaidi kādu noteiktu meklētāju, tas ir, es domāju, ne jau pienākumu plāksnē..." Ausma sarāvās. Viņa neredzēja Silvijas ķircinošo smaidu. Teiktais atbalsojās kā Zelmas vārdu atskaņa.

„Silvij! Arī tu?... arī tu!" rūgts pārmetums drebēja tikko sadzirdamos vārdos. Uz mirkli Silvijai likās, ka Ausmas pleci saguma, rokas cēlās un apstājās pusceļā. Brīdi, kad pirksti pieskārās plakstu valgumam, klusumu pārtrauca dobjš sprādziens. Viens, atsevišķs sprādziens nenozīmēja pārāk daudz. Kaut kur ienaidnieka lidmašīna bija nometusi bumbu. Ja pirmajam sekotu citi sprādzieni, tad tas nozīmētu bandītu akciju. Ausma atkal stāvēja vingra, taisniem pleciem. Likās, ka ienaidnieka nomestas bumbas spradzieņa atbalsis bija noslaucījušas no viņas pleciem visu personīgo. Līdz ar klusuma iestāšanos, Ausmā bija ieplūdis jauns miers un mierīgums. Viņas balsī ieskanējās citas stīgas, ne vairs rūgtums un pārmetums, bet gan izlīdzinošs paskaidrojums:

„Silvij, — man šodien uzlēja samazgu spaiņi uz muguras." viņas valoda bija ātra. Silvijai likās, ka Ausma steidzās ar stāstījumu ne tikai tamdēļ, lai atstāstītu faktu kā tādu, bet pēc iespējas ātrāk atbrīvotos no „samazgām", kas bija noslicinājušas viņas prieku. Brīžiem viņa pat iesmējās, jo stāstot un atstāstot, fakti ietērpās pārdomās un pieņēma daudz gaišāku noskaņu.

„Tā, redzi, tās samazgas netika vis uzlietas manai mugurai, bet gan patmīlībai, un aizvainojums ir viena jocīga būšana, — viss rādās gluži aplamā gaismā." Sarvā stāstījumā Ausma neminēja vārdus, bet arī bez tiem Silvija uzminēja vainīgo, nebija jau pirmā reize un nebija arī noslēpums, kāda gaisotne valdīja starp Ausmu un Zelmu.

„Silvij... Vai dzirdi?" Vieglie sarunas pavedieni pārtrūka, jo tālumā atkal bija dzirdams motocikleta troksnis. Vairāk sev, kā draudzenei, Ausma turpināja: „Tas noteikti bijis pie sapiernietkiem, nu drāžas atpakaļ... tātad!"

„Bet mūsējie tikai vakar atgriezās no klajumiem, —"

„Un tu domā, ka šoreiz sūtīs Pappes memdēliņus? Gribi sadzirdēt? Tu vēl daudz ko nezini! Pie daudz kā pieradīsi." Bija zēl draudzenes, bet nebija nozīmes ļaut viņas cerībām atplaukt nožāinā gaismā, gaidīt ritdienu un Edgara atnākšanu, ja jau šovakar viņš, rotas priekšgalā, soļos uz pretējo pusi. Arī Silvija pati to zināja, zināja, bet negribēja zināt.

Citkārt klusā, miegainā pilsētiņa bija zaudējusi savu mieru un miegainību, jau kopš krievu okupacijas murgainā gada. Ja krievu armijai ienākot, daudzi no vietējiem krievu izcelsmes iedzīvotājiem tos sagaidīja draudzīgā noskaņa, tad tomēr, atmoda bija ātra un asa. Ja kādreiz, brīvās Latvijas laikā, starp krievu un latviešu izcelsmes iedzīvotājiem bija kāds neredzams, bet diezgan pastipri izjūtams valnis, tad drīz vien, zem svešu kungu zābakiem, šis valnis izgaisa.

Baltajā ēkā, kur brīvvalsts laikā bija tiesas nams, vienu gadu valdīja NKVD. Kādreiz tā bija Lāčplēša iela, kādreiz baltajā ēkā cilvēki meklēja un atrada taisnību, bet līdz ar ielas nosaukuma maiņu un jauniem noteicējiem, krasi pārmainījās arī taisnības nozīme, tulkojums un izpratne. Staļina aleja... Staļina nams, kur uz „tautas tēva" rīkojumu ļika pārmācīti nepaklausīgie „bērni". Tagad, tikpat mājīgi un ērti kā iepriekšējie noteicēji, šeit bija iekārtojušies cita kunga izpalīgi, — Hitlera uzticamākie kalpi.

Taktiski šī pierobežas pilsētiņa bija ideāla Ortskomendantūras štābiem. Dažu kilometru attālumā sākās Krievijas tukšie un bīstamie līdzenumi, kur jo rosīgi darbojās sarkano partizānu grupas. Tālā frontes aizmugurē štāba vīri sēdēja drošībā. Starp viņiem un ienaidnieku bija Latvijas robeža, latviešu sapieņu pulka un palīgpolicijas vienības, kas nodrošināja apgādes ceļus un apkaroja banditus.

Šie zēni arvien bija trauksmes gatavībā. Pārdrošnieki, kas bezbailīgi pildīja savu bīstamo uzdevumu, mērojot savu veiklo apķēribu pret bandītu viltīgiem pārsteigumu uzbrukumiem.

Ausmas skats bieži sekoja aizejošām vienībām. Vienaldzīgi, ja tās bija vācu, bet ar lepnumu, ja pie formas tērpa piedurknes mirdzēja sarkanbaltsarkanais vairodziņš.

Vācu armijas karaviri spēra bravurīgus soļus tikai pilsētā, bet tiklīdz viņi izgāja no pilsētas, soļu ritms izteica vienaldzīgu apnikumu. Ne tā soļoja latviešu vienības, ai nē! Cietajam, vingrajam ritmam atbalsojās palicēju sirdis. Vai tamdēļ viņu gaita bija ātrāka, vingrāka, steidzīgāka, ka plecus nenospieda smagie ieroči?

Pāri tiltam dunēja pazīstamu soļu takts. Meitenes saskatījās. Vai tā bija viegla vēja vēsma, kas noglāstīja Ausmas vaigus, vai Silvijas nopūta? Nakts tumsa noslēpa meiteņu augumus, tās palika nācēju neredzētas, bet Edžu Silvija atrada nemaldīgi. Viņš gāja rotas priekšgalā...

2.

Pārāk ātri uzausa rīts. Noguruše acu plakstiņi negribēja vērties. Kamdēļ tieši rīta cēlienā nāca vissaldākais miegs? Spožie rīta saules stari ieslīdēja meiteņu guļamistabā, atdūrās pret baltajiem palagiem, spilveniem un ieslīdēja pievērtos plakstos.

„Meit! Me-eit! Laiks celties!" Mātes sauciena atbildes nebija. „Būs atkal visu nakti nosēdējušas vai nu dārzā, vai pie loga..." Labsirdīgi pukojās Ieleju saimniece. Balss noskaņā nebija pārmetuma, drīzāk izprotošas skumjas. Ienākusi meiteņu istabā, viņa pasmaidīja. Kā parasti, meiteņu drēbes atradās uz grīdas, kur stāvējušas, tur nometušas...

„Nu, gulētājas, — vai nebūtu laiks celties?"

„Cik pulkstenis?..."

„Ta' tik nu būs, taisīsies man atkal migt?! Pulkstenis ir tieši tik, cik atlicis laika noskalot muti un aizskriet uz darbu, ne sekunditi vairāk. Nu?! Vai celsies?" — tomēr šķita, ka vārdi vien meitenes nespēja atmodināt, bet ko neiespēja mātes vārdi, to iespēja tāļruņa zvans. Vienā mirklī Ausma bija no gultas ārā un jau nākošā nozuda drēbēs.

„Trakums! Nudien trakums!... abet kā viesulis! Nu vairs nemaz neprot staigāt, skriešus vien un skriešus vien..." pukojās saimniece vārdiem, bet acīs mirdzēja glāsts. Savākusi Ausmas drēbes, viņa nolika tās glīti salocītas uz krēsla, ieskatījās skapī, izņēma baltu blūzīti un tumšzilo brunci. Pārlaidusi skatu istabas grīdai, viņa pacēla arī meitas sandales. Nu arī Silvija bija atmodusies.

„Celies nu tu arī, Ausma jau noskrēja lejā. Ar manu modināšanu nepietika, bet kad ieskanējās tāļrunis, tā bija augšā kā likts!"

„Vai tad viņa jau prom? Mani negaidīja?" arī Silvija nu rausās no gultas.

„Kur nu prom! Nupat tik noskrēja, bet nebūs jau ilgi..." viņa nebija paguvusi pat nobeigt teikumu, kad no trepju lejgala atskanēja Ausmas asptrinājums: „Mamm, — man jāsteidzas!"

Aukstā ūdens šalts bija atsvaidzinājusi, izgaisinājusi miega pēdas. Svaigs sārtums ziedēja vaigos. Rokas ātri un nepacietīgi pina garo matu bizes. Māte nejautāja, kam tāda steiga, kas zvanījis un kamdēļ? — jo atbilde jau vienmēr bija viena un tā pati: „Birojs." Viens vārds paskaidroja visu. Būtu veltīgi taujāt ko vairāk, tāds bija bijis virs, tāda bija meita. Darbs un pienākums, tie arvien bija bijuši pirmā vietā, un viņa bija pieradusi nejautāt. Savas šaubas un sāpes viņa paturēja neizteiktas. Dzīves pamati bija izārdīti, pienākuma apziņas un dzimtenes mīlestības dēļ virs bija tiesāts, notiesāts, un tomēr, atvadoties, smaidīja. Kas bija atlicis viņai? Jā, viņai bija dēls un meita, divi bērni un abi divi padevušies tēvā. Vai viņi klausīja? Nekā neklausīja! Pretim nerunāja, bet darīja savu darāmo kā divi sazvērnieki. Saskatījās, sasmaidījās un... Ielēju saimniece smagi nopūtās. Patriotisms, dzimtenes mīlestība, ciņa, — tie bija skaisti, spēcīgi vārdi, bet laikam jau daudz spēcīgāk par vārdiem tie bija ierakstīti viņas vīra un bērnu sirdīs. Šādās un līdzīgās pārdomās aizritēja mates ikdiena, bērni gāja savu ceļu un, laikam, jau citādi nevarēja. No Ausmas blūzītes viņa paguva noraust neredzamu putekli, viegli noglāstīt meitas plecu, un prom viņa bija.

(Turpinājums sekos)

,NEAIZKARAMAIS' ĪPAŠUMS DZIMTENĒ

SĀK ATSAVINĀT ARĪ MAZDĀRZIŅUS. CEĻŠ, KAS ATDURAS SĒTĀ

Tur tālumā, kādas dzimtenes mazpilsētas robežās atrodas maza dārza mājiņa ar dažām puķu dobēm, mazu nodalījumu sakņu audzēšanai, dažiem košuma krūmiem, augļu kokiem un ogulājiem. Vairākas reizes gadā, bet it sevišķi pavasarā un vasaras mēnešos, mēdzu tur iegriezties, lai ar saviem paziņām — mājiņas īpašniekiem, savas „ligzdiņas" iekārtotājiem, pavadītu dažas stundas vai nu zem ziedošiem ceriņu vai jasmīnu krūmiem, priecātos par ziedu pilnām puķu dobēm, vai arī lai iebauditu kādu nogatavojušos jāņogu, stiķeni, ķirsi, vai ko citu no pašu audzētās ražas. Kaut dārziņa platība bija neliela, darba tajā bija liku likām. vienmēr kas stādāms, apkopjams, rušināms. „Vieglākas dienas" bija vieniģi vecai mātei, — „paganot" savus mazbērnus, bet līdztekus tam, arī viņa vienmēr vēl atrada kādu savām spējām atbilstošu nodarbību, kaut vai kādu sakņu vai puķu dobi paravējot.

Šķiet, kā šāda dārziņa pastāvēšana atbilst arī pašreizējiem dzīves apstākļiem un partijas vēlējumiem dzimtenē, jo okupanti taču vairākkārt apliecinājuši, ka pašu rokām celtais un veidotais īpašums ir neaizkarams. Uz šiem „neaizkaramības" pamatiem tad arī dibināta dzimtenē iznākušās „Mājturības" grāmatas nodaļa par dārza nozīmi ģimenes saimniecībā un mājas kultūrā. Ja tas tā nebūtu, tad taču būtu liekas tālāk sekojošās rindas, kuras atrodam šinī grāmatā:

„Cvilizācijas attīstība gan sagādā arvien lielākas dzīves ērtības, tomēr arī attālina cilvēku no dzīvās dabas. Dārzs ar ziedošām puķēm un augiem kļūst par saistī, kas palīdz uzturēt šo dabiskai un veselīgai dzīvei tik nepieciešamo sakaru. Jo augstāka kādas tautas kultūra, jo vairāk tur cieņā dārzi, jo vairāk tur ikdienas dzīvē nākas ar tiem sastapties. Pēc tā, cik plaši ir pilsētu apstādījumi un cik liela ir to platība uz katru iedzīvotāju, var spriest par kādas zemes kultūras un labklājības līmeni. Mūsdienu uztverē priekšstats par labu un mājīgu dzīvokli nav šķirams no puķēm un ziediem telpās un dārza pie mājas."

Vai nav jauki un skanīgi vārdi par ziedošām puķēm un dārza cieņā turēšanu, tikai tā „pašvakāk" izdevies ar to kultūras un labklājības līmeņa augstuma mēru, jo nupat no dzimtenes saņemtā vēsts no šī mazmāļinas īpašnieka liecina, ka pēc daudzo pavadīto okupācijas gadu netraucētas saimniekošanas savā dārziņā, pēdējā platība tagad uz partijas rīkojuma pamata samazināta, atstājot mana paziņas rīcībā vairs tikai dažus simts kvadrātmetrus. Kam piešķirts „atgriezums", par to pagaidām nekas nav minēts. Droši vien to piešķirs izmantošanai kādām okupantam, kā tas jau noticis daudzās citās dzīves nozarēs.

Kur nu paliek visa dižošanās par īpašuma neaizkaramību un mazdārziņu lielo sociālo, samnieciško un kultūrālo nozīmi „mūsu zemē", kam „pievērsta liela uzmanība".

Kāda gan vairs nozīme tālākai grāmatas nodaļai par dārza iekārtojumu un apstādījumu plānu, jo kā izsmiekls jau uztveramas nākošās rindas: „Iekams īpašniekiem, savas „ligzdiņas" iekārtotājiem, pavadītu dažas stundas vai nu zem ziedošiem ceriņu vai jasmīnu krūmiem, priecātos par ziedu pilnām puķu dobēm, vai arī lai iebauditu kādu nogatavojušos jāņogu, stiķeni, ķirsi, vai ko citu no pašu audzētās ražas. Kaut dārziņa platība bija neliela, darba tajā bija liku likām. vienmēr kas stādāms, apkopjams, rušināms. „Vieglākas dienas" bija vieniģi vecai mātei, — „paganot" savus mazbērnus, bet līdztekus tam, arī viņa vienmēr vēl atrada kādu savām spējām atbilstošu nodarbību, kaut vai kādu sakņu vai puķu dobi paravējot.

Šķiet, kā šāda dārziņa pastāvēšana atbilst arī pašreizējiem dzīves apstākļiem un partijas vēlējumiem dzimtenē, jo okupanti taču vairākkārt apliecinājuši, ka pašu rokām celtais un veidotais īpašums ir neaizkarams. Uz šiem „neaizkaramības" pamatiem tad arī dibināta dzimtenē iznākušās „Mājturības" grāmatas nodaļa par dārza nozīmi ģimenes saimniecībā un mājas kultūrā. Ja tas tā nebūtu, tad taču būtu liekas tālāk sekojošās rindas, kuras atrodam šinī grāmatā:

„Cvilizācijas attīstība gan sagādā arvien lielākas dzīves ērtības, tomēr arī attālina cilvēku no dzīvās dabas. Dārzs ar ziedošām puķēm un augiem kļūst par saistī, kas palīdz uzturēt šo dabiskai un veselīgai dzīvei tik nepieciešamo sakaru. Jo augstāka kādas tautas kultūra, jo vairāk tur cieņā dārzi, jo vairāk tur ikdienas dzīvē nākas ar tiem sastapties. Pēc tā, cik plaši ir pilsētu apstādījumi un cik liela ir to platība uz katru iedzīvotāju, var spriest par kādas zemes kultūras un labklājības līmeni. Mūsdienu uztverē priekšstats par labu un mājīgu dzīvokli nav šķirams no puķēm un ziediem telpās un dārza pie mājas."

Vai nav jauki un skanīgi vārdi par ziedošām puķēm un dārza cieņā turēšanu, tikai tā „pašvakāk" izdevies ar to kultūras un labklājības līmeņa augstuma mēru, jo nupat no dzimtenes saņemtā vēsts no šī mazmāļinas īpašnieka liecina, ka pēc daudzo pavadīto okupācijas gadu netraucētas saimniekošanas savā dārziņā, pēdējā platība tagad uz partijas rīkojuma pamata samazināta, atstājot mana paziņas rīcībā vairs tikai dažus simts kvadrātmetrus. Kam piešķirts „atgriezums", par to pagaidām nekas nav minēts. Droši vien to piešķirs izmantošanai kādām okupantam, kā tas jau noticis daudzās citās dzīves nozarēs.

A — s.

ZVIĻŅA VAINA

(Pārnesums no 4. lpp.)

„Vai tad uz jūras svētkiem ri tu arī iesiet?"

„Nezinu, ja nu cieminiem gribēsies iet, pavadīšu. Tenis atbildēja."

Aina, paskatīdamās uz māti, piebilda: „Nē, māt, esam taču braukuši ciemos pie jums."

„Jā, jā, taisnība, tēvs jau arī bija gaidījis šo dienu."

Pēc vakariņām jaunie izgāja pastaigāties pa liedagu, kamēr māte klāja galdu aukstiem ēdieniem — mazām intimām svinībām. Šodien taču bija viņas dēla saderināšanās ar Ainu. Un klājot galdu, noteica: „Dieviņ, dod nu labu dzīvošanu jaunajiem."

Tēvs, pudeli uzlikdams galdā, piemetināja:

„Māt, ko tu bažījies un rūpējies, vai tad mēs neesam mūžu nodzīvojuši?"

Blāva gaisma bija istabā, kas galdam piešķīra vēl svinīgāku noskaņu, un māte ar tēvu brītiņu apsēdās uz zvilņa, nogrimdami pārdomās.

☆

Melizande bija apmierināta ar savu jauno cepuri. Pārnākusi mājās, to vēlreiz pielaikoja spoguļa priekšā. Viņa tikai nebija apmierināta ar Teņa izturēšanos. Nē, viņa nepaliks mājās, bet jau agri no rīta brauks uz jūrmalu — jūras svētkiem.

Melizande pārlaida nemierīgu nakti, iemiegot tikai uz rīta pusi. Viņa bija aizgulējusies. Tā braukšana iznāca tikai ap 11, kad braucēju bija visvairāk.

Un tiešām, stacija bija ļaužu pilna. Bērni jautri čaloja un pie kases bija gara rinda. Beidzot Melizande bija uz perona, nostaigāja gar vilcienu, bet visur likās pilns. Kupejā gan dabūja vietu, bet atkal nelaime: blakussēdētāja neuzmanības dēļ, Melizandes jaunā cepure nolidoja uz grīdas. Un nez' kā gadījās, — kāda braucēja koferis uzkrita tai virsū. Cepure bija saburzīta un nebija vairs galvā liekama. Melizandei tīri vai raudas nāca, bet savaldījās. Vienam otram paspruka smiekli, un arī zobgaliga piezīme, kā jau tādos gadījumos. Piesarkusi, Melizande paņēma savu cepuri un Zasulaukā izkāpa. Tramvajā tā aizbrauca mājās.

Izputējuši bija ne tikai jūras svētki, bet arī varbūtējā atspēlēšanās Tenim.

☆

. . . Melizande stāvēja spoguļa priekšā, plašās, lielās telpās ar daudz gleznām pie sienām. Viņas bagātā krustmāte, kāda poļu grāfa atvase, palīdzēja sakārtot Melizandes līgavas plīvuru, kas viss uz leju bija nosprausts ar maziem miršu vainadziņiem. Melizande izskatījās tik skaista kā vēl nekad un staroja laimē. Šodien bija viņas laulības ar Teni. Pūderslotiņu pārlaidusi sejai, Melizande iesaucās:

„Āk, beidzot esmu Teni savaldinājusi, un vēl uz visu mūžu!"

„Jā, tu nemaz neaptver, kāda laime uzsmaidījusi", krustmāte noteica. Tā zināja, ka Melizandei patīk lepna dzīve, un tādu Tenis viņai varēs dot. Arī pati cerēja reizēm padzivot pie viņas Rīgā.

Blakus telpā bija glīti klāts galds. Sulaiņi vēl steidza pārskatīt, vai pareizi saliktas vizītkartes, un sakārtoja krēslus.

Rožu klēpji bija sasūtīti un sakārtoti kristalla vāzēs. Tādu laimi Melizande tiešām nebija cerējusi. Vēl neilgi atpakaļ Tenis ar to negribēja tikties, nedz arī braukt uz jūras svētkiem, bet tagad viss bija mainījies. Viriešadaba ir neizpētama, Melizande domāja. Tenis bija centies, kāzu svinību sagatavojums bija lielisks.

Kad krustmāte Melizandei uzlika zaļo mirsu vainadziņu, viņa izskatījās kā plaukstošs rožu pumpurs starp ziedu lapām.

Arī viesi bija izmeklēti tādi, kas bija patikami Melizandei. Ēdieni visi bija gatavoti Romas viesnīcā. Jā, Tenis bija darījis visu, lai patiktu savai Melizandei. Teņa vecāki bija atteikušies nākt, un Melizandei tas bija īsti pa prātam.

Viņa jau bija sakārtojusies, pietvīkusi kā zemeņu oga, kad piebrauca kariete ar baltiem žirgiem. Kučieris lepni sēdēja uz bukas, paceltu galvu, melni spīdīgā cilindrī. Pātagai pat nebija aizmirsts piestiprināt balto lenti.

Tenis gan bija mazrunīgs, bet galanti pasniedza Melizandei roku un palīdzēja iekāpt. Pārējās karietēs iesēdās balti tērpušās brūtes māsas — Melizandes sirsnīgākās draudzenes, līdz ar maršaļiem.

Tenis pasniedza lielu rožu buķeti un viegli nosķūpstīja savu līgavu.

Viss, viss Melizandei izlikās kā pasakā. Ciešāk piespiedusies Tenim, viņa domāja: „Cik labi tā braukt līdz pasaules galam."

Kafijas tase nokrita no zvilņa un saplisa. Melizande pamodās ar smaidu uz lūpām, bet tad, miegu no acīm izberzusi, atskārta, ka viss bijis tikai sapnis.

Noskanēja durvju zvans. Melizande bezspēcīgi piecēlās un atvēra tās. Ekspresis pasniedza mazu vēstuli. To atplēsusi, Melizande lasīja:

„Tenis Arājs un Aina Pūķite saderinājušies, Asaros, siena mēnesī."

Kartīte izkrita no rokām. Nu vairs nevarēja atspēlēties Tenim, bet vajadzēja atspēlēties zvilnim. Melizande to dusmās izārdīja, un lika iznest no istabas.

Nabaga zvilnis bija vainīgs.

ADĪTA ATGADAS

Krusas negaisa laikā Veiherhanmeras ciemā pie Neuštates, Pfalcā, kādā dārzā nokritis īsts, kopā sakusušu krusas graudu milzenis, mērenas alus mucas lielumā. Laimīgā kārtā nekādu postu smagais ledus gabals nav nodarījis. Ciema ļaudis ar ziņkāri apbrīnoja reto dabas untumu.

☆

Prezidenta Kenedija dzīvoklī kādu nakti zvana telefons.

„Vai dzīvnieku hospitālis?" jautā kāda satraukta balss.

„Nē, te Baltais nams!" atbild prezidents.

„Vai Stivensona kungs runā?"

„Nē, šeit ASV prezidents!"

Aģrnais zvanītājs kautrīgi nolicis klausuli.

Šo gadījumu pag. nedēļā publicēja Toronto laikraksts „Toronto Daily Star".

☆

Madridē „Labo vārdu un paražu apvienība" katru gadu piešķir draudzības balvu personai, kas daudz darījusi, lai veicinātu laipnību un morāli ikdienas sadzīvē. Šogad šo apbalvojumu izpelnījies Madrides kārtībnieks, 46 g. vecais Lopez Morenp, kurš pagājušajos 10 gados tikai vienu vienīgo auto braucēju sodījis par satiksmes noteikumu pārkāpšanu.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

JAUNAS MEBELES TIEŠI NO FABRIKAS visām istabām un virtuvei. 10% iemaksa, atlikums jāsāk maksāt pēc 3 mēnešiem.
JAUNI VĀCU HI - FI radio ar skaņu plašu atskaņotāju, sākot ar $ 199.-.
Var dabūt arī lietotas plītes, ledus skapjus, TV u.t.t.
Zvanīt pēc pulkst. 6 vakarā — LE 4-1659.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
- Skaistākos grieztos ziedus dažādām vajadzībām.
- Podu puķes un tropiskos stādus.
- Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus, audumus.

765 THE QUEENSWAY — ETOBICOKE, ONT.
Tel. CL 5-7233.
Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
MILDA un MĀRTIŅŠ BĒRTULSONI.

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecinājis?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
● IZIRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE, dzejoļi $2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MĪNAMAIS, dzejoļi $2.80
CHESS PSYCHOLOGIST TAHL — (angliski) — šacha grāmata $3.20
SAGATAVOŠANĀ
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, noveles un stāsti $3.20
Tahl-Botvinņik — MATCH I / II ā $1.00
Dr. D. Bīskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņu stāsti (apm. 500 lpp.) .....
ALF. KALNĀJA APGĀDS
719 W. WILLOW ST., CHICAGO, ILL., USA.

3. LATVIEŠU SVĒTKI K
TORONTO no 1.–4. sept
OTRDIEN, 29. augustā — MAKSLAS IZSTĀ — Atklāšana plkst. George ielu stūrī). un Kanadas. Izst 18.00.
SESTDIEN, 2. septembrī — DAIĻAMATNIECĪ — Plkst. 9.30 Sv. An ielu stūrī). Redzēs darbus. Turpat daiļamatn
SESTDIEN, 2. septembrī — FILATELIJAS IZ — Plkst. 10.00 Sv. Ar ielu stūrī). Izstādē piedalās 3 Turpat varēs ieg propagandas aplo kantoris. Izstāde
SESTDIEN, 2. septembrī — TAUTAS DEJU S — Plkst. 9.00 Centra
SESTDIEN, 2. septembrī — RAKSTNIEKU C — Plkst. 11.00 Cana Savus darbus las Puriņš, Jonass Ingrida Viksna u dušos rakstnieku
SESTDIEN, 2. septembrī — SPORTA SPĒLE — Plkst. 11.00—15. & Wellesley ielu s Viriešu un sievie censības starp A Ieeja
SESTDIEN, 2. septembrī — SVĒTKU — Sākums plkst. 17 60 Carlton St. Svētku runa Douglas S. Hark Piedalās 36 koru Valstīm un Kana Virsdirienti: Jān Jānis Norvilis u Paredzēta tautas Ieeja: $3.50, $3.0
SESTDIEN, 2. septembrī — SVĒTKU BALLE — Di PALACE PIER 1 Lake Shore R Spēlēs Armanda
SVĒTDIEN, 3. septembrī — Sākums plkst. 2 — JAUNDARBU K — Plkst. 10.00 La ielu stūrī). Programmā pa konkursā godal zīcijas, jauktā k P. Geistauta, ba flauta, Dz. Trei J. Bogdanova -
— TAUTAS DEJU — SVĒTDIEN, 3. Bloor St. (pie E Pieteiktas 15 Argentīnas un Dejas pavadīs sieviešu ansam Ieeja $2.50
— TEATRA IZRA — 3. septembrī, p Lansdowne ielu Annas Brigade Karalis Brusul Lugu sagatavo — Edg. Krūmi Ieeja: $2.50, $2
PIRMDIEN, 4. septembrī — SVETKU ATV — Plkst. 11.00— No Dziesmu latviešu vasara giem, dejot pi bas un uzvedu Ieeja: $1.
DZIESM Sv. Andreja
BILETES visie ņemamas Tor „VENUS", vai komitejā, 47 K
Pieprasījuma v būjamas visos
BILETES uz Leaf Gardens, bet sākot ar 1
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 1961
Dziesma latvjus vieno, dziesma tautu ceļ.
3. L

T PASI SAVUS IPAŠUMUS!

ERRARD: Atsevišķa 6 istaba, moderna virtuve, eļļas apkure 3.000,-, iemaksa $1.500,-. Īpašnieks.

IEM UZ 3 GADIEM UZ ZVĒLĒ VISĀ PILSETĀ.

DZIMTENĒ

KAS ATDURAS SĒTĀ

un ogu dārzs ar ābelēm, bumbieriem, ķiršiem, plūmēm, jāņogām, upenēm, āvenēm, zemenēm; lecektis, siltumnīca, komposta kaudze, ūdens tvertne... Vai tas neizklausās līdzīgi, ja jūsu 9 kv. metru atļautajā dzīvojamā telpā ieteiktu izvietot atpūtas krēslu, stāvlampu, skapjus grāmatām un apģērbiem, radio un televizijas aparātus, klavieres, galdu, krēslus, gultu, un vēl daudz ko citu?

Sai sakaribā nāk prātā kādā citā grāmatas lappusē iespiestais ieteikums attiecībā uz mazdārziņa ceļu ierīkošanu. Tas tiešām ļoti vērtīgs, jo teikts, ka katram ceļam jānoved pie kāda mērķa, tāpēc nav pieļaujams, ka ceļš atduras sētā. Vai ar šādu „atduršanos sētā" tagad nav saīdzināma visa grāmatas nodaļa par dārziem, jo kādu vairs gan veselīgu fizisku nodarbību un garīgu atpūtu spēs dot dārza līdzšinējā īpašnieka un tā ierīkotāja rīcībā atstātais mazais zemes „pleķītis", ja visa pārēja viņa, un viņa ģimenes locekļu sviedriem slacītā dārza platība piešķirta vai nu kādām okupantam vai partijas funkcionāram, kam pie tā iekārtošanas nav nekādu nopelnu?

Vareni „neaizkarams" ir īpašums okupētajā dzimtenē!

A — s.

VAINA

bas ar Teni. Pūderslotiņu pārlaidusi sejai, Melizande iesaucās:

„Ak, beidzot esmu Teni savaldzinājusi, un vēl uz visu mūžu!"

„Jā, tu nemaz neaptver, kāda laime uzsmaidījusi", krustmāte noteica. Tā zināja, ka Melizandei patīk lepna dzīve, un tādu Tenis viņai varēs dot. Arī pati cerēja reizēm padzīvot pie viņas Rīgā.

Blakus telpā bija gliti klāts galds. Sulaiņi vēl steidza pārskatīt, vai pareizi saliktas vizītkartes, un sakārtoja krēslus.

Rožu klēpji bija sasūtīti un sakārtoti kristalla vāzēs. Tādu laimi Melizande tiešām nebija cerējusi. Vēl neilgi atpakaļ Tenis ar to negribēja tikties, nedz arī braukt uz jūras svētkiem, bet tagad viss bija mainījies. Viriešu daba ir neizpētama, Melizande domāja. Tenis bija centies, kāzu svinību sagatavojums bija lielisks.

Kad krustmāte Melizandei uzlika zaļo miršu vainadziņu, viņa izskatījās kā plaukstošs rožu pumpurs starp ziedu lapām.

Arī viesi bija izmeklēti tādi, kas bija patikami Melizandei. Edieni visi bija gatavoti Romas viesnīcā. Jā, Tenis bija darījis visu, lai patiktu savai Melizandei. Teņa vecāki bija atteikušies nākt, un Melizandei tas bija īsti pa prātam.

Viņa jau bija sakārtojusies, pietvīkusi kā zemeņu oga, kad piebrauca kariete ar baltiem zirgiem. Kučieris lepni sēdēja uz bukas, paceltu galvu, melni spidīgā cilindrī. Pātagai pat nebija aizmirsts piestiprināt balto lenti.

Tenis gan bija mazrunīgs, bet galanti pasniedza Melizandei roku un palīdzēja iekāpt. Pārējās karietēs iesēdās balti tērpusās brūtes māsas — Melizandes sirsnīgākās draudzenes, līdz ar maršaļiem.

Tenis pasniedza lielu rožu buķeti un viegli noskūpstīja savu līgavu.

Viss, viss Melizandei izlikās kā pasakā. Ciešāk piespiedusies Tenim, viņa domāja: „Cik labi tā braukt līdz pasaules galam."

Kafijas tase nokrita no zvilna un saplisa. Melizande pamodās ar smaidu uz lūpām, bet tad, miegu no acīm izberzusi, atskārta, ka viss bijis tikai sapnis.

Noskanēja durvju zvans. Melizande bezspēcīgi piecēlās un atvēra tās. Ekspresis pasniedza mazu vēstulīti. To atplēsusi, Melizande lasīja:

„Tenis Arājs un Aina Puķite saderinājušies, Asaros, siena mēnesī."

Kartīte izkrita no rokām. Nu vairs nevarēja atspēlēties Tenim, bet vajadzēja atspēlēties zvilnim. Melizande to dusmās izārdīja, un lika iznest no istabas.

Nabaga zvilnis bija vainīgs.

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

TORONTO no 1.-4. septembrim 1961. gadā

OTRDIEN, 29. augustā — *MĀKSLAS IZSTĀDE*

Atklāšana plkst. 19.45 Public Library College & St. George ielu stūrī). Piedalās gleznotāji no ASV, Eiropas un Kanadas. Izstāde atvērta līdz 3. septembrim plkst. 18.00. Ieeja brīva.

SESTDIEN, 2. septembrī — *DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTĀDE*

Plkst. 9.30 Sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis & Carlton ielu stūrī). Redzēsim ASV un Kanadas daiļamatnieku darbus.

Turpat *daiļamatniecības tirdziņš.* Ieeja brīva.

SESTDIEN, 2. septembrī — *FILATELIJAS IZSTĀDE*

Plkst. 10.00 Sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis & Carlton ielu stūrī).

Izstādē piedalās 33 filatelisti no visas brīvās pasaules.

Turpat varēs iegādāties 3. Latviešu Dziesmu svētku propagandas aploksnes un markas; darbosies arī pasta kantoris. Izstāde atvērta no 2.—4. septembrim.

SESTDIEN, 2. septembrī — *TAUTAS DEJU SACENSĪBAS*

Plkst. 9.00 Central YMCA, 40 College St.
Ieeja pret ziedojumiem.

SESTDIEN, 2. septembrī — *RAKSTNIEKU CĒLIENS*

Plkst. 11.00 Canadian Legion Hall, 22 College St.

Savus darbus lasīs: *Elza Ķezbere, Zenta Liepa, Hugo Purinš, Jonass Miesnieks, Ģirts Salnais, Velta Toma, Ingrida Viksna un Artūrs Voitkus.* Sekos pārējo ieradušos rakstnieku parāde. Ieeja: $1.50, un $1.00.

SESTDIEN, 2. septembrī — *SPORTA SPĒLES*

Plkst. 11.00—15.30. Jarvis Collegiate Institute (Jarvis & Wellesley ielu stūrī).

Vīriešu un sieviešu volejbola un vīriešu basketbola sacensības starp ASV un Kanadas izlases vienībām.
Ieeja: $1.00. Bērniem līdz 16 gadiem $0.25

SESTDIEN, 2. septembrī — SVĒTKU KONCERTS

Sākums plkst. 17.00 MAPLE LEAF GARDENS, 60 Carlton St.

Svētku runa

Douglas S. Harkness, Kanadas aizsardzības ministrs.

Piedalās 36 koŗu vienības ar 1379 dziedātājiem no Sav. Valstīm un Kanadas.

Virsdirienti: *Jānis Cīrulis, Arnolds Kalnājs, Jānis Norvilis* un *Bruno Skulte.*

Paredzēta tautas tērpu un koŗu godalgošana.

Ieeja: $3.50, $3.00, $2.50, $2.00 un $1.50.

SESTDIEN, 2. septembrī — *SVĒTKU BALLE*

Divi lielākajās deju zālēs
PALACE PIER un CLUB KINGSWAY, SWANSEE.
1 Lake Shore Rd. 100 Queensway.

Spēlēs *Armanda Krūmkoka* un *Femenettes* (dāmu) orķestri.

Sākums plkst. 20.00. Ieeja, ieskaitot galdiņu, — $2.50.

SVĒTDIEN, 3. septembrī — *JAUNDARBU KONCERTS*

Plkst. 10.00 Lansdowne Theatre (Bloor & Lansdowne ielu stūrī).

Programmā paredzēti visi dziesmu svētku jaundarbu konkursā godalgotie darbi, kā arī citas jaunas kompozīcijas, jauktā koŗa *„Daina"*, dubultkvarteta *„Kalvis"*, *P. Geistauta,* baritons, *T. Keniņa,* klavieres, *A. Šturma,* flauta, *Dz. Treimaņa,* čello, izpildījumā. Pie klavierēm *J. Bogdanova - Nāruna* un *V. Leinvebere - Langenfelde.*
Ieeja $2.50 un $1.50; bērniem puscena.

TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS

SVĒTDIEN, 3. septembrī, plkst. 13.30 Varsity Arena Bloor St. (pie Bedford ielas).

Pieteiktas 15 deju kopas ar 250 dejotājiem no ASV, Argentīnas un Kanadas.

Dejas pavadīs ragu orķestris *E. Slaucitāja* vadībā un sieviešu ansamblis *V. Svennes* vadībā.

Ieeja $2.50 un $1.50; bērniem līdz 16 gadiem $0.50; jauniešu grupām puscenas visās vietās.

TEĀTRA IZRĀDE

3. septembrī, plkst. 17.00 Lansdowne Theatre (Bloor & Lansdowne ielu stūrī).

Annas Brigaderes pasaku luga *„Princese Gundega un Karalis Brusubārda".*

Lugu sagatavojusi *Em. Kalniņa - Znotiņa.* Dekorātors — *Edg. Krūmiņš.*

Ieeja: $2.50, $2.00 un $1.50, bērniem līdz 16 g. puscenas.

PIRMDIEN, 4. septembrī — *SVĒTKU ATVADAS*

Plkst. 11.00—18.00 „SIDRABENĒ".

No Dziesmu svētkiem mājās braucot, šai skaistajā latviešu vasaras ciematā vēlreiz varēsiet tikties ar draugiem, dejot pie ragu mūzikas un vērot jautras sacensības un uzvedumus. Atspirdzinājumi.

Ieeja: $1.00; bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

Dziesma latvjus vieno, dziesma tautu ceļ.

DZIESMU SVĒTKU INFORMĀCIJAS BIROJS,
Sv. Andreja baznīcā (Jarvis & Carlton). Tel. WA 4-1563.

BIĻETES visiem sarīkojumiem, izņemot Svētku koncertu, saņemamas Toronto puķu veikalos „CALLA", „LOTUS" un „VENUS", vai pa pastu: 3. Latviešu Dziesmu svētku rīcības komiteja, 47 Keystone Avenue, Toronto 13, Ontario, Canada.

Pieprasījuma veidlapas biļešu pasūtināšanai pa pastu jau dabūjamas visos latviešu centros, organizācijās un pie koŗiem.

BIĻETES uz Svētku koncertu dabūjamas pa pastu no Maple Leaf Gardens, 60 Carlton Street, Toronto, Ontario, Canada, bet sākot ar 14. augustu arī uz vietas no Maple Leaf Gardens kases.

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ RĪCIBAS KOMITEJA.

ONTARIO

Vai JUMS ir vajadzīga MAZUMTIRDZNIECĪBAS PĀRDOŠANAS NODOKĻA PĀRDEVĒJA ATĻAUJA?

Mazumtirgotājiem, vairumtirgotājiem, ražotājiem un visiem pārējiem, kuŗu uzņēmumu galvenais uzdevums ir pārdot preces, jāpieprasa mazumtirdzniecības pārdošanas nodokļa pārdevēja atļauja.

Jums šī atļauja vajadzīga, sākot ar 1. septembri, kad Ontario mazumtirdzniecības pārdošanas nodoklis stājas spēkā. Ja jums nebūs šīs atļaujas, *jūs nevarēsiet iegādāties nodokļiem padotās preces tālākpārdošanai, bez kā nemaksātu nodokli pats.* Tā arī, ja jūs pārdosit preces pēc 31. augusta bez reģistrēšanās kā pārdevējs, jūs būsiet pārkāpis mazumtirdzniecības pārdošanas nodokļa likumu.

Tas ir jūsu interesēs izpildīt oficiālo veidlapu un tūlīt iesūtīt. Pretējā gadījumā jūsu atļauja var arī nepienākt pirms 1. septembŗa.

Reizē ar pārdevēja atļauju jūs saņemsit ērtu mazumtirdzniecības pārdošanas nodokļa akta izvilkumu, kas atbilst jūsu pastāvošam uzņēmumam.

PIEPRASIET TŪLĪT, lai pārdevēja atļauju jūs saņemtu pirms 1. septembŗa.

ATĻAUJU PIEPRASĪJUMI, KAS IR JAU SAŅEMTI, IR APSTRĀDĀŠANĀ, UN TIKS IZSNIEGTI TIEŠI UN PĒC 18. AUGUSTA UN PIRMS 1. SEPTEMBŖA.

If you have not received an official Application Form MAIL THIS COUPON TODAY

You are advised to send for an Application Form if you are not sure whether or not you require a Vendor's Permit.

Retail Sales Tax Branch,
Office of Comptroller of Revenue,
Parliament Buildings, Toronto 2, Ontario

Please send me a Permit Application Form together with detailed information on The Ontario Retail Sales Tax.

NAME .....
COMPANY NAME .....
ADDRESS .....
TYPE OF BUSINESS .....

PHILIP T. CLARK, *Comptroller of Revenue*

- Nekustamu īpašumu aģentūra
- Reģistrēts obligāciju birojs.

Alfrēds STIKUTS

Toronto Real Estate Board biedrs.
Pakalpojam visā Metro Toronto pilsētā un tās apkārtnē.

Alberts UZĀNS HO 5-2892
Ralph LUCCETTA RU 7-9947
Lita STIKUTS HU 1-7103
BIROJS HU 1-0431
189 Balliol St., Toronto 7.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ
SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

- *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

H. Rosay
FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

VAJADZĪGA
PĀRDEVĒJA
DAĻĒJAM DARBAM
delikatešu veikalā,
SCARBOROUGH.
Pieredze nav nepieciešama.
Zvanīt AM 6-2621.

IZDARU APMETUMA DARBUS,
kā arī
apmainu koka kāpnes pret cementa kāpnēm pusstundas laikā.
Zvanīt katrā laikā
RO 6-3026, Toronto

J. KREIĻA FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pašām, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

Danforth - Pape rajonā
IZDODAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve (II stāvā).
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.
Satiksme. Veikali.

BLOOR - RUNNYMEDE rajonā
IZĪRĒJAMA
gaiša, mēbelēta istaba, piemērota vieniniekam -ēei ar vārīšanas iespējām.
Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā — RO 9-1291, Toronto.

Greenwood Ave.,
IZĪRĒJAMA
gaiša, glīti mēbelēta istaba ar vai bez vārīšanas.
Zvanīt HO 5-0723, Toronto.

SUNNYSIDE RAJONĀ
IZĪRĒJAMA
daļēji mēbelēta istaba un mēbelēta virtuve. Dzīvoklis jauni krāsots. TV antenna un parkošana. Vienai personai $ 8.00 nedēļā.
Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā — LE 4-1659, Toronto.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
Nekustami īpašumi pārdošanā: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.
Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
Notārs — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE. 4-8447
316 Harboard St.,
Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai. (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

DANFORTH - PAPE: 7 istabu dubultķieģeļu māja ar eļļas apkuri, 2 modernas virtuves, 1 divdaļīga un otra trīsdaļīga vannas istaba, plats iebraucamais ceļš, 3 garāžas, un moderns 3 istabu bungalovs ar ūdens - eļļas apkuri. Abas šīs mājas tiek pārdotas kā viens īpašums. Īpašumam aizmugurē ir 25 x 42 pēdas liela darbnīca. Izdevīgs pirkums. Cena — $ 24.000.-.

ST. CLAIR - RUSHTON RD.: 7 istabu un 2 saules istabu dubultķieģeļu māja ar ūdens - eļļas apkuri, modernu virtuvi, vienu četrdaļīgu un otru divdaļīgu vannas istabu. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā ar bāru un kamīnu. Īpašums labi uzturēts. 20 - gadīga obligācija. Iemaksa $ 5.000.-.

O'CONNOR - ST. CLAIR: 6 istabu atsevišķa, dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un mūra garāžu, 2 modernas virtuves, vannas istaba, eļļas apkure. Īpašums 8 gadi vecs. Iemaksa $ 1.500.-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

VAI KOMŪNISTU OTRĀ FRONTE ĀZIJĀ?

KOMŪNISTU ĶĪNAS ARTILERIJA ATSĀK PIEKRASTES SALAS KVĒMOJAS APŠAUDI

Vašingtonā. Saspīlējumam Berlinē turpinoties, Rietumu militārās un diplomātiskās aprindās radušās aizdomas, ka komūnisti varētu mēģināt izveidot otru saspīlējuma fronti Tālos Austrumos, par ko gādātu Pekinga. Ideoloģiskās domstarpības abu komūnistu milžu starpā nav tik lielas, lai aizkavētu Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas apvienošanos cīņā pret kapitālistu pasauli. Un koordinētai sarkano politikai tagad pienācis visai izdevīgs brīdis. Kamēr Hruščevs ribina kara bungas Eiropā, to pašu var sagaidīt no Maocetunga Tālos Austrumos. Laosa jau tagad atrodas zem neoteiktības zīmes, puse territorijas komūnistu rokās. Dienvidvietnama cieš no nepārtrauktiem Ziemeļvietnamas komūnistu partizānu uzbrukumiem, un komūnistu piekrastes baterijas atsākušas Kvēmojas apšaudi. Vai tas varētu nozīmēt vispārējas Pekingas aktivitātes sākumu? Un kur būtu meklējams šī jaunā spiediena smaguma punkts?

Vadoties no agrākiem notikumiem un analizējot pašreizējo situāciju, Rietumu militārie lietpratēji par komūnistu galveno mērķi uzskata Dienvidvietnamu. Vispirms tur nav gandrīz nekādu amerikāņu spēku un, komūnistu uzbrukuma gadījumā, amerikāņiem Dienvidvietnamas apkārtnē nav pietiekami daudz kuģu un lidmašīnu, lai vienā paņēmienā no Okinavas pievestu nepieciešamos palīgspēkus. Tas prasītu laiku, bet, kā labi zināms, šādos gadījumos laika parasti ir gaužām maz. Pie tam vēl, ja pa starpām Berlinē kļūst karstāks, Sav. Valstis būs spiestas koncentrēt savus spēkus Eiropas aizsardzībai, Tālos Austrumus atstājot otrā vietā.

Par kādu citu potenciālu briesmu punktu vienmēr var uzskatīt Formozu un piekrastes salas Kvēmoju un Matsu. Līdz šim šai laukā komūnistu Ķīna cietusi tikai neveiksmes, ieskaitot nesekmīgo 1958. gada salu blokādi. Komūnistu agresijas iespējas tāpat pastāv arī Korejā. Bet kā Formozas, tā Korejas gadījumā šīs iespējas nav tik lielas. Formozu sargā spēciga, atomierocīem bruņota Sav. Valstu flote, tāpat čangkaišeka armija, kamēr komūnistiem nav pietiekamu jūras spēku nedz desantlaivu grandiozam uzbrukumam. Koreju sargā spēciga, labi apmācīta un amerikāņu ierocīem apbruņota Dienvidkorejas armija, tāpat vairākas amerikāņu divizijas. Arī šeit par komūnistu uzbrukumu ļoti jāšaubās. Bet paliek Dienvidvietnama. Un tieši tur, ja komūnistu Ķīna grib Berlīnes saspīlējumu pārsviest otrā frontē uz Tāliem Austrumiem, Sav. Valstis nopietni rēķinās ar komūnistu agresijas iespējām.

MIKOJANS JAPĀNĀ

JAPĀNA NORAIDA ILGTERMIŅA TIRDZNIECĪBAS LĪGUMU AR PADOMJU SAVIENĪBU

Tokio. Atklāt pirmo padomju rūpniecības ražojumu izstādi Japānā, Tokio, bija ieradies padomju premjēra vietnieks un krievu starptautiskās tirdzniecības ievērojamākais lietpratējs Anastas Mikojans. Vairāk kā 6.000 japāņu policistu apsargātais Maskavas zinnesis uzrunā atkārtoja diktātora Hruščeva apgalvojumus un, proti, ka Padomju Savienības rūpniecība jau drīz vien būs ne tikai kā panākusi Sav. Valstis, bet pat pārspējusi amerikāņu ražotspēju. Mikojans deklarēja, ka Sav. Valstis baidās no saimnieciskās sacensības ar Padomju Savienību un meklē citu izeju — bruņojoties un gatavojoties jaunam pasaules karam. „Padomju Savienība, turpretim", sacīja Mikojans, „ir ieinteresēta vienīgi sadarbībā un (tā kā runa šoreiz tika sacīta Tokio) tirdzniecības palielināšanā ar Japānu.

No iecerētā ilgtermiņa tirdzniecības līguma ar Japānu Mikojanam tomēr nekas neizņāca. Lai gan amerikāņi bija tie, kas Japānai sagādāja vislielākos militāros zaudējumus un neaizmirstamās Hirošimas un Nagasaki atombumbas šausmas, amerikāņi bija arī tie, kas financēja pēckara Japānu un nostādīja uz kājām tās tagad plaukstošo saimniecību. Padomju Savienība, turpretim, nodarbojās vienīgi ar laupīšanu un iznīcināšanu, pie tam vēl tikai kara pēdējās dienās un pēckara periodā. To japāņi krieviem nav piedevuši, pēdējo soļijumiem netic un nekādos plašākos darījumos negrib ielaisties.

Mikojans izdarīja taktisku kļūdu, atkārtoti runādams par Japānas un Padomju Savienības draudzību (kas neeksistē), un klausītājiem atgādinot, ka šī draudzība būtu daudz stabilāka, ja Japāna atraisītos no pagājušā gadā parakstītā savstarpējās drošības līguma ar Sav. Valstīm. Mikojana acīs minētais līgums ir vienīgais asums, kas stāv starp Padomju Savienību un Japānu.

Par Japānas drošības līgumu ar ASV Mikojans runāja arī vēlāk sasauktā preses konferencē, bet bija spiests klusēt, kad japāņu žurnālisti ievaicājās, vai Padomju Savienībai nebūtu laiks atdot pēc otrā pasaules kara beigām okupētās Habomai un Šikotanas salas. Ar Mikojana klusēšanu pietika, lai preses konferences dalībnieki pārliecinātos, ka Padomju Savienība par salu atdošanu nav domājusi un nedomā.

(Vašingtona Mikojana uzbrukumus drošības līgumam un vēlāko klusēšanu saistu atdošanas jautājumā, iztulko kā klusu Padomju Savienības mājienu Japānas valdībai — atsauciet drošības līgumu ar Sav. Valstīm, un tad mēs par to varēsim parunāt).

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.
Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās

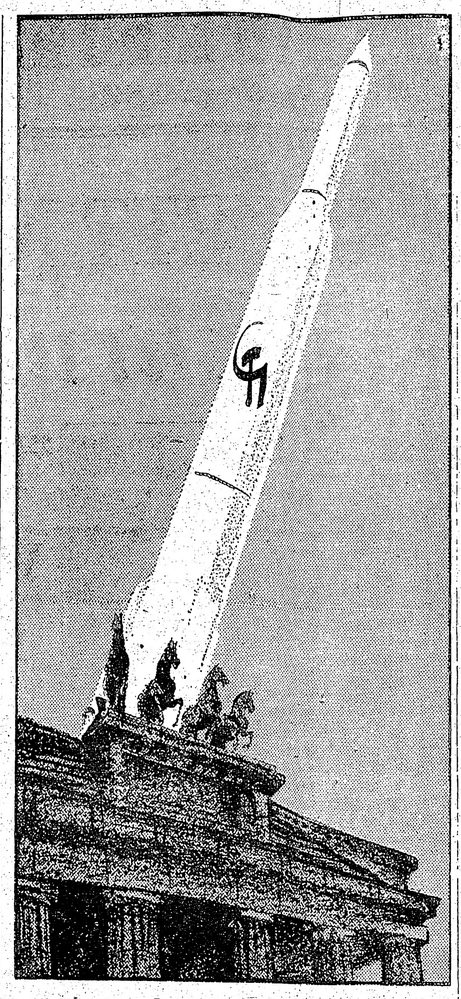

BERLĪNI TAGAD, VAI NEKAD!
Hruščevs: „Es pielaidu, ka Kenedijs pa slimības laiku būs novājējis, bet ziņas no Amerikas vēsti, ka viņš tomēr nepiekāpsies. Mēģināšu baidīt ar raķešu pārākumu."

GRŪTI ATBILDĀMI JAUTĀJUMI „SMADZEŅU MAZGĀŠANAS" PROSESĀ

Ka „smadzeņu mazgāšana" var būt visai delikata problēma, pierādījies komūnistu Ķīnā, kur kāda grupa komūnistu doktrinā apmācāmo atļāvusies vairākus neatbildāmus jautājumus. Piemēram: „Ja vējš no Austrumiem ir spēcīgāks par vēju no Rietumiem, (runājot līdzības), kādēļ tad Padomju Savienība vēl tikai mēģina panākt Sav. Valstis?"

„Ja Sav. Valstis ir tik nabadzīgas, ka to iedzīvotāji cieš badu, lai valdībai tiktu labība eksportam, kādēļ tad padomju Savienībai, kas jau tagad ir tik bagāta, būs nepieciešams vēl desmit gadu, lai panāktu Sav. Valstis?" Uz kaut ko visai līdzīgu savas nesenās Maskavas vizītes laikā no Hruščeva atbildi nesaņēma Itālijas ministru prezidents Fantani: „Jūs sakāt, ka jābūt divām Vācijām — vienai komūnistu un vienai nekomūnistu. Kādēļ tad ne divām Ķīnām — vienai komūnistu un vienai nekomūnistu?"

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Ar Tunisijas ārlietu ministru Mokkademu kopīgi izdotā komunikē Dienvidslavijas prezidents Tito paziņoja, ka viņa valsts nolēmusi sniegt Tunisijai visu iespējamo saimniecisko palīdzību. (Palīdzību Tunisijai, kā zināms, nesen apsolija arī Padomju Savienība). Vairāku dienu ilgās sarunās Mokkadems un Tito vienojās par vispārējas dekolonizācijas politikas nepieciešamību, tāpat apsolījās palīdzēt visām tautām, kas cīnās par nacionālu brīvību un neatkarību.

● Rietumu pasaulē arvien lielāku uzmanību izpelnās komūnistu aktivitāte stratēģiski svarīgā Kipras salā. Pēc neatkarības iegūšanas no Anglijas, komūnistu partija izveidojusies par spēcīgāko organizēto politisko partiju — pagājušā gada parlamenta vēlēšanās komūnisti ieguva 40% balsu. Kopš tā laika komūnistu iespaids manāmi pieaudzis. Tagad salas komūnistu rokās jau atrodas tās lielākā arodbiedrība, lielākais laikraksts. Trijās no Kipras lielākām pilsētām vecākie ir komūnisti, tāpat šo pilsētu padomes. Arī vienīgā spēcīgā lauksaimnieku organizācija atrodas komūnistu pārziņā.

Bez komūnistu briesmām Kipra no jauna rūgst domstarpības starp grieķiem — apmēram 400.000 un turkiem — ap 100.000. Šīs domstarpības pēdējā laikā kļuvušas tik nopietnas, ka pilsoņu karu vairs neuzskata par neiespējamu. Drūmās situācijas priekšā, Kipras valdība nolēma nesvinēt neatkarības pirmo gada dienu 16. augustā. Kāds valsts ierēdnis sacīja: „Ko tad lai mēs svinam?"

● Pēc nepārprotamas Ķīnas nacionālistu nostājas Sav. Valstu valdība nolēmusi nemēģināt panākt komūnistu Ārējās Mongolijas uzņemšanu Apvienotās Nācijās. Sav. Valstu ārlietu ministrija gan paskaidroja, ka lēmums mainīts „mūsu dažu interesēs". Tomēr nevienam nav nekāds noslēpums, ka nesenās Vašingtonas vizītes laikā nacionālistu premjērs Čengs asi protestējis pret Sav. Valstu nodomu un piedraudējis ar veto tiesību izmantošanu drošības padomē, lai Ārējo Mongoliju atstātu starptautiskās valstu saimes ārpusē.

● Ženēvā iestigušo Laosas konferenci mēģināja izkustināt Sav. Valstis, piedāvājot komūnistiem atvilkt visus amerikāņu spēkus no Laosas, ja to pašu darītu Ziemeļvietnama. Komūnistu argumentiem, ka Laosā nekādi Ziemeļvietnamas spēki nav stacionēti, atbildēja Sav. Valstu sūtnis Harrimens, paskaidrojot, ka viņa rīcībā ir neapšaubāma informācija, kas skaidri norāda uz Ziemeļvietnamas armijas daļām Laosā. Komūnisti priekšlikumu noraidīja un rezultātā konference vēl vienmēr ir turpat, kur tā bija sākuma dienā, un Laosas jautājums atrisinājumam nav ne soli tuvāk.

● Vašingtonā sākušas cirkulēt baumas, ka agrākais prezidents Eizenhauers varētu mēģināt atgriezties aktīvā politikā. Un proti, Eizenhauers „ar vislielāko prieku" akceptētu „sūtņa" amatu Ziemeļatlantijas organizācijā — ja viņam liktos, ka viņš varētu būt palīdzīgs organizācijas stiprināšanai. Ģen. Eizenhauers, kā zināms, bija pirmais Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku virspavēlnieks Eiropā.

Abonentu ievērībai
Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar
DV STOKHOLMAS NODAĻU.
BOX 220, STOCKHOLM.

Mūsu mīļā, baltā māmuļa
VILHELMĪNE KRAUCA,
dzim. BRIEDE,
92 gadu vecumā aizgāja aisaules ceļos.
Dzimusi 1869. gada 6. augustā Rīgā, mirusi 1961. gada 7. augustā Kolorādo Springā, apbedīta 10. augustā Evergrīn kapsētā.
Gan milestībā klusi
Par tevi as'ras birst,
Ko ar tev' zaudējusi,
To sirds vairs neatgūs.
Dziļās sērās
DĒLI, VEDEKLA un RADI
DZIMTENĒ, ASV un VĀCIJĀ.

WASAGA BEACH — ROSEBUD COTTAGES
LATVIEŠU PASĀKUMS ATVĒRTS VASARNIEKIEM
2 un 3 istabu kabīnes un atsevišķas istabas izīrējam nedēļu nogalēm un nedēļām. Ēdienu pašgatavošana. Lieliska atpūtas vieta: peldēšanās - makšķerēšana. Reģistrējieties laikus jūsu atvaļinājumam! ★ Brva laipna lietošana. ★ I e l ū d z
J. BAJĀRS — ROSEBUD COTTAGES, Moseley Street (tuvu FINA benzīna stacijai).

KAS KRIEVIJAI IR UZBRUCIS?

VĒSTURISKS SKATĪJUMS KRIEVIJAS PAGĀTNĒ

ASV prezidenta pēdējā lielākā runā sasaukatāma vēlēšanās ievērot Padomju Savienības soļus valsts aizsardzībai, jo šai zemei esot daudzkārt uzbrukts. Šī doma skar daudzas tautas Eiropā un Āzijā, kas dzīvo pierobežā ar krievu tautu.

Lai izsekotu, cik daudz un cik bieži citas tautas Krievijas monarchijai un tagadējai Padomju Savienībai ir uzbrukušas, vajadzētu uzrakstīt Eiropas un Āzijas vēsturi. Tad varētu pārliecināties, ka visos laikmetos galvenā karu izraisītāja un uzbrucēja ir bijusi krievu tauta, bet ne minētie kaimiņi, kas Krievijas monarchijas un Padomju Savienības iekaroti vai okupēti.

Vairāku gadu simteņu laikā krievu tauta ir piedzīvojusi dažus nopietnākus karus. Viņas territorijā ir iebrukuši un kādu laiku valdījuši tatāri; 1812. gadā Napoleons I un otrā pasaules kara laikā A. Hitlers ir kaŗojuši Krievijas robežās; viņu kaŗaspēka postījumi ir atstājuši ļoti negatīvu iespaidu uz krievu tautas dzīvi, bet ir cits jautājums, cik šī tauta bija ieinteresēta un vainojama šais kaŗos.

Bez minētiem uzbrukumiem Krievijai citu nopietnāku cīņu tās robežās nav bijis, bet gan tikai nelieli incidenti un nemieru apspiešana. Arī pirmo pasaules kara laikā Krievijas valdība, pieteicot kaŗu Vācijas sabiedrotai Austro-Ungārijai. Bez tam Krievijas valdība ir sapņojusi par Dardaneļu paklāušanu savai varai un sakarā ar to kaŗojusi, centusies ietekmēt notikumus Palestinā, kas arī ir novedis pie nopietnām cīņām, iejaukusies Balkanu tautu attieksmēs un kaŗojusi, paklāvusi savai varai vairākas politiski patstāvīgas vienības, kā Somiju, Poliju, Livoniju, Gruziju u. c.

Ņemot vērā minētos un citus pagātnes notikumus, grūti atzīt tagadējo Padomju Savienību apdraudētu no ārienes. Drīzāk jāsecina, ka tā grib ieņemt izdevīgas pozicijas, lai varētu turpināt tautu un valstu paklaušanu savai varai, kas atbilst viņas gala mērķim — vispasaules sociālistiskai revolūcijai. To Padomju Savienības diktātori ir deklarējuši un allaž uzsvēr savas rīcības un cīņu izskaidrojumos. Vairāku Viduseiropas zemju pārvēršanai par satelītu valstīm nav nekādas strateģiskas nozīmes. Arī Rietumberlīnes paklaušana komūnistu varai nav izskaidrojama ar Padomju Savienības drošības nostiprināšanu, bet gan ar komūnistu varas ekspansiju.

Savienoto Valstu politiskos vadītājus nevarētu neinteresēt to lielākā prezinieka nodomi un plāni. Un šīs zemes vēsturnieki nedrīkstētu ignorēt pagātnes notikumus, kas arī norāda uz to pašu ekspansijas tendenci. Tā izpaužas arī krievu atziņā par Maskavu kā trešo Romu. Šīs tautas ideologiem allaž ir bijusi vēlēšanās iztēlot savas tautas tālejošu sūtību. **P. Dreimanis.**

SKAISTĀKĀ UN PIEMĒROTĀKĀ DĀVANA
TIKAI LĪDZ 1. OKTOBRIM
1 9 6 1
LATVIEŠU
TAUTAS DZIESMAS
12 sējumos
par
$ 48.00.
Jūs variet pasūtināt līdz 1. oktobrim, sakarā ar 3. Latviešu dziesmu svētkiem Kanadā.
Grāmatas glītā audekla sējumā, un brīvā tirgū maksā ā $7.20.
Jūs ietaupiet $38.40, ja izpildiet šo kuponu nekavējoši un atsūtiet to līdz ar naudu
DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, CANADA.

Lūdzu piesūtīt LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS no 1. — 12. sējumam uz šādu vārdu:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju samaksai: ček, naudas pārvedumu par $ 48.00.
Datums: Paraksts:

Pārdodams vainags un baltas diega zeķes Bārtas un Nicas tautas tērpiem.
Rakstīt: E. Muchko
55A Gov.t Rd., W.,
Kirkland Lake, Ont.
(Tel. 3049 — darba dienās).

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
J. GAILĪTIS.
12 Green Meadow Rd.,
Hamilton, Ont.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

20. augustā Sporta svētki Sidrabenē ar dievkalpojumu plkst. 10 rītā.

Sestdien, 26. augusta vakarā, bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūse, 50 Dewson St., Toronto Ont.. tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

20. augustā — rīta svētbrīdis Saulainē

27. augustā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto. tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

27. augustā, plkst. 2.30 pēc p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Welmer Road baznīcas telpās.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South, svētdien, š. g. 20. augustā, plkst. 11 pr. p. apvienots bērnu un pieauguso dievkalpojums. Māc. E. Pavasars.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave., 20. augustā, pl. 3,30 p.p. dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Londonas, Ont., latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., 27. augustā, pl. 1,30 p.p. dievkalpojums; dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Montreālas St. Paula Ev.-lut. baznīcā māc. Viesturs Sēfera dievkalpojumi notiks:

27. aug., plkst. 11 no rīta Tērvetē sezonas slēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Sēfers.

No 28. aug. līdz 14 sept. draudzes mācītājs būs atvaļinājumā.